1885 TIZENKILENCZEDIK ÉVFOLYAM. 65. SZÁM. BUDAPEST, SZOMBAT, MÁRCZIUS 7.

SZERKESZTŐSÉG:
BUDAPEST, IV. HIMZŐ-UTCZA 1. SZ.
BEZIRATOKAT VISSZA NEM KÜLDÜNK.
CSAK BÉRMENTES LEVELEKET FOGADUNK EL.

ELŐFIZETÉSI DIJ:
Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva:
Egy egész évre 20 frt | Egy negyedévre 5 frt
Egy fél évre .. 10 frt | Egy hóra 1 frt 80 kr.
Külföldre: 3 hóra Németországba 8 frt 30 kr. Francziа-, Olasz-, Orosz-, Török-, Görög-, Spanyolországokba, Svájcz-, Románia és Szerbiába, valamint amaz országokba, melyek a postaszerződéshez tartoznak, negyedévre 9 frt 20 kr.
Egy szám 6 krajczár.

EGYETÉRTÉS

KIADÓ-HIVATAL:
BUDAPEST, IV. HIMZŐ-UTCZA 1. SZ.
HIRDETÉSEKET ÉS NYILTTERBE VALÓ KÖZLEMÉNYEKET FELVESZ A KIADÓHIVATAL.
Hirdetéseket felvesznek a külföldön:
Bécsben: Főügynökségünk: Stern Moritz hirdetési irodája, I. Wollzeile Nr. 12.
Oppelik A., I. Stubenbastei Nr. 2.
Mosse Rudolf, I. Seilerstätte Nr. 2.
Haasenstein és Vogler, I. Wallfischgasse 10.
Daube G. L. és Társa, I. Wollzeile Nr. 12.
Dukes Miksa, I. Riemergasse Nr. 12.
Schalek Henrik, I. Wollzeile Nr. 14.
Berndl Alajos, I. Wollzeile Nr. 25.
Frankfurtban a/M.: Daube G. L. és Társa.
Párisban: R. Mosse, 40, r. Notre-Dame-d.-Vict, Agence Havas (place de la Bourse).

Somssich Pál a főrendiház reformjavaslatáról.

Szerencsénk volt a napokban *Somssich* Pállal találkozni. E kiváló államférfi, élő tanuja az utolsó rendi országgyüléseknek s közvetlen ismerője a 48 előtti reformnézeteknek: minden esetre ama férfiak egyike, kik hivatvák a főrendiház reformjáról s különösen a *Tisza*-kabinet törvényjavaslatáról is illetékes véleményt nyilvánítani. Fölkértük, hogy közölje velünk nézetét. Egykor tüzetesen tanulmányozta a kérdést, a parlamenti s parlamenten kivüli nézeteket és véleményeket folyton kritikai elmével kiserte s mint a régi középnemességnek is egyik legkiválóbb képviselője: nézete kétségen kivül sulyal bir. Ő szives volt nézetét velünk közölni, melynek hü kivonata a következő:

Somssich Pál határozott retrográd lépésnek tartja a kormány javaslatát, mely a mai főrendiházat nemcsak nem illeszti belé a képviseleti rendszeren alapuló alkotmányos rendszerünkbe, de azt ettől még merevebben különíti el; ugy hogy ha a mostani főrendiházról méltán állíttatik, hogy az mai alkotmányos viszonyaink közt valódi anachronizmus, ugy a kormány által tervezett felsőház jövőre nem kevésbbé lenne még határozottabban kifejezett anachronizmus.

A kormány törvényjavaslata szerint szervezendő felsőház nem egyéb, mint egy ujabb kiadása — némelyek szerint javitott, mások szerint megrontott kiadása a mostani főrendi háznak, a szerint a mint valaki a 3000 frtos czenzust javitásnak vagy rosszabbitásnak, az életfogytiglan való kinevezést jobbnak vagy rosszabbnak tartja; elitélendő azonban mindenesetre a kinevezendőknek aránytalan nagy száma miatt, mely aránytalanság az egész felsőházat megfosztaná eddigi önállóságától és alávetné azon elemek tulságos befolyásának, melyek az alsóházban megtalálhatják jogos képviseletüket, de egy felsőház feladatának garancziáit nyujtani nem képesek; — emlékfova kivetköztetné ez az aránytalanság a felsőházat saját valóságából és csinálna belőle egy idegenszerü valamit, a mi lehetne bármi, csak nem egy olyan testület, mely a jogkontinuitásnak és a történeti organikus fejlődésnek nyugodt proczesszusát biztositaná.

A kormányjavaslat — igy folytatta *Somssich* Pál — ugy látszik, egészen megfeledkezett — vagy ha nem feledkezett meg, hát készakarva ignorálta e kérdés megoldása körüli feladatát, mely nem lehetett és nem lehet más, mint az eddigi meröben kiváltságos alapon álló főrendiházat jövőre ugy alakitani illetőleg ujból szervezni, hogy az — mint már emlitém — a képviseleten alapuló felelős kormányzati rendszerbe beilleszkedhessék, a törvényhozásnak többi tényezőivel összhangzásba hozassék; mert az 1848-ban megalapitott alkotmánynak talpköve a képviselet; ez uralkodik az alsóházban kizárólag, ennek van közvetett, de határozott befolyása a trón körül, melynek rendeletei csakis a képviselők többsége által fentartott kormány férfiainak, a miniszterekneк ellenjegyzése mellett nyernek törvényes hatályt; egyedül a főrendek eddig azok és a kormány által tervezett felsőház tagjai lennének jövőre azok, kikre a képviselet elve és a választás értéke nem birna semmi befolyással, és ezt tenné a kormányjavaslat szerint szervezendő felsőházat épen olyan anachronizmussá jövőre, mint a milyen anachronizmus volt eddig vagy a minővé lett időnkben a mostani főrendiház.

És ezen nem segithetni másként, mint ha a képviseleti rendszernek megadatik jövőre a felsőházban is az őt megillető befolyás, és ez által helyreállittatik az a harmónia, mely nélkül a törvényhozási tényezők egymással kezet fogva, szerencsésen nem működhetnek.

Azért voltam én bátor — mondá tovább *Somssich* — már évek előtt, még *Szlávy* miniszter urnak a főrendiház reformja iránt egy rövidke kis tervnek legfőbb vonásait bemutatni, melynek tartalmát ma is helyesnek, kivitelét némi módositásokkal ma is legczélszerübbnek tartom.

A terv nem titok, nyilvánosságra került az; a ki olvasta, első tekintetre felismerhette benne, hogy én a históriai jognak a képviseleti parlamenti rendszerrel való szövetkezését tartom azon czélnak, melyre törekedni kell mindazoknak, kiknek feladatul jutott a főrendiház reformját megállapitani.

E tervben a képviselet szövetkezik először a históriai kiváltsággal, midőn mindazokat, kik ma mint születtett főrendek és tényleg tagjai a felsőháznak, megbizza, hogy Budapesten összejövén, saját körükből választszanak bizonyos számu férfiakat, kik magyar születésü honpolgárok, koruk 30-ik évét betöltötték és elegendő fekvő vagyonnal birnak arra, hogy törvényhozói kötelességeiket függetlenül teljesithessék, a nélkül, hogy ezért bármi dijt követelhetnének, vagy nyerhetnének és a kik nem viselnek olyan hivatalt, melyből a kormány által elmozdittathatnak.

Ezen kivül még összhangzásba és szorosabb összeköttetésbe kivánta hozni a jövendő felsőházat a képviselőházzal az által, hogy ez — t. i. a képviselőház — legalább ugyanannyi tagot választszon a fentebbi kvalifikáczió mellett, de már a nemzetnek bármelyik osztályából, a mennyit a korona, felelős miniszereinek előterjesztésére, históriai jogánál fogva czentul is ki fogna nevezni.

Somssich terve szerint tehát a jövendő felsőház ilyképen lenne összeállitandó:

I. Mindazon született főrendek, kik születésüknél fogva tagjai a mai főrendiháznak, vagyis azok, kik a jelen országgyülésre királyi levéllel meghivattak, korelnökük által összehivatván Budapestre, választszanak maguk köréből élethossziglani 160—180—200 képviselőt, de olyanokat:

a) kik magyar születésü honpolgárok és koruk 30. évét betöltötték;

b) kik fekvő vagyonuk után legalább 3000 frt adót fizetnek;

c) kik nem viselnek olyan hivatalokat, melyekből a kormány által elmozdithatók;

d) kik törvényhozási müködésükért sem napi dijat, sem kárpótlást, sem bárminemü fizetést nem követelnek és nem is kapnak;

e) kik állandóan Magyarországban laknak, más államnak nem polgárai és idegen hatalomnak nem alattvalói.

II. Megmaradván a koronának az a történelmi joga, hogy a főrendiházba, mint eddig, ugy ezentul is bizonyos számu tagokat kinevezhessen, ő felsége miniszterének előterjesztésére jövőben is annyi tagot nevezhet ki, a mennyi a születésbeli választottaknak egyhatodát sohasem haladhatja meg, és pedig olyanokat:

a) a kik született magyar honpolgárok és legalább koruk 30. évét betöltötték;

b) a trón és haza körüli érdemekben kitünő férfiak;

c) mint felsőházi tagok semminemü dijban, kárpótlásban vagy fizetésben nem részesülnek;

d) és felsőházi tagságukat éltük fogytáig elmozdithatlanul birják.

III. Ugyanannyi tagot választana a képviselőház hasonló kvalifikáczió mellett, minők a született főrendek által választandó tagokra lettek fentebb kikötve, kivéve azt az egyet, mely a születésre vonatkozik, mert a többi kvalifikáczió fentartása mellett a képviselőház által választandó tagok születésére nézve csak az kivántatik, hogy született magyar honpolgárok legyenek, különben a haza polgárainak bármelyik osztályához tartozzanak.

Igen érdekesen folytatott beszélgetésünk alatt ezen utóbbi választási módra nézve még ezeket jegyezte meg *Somssich* Pál.

Tudom, hogy sokan nem helyeslik a képviselőház által megejtendő választásnak módját, állitván, hogy ez pártképviseletre vezetne; megengedem, de hát ha ez baj lenne is kezdetben és a jelen kormánynak nagy előnyöket nyujtana is, mégis én, ki nem a mai miniszteriumot, hanem a kormányzatot általában tekintem, ezt jövőre bajnak nem tartanám, inkább előnynek azért, mert azt, hogy a jövendő felsőház egyrészről a kinevezendő tagok által magával a koronával, másrészről az időnkint választandó tagok által a házzal közvetlen érintkezésben maradjon, én csak kivánatosnak és hasznosnak vélem.

Ha mégis a megyei és városi hatóságok által megejtendő választás barátjai lennének többségben, ezek irányában csak azt a határozott nézetemet fejezem ki, hogy ebben az esetben is okvetlenül szükségesnek tartanám, hogy a választottak az egész hatóság által és éltük egész idejére választassanak és semminemü dijban ne részesüljenek.

Miután azt, hogy a megyés püspökök történeti jogon alapuló helyeiket jövendőre is megtartsák, óhajtandónak és szükségesnek vélem, a jogegyenlőség alapján csak helyeselnem kell, hogy a többi bevett vallásnak fő egyházférfiai hasonló arányban szintén képviselve legyenek a felsőházban.

Budapest, márcz. 6.

A függetlenségi és 48-as párt márczius 7-én d. u. 6 órakor értekezletet tart.

Az országgyülési mérsékelt ellenzék e hó 7-én, szombaton este 6 órakor értekezletet tart. Tárgy: A nyugdij-törvényjavaslat.

A képviselőház üzenetete a *főrendiház reformjára* vonatkozó törvényjavaslat elfogadásáról a főrendiháznak a legközelebbi hétfőn tartandó ülésében fog átadatni. A főrendiház előreláthatólag a törvényjavaslatnak az állandó hármas bizottsághoz való utasitását fogja elhatározni.

A *németség veszteségei Magyarországon* czim alatt a *Kölnische Zeitung* ma érkezett száma, ismertetve Trefort miniszternek a közoktatás állapotáról szóló jelentését, heves kifakadást közöl Magyarország ellen. «A jelenkor legszomorubb eseményei közé tartozik — igy szól a Kölnische Zeitung czikke — hogy a német birodalom nagyarányu elete daczára is, a mely most a németeknek az egész világon oltalmat nyujtani igyekszik, közvetlenül a birodalom határainál évről-évre veszteség éri a németséget. A mit a csehek Csehországban, a szlovének Krajnában, az olaszok Dél-Tirolban, a magyarok Magyarországon tenni merészelnek, annak az 1871-ik év után nem volna szabad lehetőségesnek lenni. Legtovább haladt az aratás Magyarország németjei közt. Az erdélyi szászok kivételével védtelenül állnak az elbizakodott ellenséggel szemben.» A czikk további folyamában a magyarországi németek *üldözését és elnyomatását* a 17. század *protestáns üldözésével* hozza párhuzamba, az *erdélyrészi magyar közmüvelődési egyesület* működését *lélekkufárnak* és *elerkölcstelenitőnek* bélyegzi s igy végzi remeket látó czikket: Évről-évre sürgősebben válik szükségessé, hogy a német birodalom fontolóra vegye azt, hogy valamint Konstantinápolyban, Péterváron s Párisban, ugy Pest-Budán is ne gondoskodjék-e arról, hogy a német gyermekek német iskola hiányában ne vetköztessenek ki nemzetiségükből. Annál inkább kellene erről gondoskodni, mert a magyarok most kiméletlenebbül vallják be, mint valaha, hogy Magyarországon ki akarják irtani a németséget. Hisz Jókai a költségvetési vitában kijelentette, hogy a magyaroknak másodszor kell megházitani Magyarországot és pedig most a nyugati kulturától. Bizonyára senki sem lesz abban a véleményben, hogy e kultura ne védelmezze magát s nem kell védelmeznie magát.

A tanitók érdekében.

A nyugdijról szóló törvényjavaslat jövő hét elején a képviselőházban tárgyalás alá kerül. Elmondhatjuk: «végre valahára». Százados, vagy majdnem százados sérelmet kell annak meggyógyitania. Az állami tisztviselő nyugdija Magyarországon eddigelé egy 1771-ben kelt legfelsőbb rendelet által lett szabályozva, a mely rendelet az akkori viszonyokhoz és körülményekhez volt szabva. Azóta minden megváltozott, de a rendelet maradt. A pénz ma már talán tizedrészét ha éri annak, a mit akkor, az élet drágább lett, az igények nagyobbak, de a rendeleten nem változtattak semmit. Az özvegyek számára adott legmagasabb nyugdij is p. o. megmaradt 600 forintnak — még egy tábornok özvegye sem huzhat többet, pedig ez akkor a tisztességes élet folytatásához elegendő nagy összeget képezett, ma csak tengődni lehet belőle.

Minden állami tisztviselő joggal várhatta meg, hogy ez a törvény meghozassék, s hogy abban az ő érdekeiről méltányos módon gondoskodva legyen.

Talán egy osztálynak a várakozása sem volt azonban jogosultabb, mint a tanitóké.

Nincs nálunk az államnak hivatalnoka, kinek a sorsa oly mostoha lenne, mint épen a tanitóé. Fizetése semminemü arányban nem áll ama nagy feladattal, melynek megvalósitására hivatva van. A modern államban a tanitó első rangu szerepet visz. Az ő kezébe van letéve a nemzet nagy tömegének kulturalis haladása, egész szellemi kialakulása, sőt maga a közhangulat és a közszellem megizmositása, erősitése, irányitása.

A mi korunk épen abban különbözik lényegesen minden előző korszaktól, hogy a müveltség általános és ennek közvetitője, létrehozója a néptanitó. Magasabb tudományos elméletek dolgában nem oly szerfelett messze hagyjuk el a régi századokat. Voltak idők, melyeknek tudományos fejlettsége a miénkhez képest bámulatos. A görög világ filozofiai vagy mathematikai, különösen pedig mértani tudománya méltó csodálkozásunk tárgyát képezi ma is. A könyvekből, melyek ránk maradtak, oly tantételekről értesülünk, melyek az ujabb módszerek alkalmazása után sem szárnyaltattak tul valami nagyon. A müvészetekben nem tudjuk őket elhagyni, a szobrászatban utólérni, sőt megközeliteni sem.

Csakhogy akkor a tudás néhány kiváló egyén privilégiumát képezte, ma főbb eredményeiben közös kincs. Részesülhet benne mindenki. Akkor privilégium volt, ma közvagyon. S legelső sorban a néptanitó tette azzá. A régi kornak nem volt néptanitója, ez a legnagyobb különbség az akkor és a most között.

És ennek daczára a néptanitó ma nálunk nem élvezi azt a tiszteletet, mely őtet megilleti, sem azt a dijazást, mely az általa végzett feladattal arányban áll. Fizetésének minimuma 300 frt. S ehhez a fizetéshez arányagos a tisztelet és rang is, melyet a társadalomban elfoglal. Hogy a czivilizácziő iránt mennyire hiányos bennünk a fogékonyság, épen az mutatja legjobban, hogy kevésre becsüljük a tanitót.

Az igaz, hogy keveset is kivánunk tőle. Az értelmi czenzus nagyon alacsony, melylyel a tanitónak birnia kell. S itt-ott vannak még tanitóink, a kik azt sem ütik meg. De ez nem a tanitó hibája. Az államnak magasabbra kell szabni a czenzust, nagyobb képzettséget követelni a tanitótól, ahhoz képest nagyobb fizetést is adni neki, s akkor megjö a publikum részéről a tisztelet is.

Az uj nyugdijtörvény valamennyire orvosolni fogja a tanitó bajat is. Örülünk neki, hogy igy lesz, s valóban igy kell annak lennie. Az igazat megvallva, kivántuk, hogy igy legyen, de a mostani kormánytól nem remeltük, hogy cleget fog tenni emez óhajtásnak.

A néptanitó és a tanár meg van különböztetve ebben a törvényben más állami tisztviselők felett. Ezek 40 esztendei szolgálat után kapják teljes fizetésüket nyugdij gyanánt, a tanitó és a tanárnál elegendő 30 esztendő.

Tökéletesen egyetértünk e törvényjavaslat emez intézkedésével.

Csakhogy most már nem szabad megfeledkezni a felekezeti tanitóról sem. Attól ép oly kvalifikáczió követel a törvény, mint az államitól, s ő ugyanoly feladatokat teljesit. Helyes és igazságos, hogy ő is ily elbánásban részesittessék a nyugdijazásban is, holott eddig 40 esztendei szolgálat volt reá nézve kikötve.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése márcz. 6-án.

I.

Lanyha érdeklődés mellett nagyfontosságu kérdésről tanácskozott ma a képviselőház. A Dunaszabályozásról szóló törvényjavaslat tárgyalása volt napirenden. Elsőnek *Daranyi* Ignácz előadó szólalt fel, hosszabb beszédben ismertette a törvényjavas-

---

Gyógyhelyeink és ásványvizeink.

Irta: *Dr. Hasenfeld M.*,
egyetemi m.-tanár s Szliács fürdőorvosa.

Előttem fekszik dr. Oláh Gyula tisztelt barátomnak közzétett czikksorozata, mely beszámolóját képezi a belügyminiszter ur megbizása folytán hazai gyógyhelyeink és ásványvizeink érdekében tett körutazásának.

Ez alapos és minden részletre kiterjeszkedő jelentés kettőt igazol: azt, hogy a miniszter fölötte szerencsés volt az alkalmas szakközeg megválasztásában s hogy maga a kiküldött egyén is komolyan fogta fel misszióját s ép oly hazafias odaadással, mint lelkiismeretes meggyőződéssel és szakképzettséggel oldotta meg nem könnyü feladatát.

S ha mindazok után, miket Oláh Gyula barátom az általa észlelt hiányokról s a helyszinén tanulmányozott viszonyokról oly szakavatottan elmondott, én mégis alkalomszerünek találom a magam szerény nézetével is előállani: teszem ezt ama hazafias kötelességérzetből, melylyel hazai gyógyhelyeink fontos ügye iránt mindenkor viseltettem s ép azért hiszem, hogy t. barátom nem fogja rossz néven venni tőlem, ha az övétől netalán eltérő nézeteket hangoztatnék.

Nem vagyok ujoncz ezen a téren. Hazai gyógyhelyeink érdekében ismételten volt alkalmam felszólalni s 25 évi fürdőorvosi gyakorlatom, itthon és a küllöld nevezetesebb gyógyhelyein szerzett tapasztalataim kellő sulyt kölcsönöztek felszólalásaimnak az illetékes körökben. Még csak 1883-ban is közzétettem az «Orvosi hetilap»-ban hazai gyógyhelyeinkre vonatkozólag egy czikket, melyről azonban az illető körök és a nagy közönség aligha szerezhetett tudomást. Már akkor azt mondám, ha elfogulatlan figyelemmel kisérjük hazai gyógyhelyeink s ásványvizeink állapotát, s ha kutatjuk ama tőtényezőket, melyeknek együttes működésétől függ tulajdonképen akár politikai, közegészségi vagy nemzetgazdasági irányban gyógyhelyeink jelen állapotja? kétségen kivül ama következtetéshez jutunk, hogy ama tőtényező összemüködés okvetetlenül szükséges és pedig első sorban 1-ször a törvényhozó testület s vele a kormány, 2-szor a fürdőtulajdonosok, fürdőigazgatóságok, 3-szor a gyakorlattal foglalkozó tanárok s orvosok, 4-szer a magyar közönség maga.

Mindazt, mit e czikkben elmondottam, ezuttal is entartom, kivéve azt a javaslatomat, melyet a fürdőorvosi jelentések szakszerü és egyöntetü szerkesztése tárgyában a belügyminiszteriumhoz emlékirat alakjában beterjesztettem s mely ez idő szerint anyniban vált tárgytalanná, a mennyiben a belügyminisztérium javaslatom értelmében rendeleti uton intézkedett, és erről engem 1883. évi 838. sz. a. kiadott értesitésével a következőkben tudósitott: «Nagyságos ur! A fürdői jelentések szakszerü és egyöntetü szerkesztése tárgyában hozzám benyujtott emlékiratát köszönettel fogadván, értesitem nagyságodat, hogy az e részben szükségesnek mutatkozó intézkedések egyuttal megtétettek. Tisza.»

Mondom, korábbi nézeteim minden tekintetben ugyanazok maradván, azokat ezuttal csak ki akarom bővíteni, illetőleg a részletekre is kiterjeszteni.

Mindenekelőtt nagy megnyugvással konstatálom, hogy dr. Oláh Gyula tisztelt barátom is — ép ugy *mint én ezt két év előtt tettem, első sorban a közegészség rendezéséről szóló 1876-iki XIV. t.-czikknek különösen a hazai fürdőügyeket tárgyaló szakaszának gyökeres megváltoztatását tartja szükségesnek.*

Részemről is mindenesetre szükségesnek találom, hogy az emlitett törvényczikk megfelelőleg kibővittessék s hazai gyógyhelyeink felvirágoztatását czélzó intézkedések szabályrendeletek utján is foganatba vétessenek; de már jelentést tevőnek azon nézetét, hogy a jó és korszerü berendezésü gyógyhelyek már elnevezésük által is különböztethessenek meg a rossz és czélszerütlen berendezésüektől, nevezetesen, hogy az előbbiek megkülönböztetésül «gyógyfürdőknek», az utóbbiak pedig «fürdőhelyeknek» neveztessenek, én nem tarthatom helyesnek.

Mert tudvalevőleg ezer és ezernyi beteg a különböző gyógyhatányok és azoknak különböző alkalmazási módja végett keres fel bizonyos helyeket, melyektől üdülést remél, illetőleg egészsége helyreállát várja. E gyógyhatányok különfélesége, és azok különböző alkalmazási módja adja meg valamely helynek sajátlagos jellegét. — Általánosságban tehát oly elnevezést kell e helyeknek adni, mely azoknak tőjellemvonását kifejezi, vagyis őket azzá deklarálja a mik: s ez a «*Gyógyhely*» elnevezés.

Ugyanis vannak *léggyógyhelyek* (climatischer Curort), melyeken csak az üde jó levegő a főgyógyhatány, savó vagy tejgyógymóddal, vagy esetleg hideg vizgyógymóddal; vannak továbbá a természetes ásványvizek és azok különböző alkalmazási módja által jellegzett gyógyhelyek, a hol ti. i. vagy fürdés, vagy ivás, vagy mindakettő használtatik. A gyógyhely elnevezés tehát minden körülmény között megtartandó, megkülönböztetés okáért azonban megállapitandónak vélném, hogy a mely gyógyhely a fentebb idézett törvényczikk 14. §-ában már fölemlitett, vagy kibővités után még fölemlitendő követelményeknek minden tekintetben megfelel, «közhasznu gyógyhely» elnevezést viselhetne, ellenben a követelményeknek meg nem felelők és rossz berendezésüek, egyszerüen csak «gyógyhelyeknek» neveztetnének.

Ezzel azonban a czél elérése minden tekintetben biztositva nem lévén, a törvényben kimondandónak vélném azt is, hogy a mennyiben a gyógyhelyekre nézve a közegészségügyi törvény nemcsak kötelességeket ir elő, hanem azok felvirágoztatása tekintetéből jogokat és kedvezményeket is statuál, *e jogok és kedvezmények élvezetére csak a «közhasznu gyógyhelyek»* leunének feljogositandók, mig ellenben az egyszerü gyógyhelyektől az előjogok és kedvezmények élvezete mindaddig megvonandó lenne, mig azok tulajdonosai a közegészségügy fokozottabb igényeinek és követelményeinek eleget nem tesznek, illetőleg a kezelésök alatt álló gyógyhelyeket ama szinvonalra nem emelik, melyet a «közhasznu gyógyhely» elnevezés feltételez. Ily módon mindenesetre eléretnék az, hogy az alantabb szinvonalon álló gyógyhelyek már csak saját érdekükben is magasabb szinvonalra törekednének s a közegészségügy és közjó érdekében alkotott emc törvény rövid idő alatt meghozná a kivánt gyümölcsöt.

Nézetem szerint a «közhasznu gyógyhely» elnevezés megnyerhetésének főfeltételei már az 1876. évi közegészségügyi törvény 14. fejezetének 100., 101., 102., 104. §§-aiban elég érthetően vannak kitüntetve. Hogy dr. Oláh Gyula tisztelt barátom mind annak daczára e feltételeket még rendeleti uton is kivánja szaporittatni, ez magában véve nem volna kifogásolható, de annál több kifogásom van a feltételek minősége ellen.

Ugyanis tisztelt barátom a feltételek között felhozza 1-ször, hogy a fürdő annyi lakszobával birjon, hogy egyszerre legalább is 200 vendéget lehessen elszállásolni, és évenkint legkevesebb 400—500 vendégre menő forgalmat birjon felmutatni. Mert, a mint mondja, ha a fürdőhelyen csak 40—50 szoba áll rendelkezésre s ezekben esetleg 60 vendég helyezhető el, a 61-dik vendég már kénytelen lesz visszamenni, a mi a fürdő jó hirnevét veszélyeztetné a hel- és külföldi orvosok előtt, mely kedvező vélemény megvédése szempontjából az ily fürdőnek, ha még oly mintaszerüen lenne is berendezve, sem adná meg a «gyógyfürdő» elnevezést.

Részemről e javaslatot sem igazságosnak, sem méltányosnak nem találom; egy az, hogy a mondottakat mivel sem lehet indokolni. Mert, hogy valamely fürdővendég nemcsak alkalmas, de egyáltalán semmiféle lakást nem kap, az a nagyszabásu gyógyhelyeken is bármikor megeshetik, de azért még senkinek sem jutott eszébe e gyógyhelyek közhasznu jellegét elvitatni, vagy azokat ez elnevezés elvesztésére kárhoztatni. Példa rá Carlsbad, Franzensbad vagy Kissingen, ahol bizony megesik, hogy a tömegesen jelentkező fürdővendégeket nem birják elszállásolni kellően. Hogy az esetleges lakásszükség sincs ártalmára a gyógyhely fejlődésének, arra nézve magam is hozhatok fel több esetet igazgatóságom idejéből. Igy 1873-ban Szliácson oly nagy volt a lakáshiány, hogy mindazok a fürdővendégek, kik ez iránt előre nem gondoskodtak, kénytelenek voltak visszatérni, vagy más gyógyhelyen keresni üdülést; 1874-ben annak folytán, hogy a Hungária szállót felépitettem, 60 szobával több állott rendelkezésre, és mégis már junius 20-án a 280 szoba közül egyetlen-egy sem állott üresen.

2-ik feltétel gyanánt felhozatik, hogy a lakszobák egészségügyi és kényelmi tekintetben a lakályosság kivánalmainak megfeleljenek. Ehhez minden tekintetben hozzájárulok s elengedhetlen feltételül kivánom felállittatni mindama gyógyhelyekre nézve, melyek a közhasznu elnevezéssel óhajtanak felruháztatni.

3. Kivántatik, hogy minden közhasznu gyógyhelyen legyen a fürdővendégek számára elég tágas és csinos társalgó gyógyterem (Cursalon). Ez mindenesetre igen kivánatos, de a fürdőtulajdonosok csak igen nehezen birhatók rá, mert egy ily társalgóterem felépitése és berendezése jelentékeny költséggel jár, s ha a befektetett tőke után nem nyujt is közvetlen kamatozást, a gyógyhely jó hirneve és a fürdővendégek iránti tekintetek mégis határozottan követelik azt.

4. Tisztelt barátom jelentésében felhozott ama feltételhez, hogy a lakházak a fürdőépületekkel és ivóforrásokkal fedett folyosók által legyenek összekötve, én semmi esetre sem járulhatok hozzá, legalább nem oly értelemben, hogy a «közhasznu» elnevezés egyebek között ettől is tétessék függővé. Sőt azt állitom, hogy e feltétel a legtöbb esetben meröben kivihetetlen! Képzeljünk magunknak egy nagyobb gyógyhelyet 15—20 lakóházzal, melyek a fürdőháztól különböző távolságra s a legkülönbözőbb topografikus viszonyok között épitvék; már most mint lehetne ezeket a fennebbi feltételnek megfelelőleg fedett folyosókkal összekötni a fürdőházzal vagy ivóforrással. Igaz, hogy igen kényelmes és kellemes a fürdővendégre nézve, ha — mint pl. Szliácson vagy Mehádiában is meg van némely házban — a fedett folyosón át reggeli pongyolában mehet át a fürdőházba, de ez még egészségi szempontból sem okvetlenül szükséges. Saját fürdőorvosi tapasztalataim folytán állithatom, hogy p. o. Szliácson a folyosók segélyével össze nem kötött szobákban lakó betegeimnél époly kedvező sikert láttam, mint azoknál, kik fedett folyosókon át közlekedtek a fürdőházzal.

(Folytatása következik.)

FLOYD AURORA.

REGÉNY.

Irta BRADDON M. E. 23 (Folytatás.)

ELSŐ KÖTET.

XII. Fejezet.

Hargraves Steeve a «bárgyu».

— Igen uram, megteszszük, mondá a traineur, ámbár becsületemre mondom, hogy sokszor félek tőle. Azt hiszem, hogy egyszer éjnek idején valamelyikünket meggyilkol.

— Nem teszi azt addig, mig valamelyiteknek nem lesz egy zacskó aranya. Stive egy kicsit nagyon is szereti a sárga rezet, hogy semmiért megöljön benneteket. Meglátod mindjárt Aurorám, hogy vidul az arcza, mondá John, magához intve a szolgát. «Gyere ide Stive, Mrs Mellish kivánja, hogy egészségére igyál.»

Egy sovereignt csusztatott az ember széles, izmos markába. Stive verhenyes szemei fénylettek, midőn ujjai közt szoritá a pénzt.

— Köszönöm szépen mylady, mondá sipkáját megbillentve.

A halk, alázatos hang, melyen beszélt, oly idegenszerüleg ellenkezett physikai erejével, mely külső megjelenésében nyilvánult, hogy Aurora ijedten visszahökkent.

Az ember még egyszer érintette zsiros pamutsapkáját, s lassan visszament munkájához.

latban foglalt intézkedéseket, egyuttal indokolván azokat, kérte a törvényjavaslat elfogadását. Utána *Neményi* Ambrus beszélt hasonlóképen a javaslat mellett,általános figyelemmel hallgatott érdekes beszédében beható szakértelemmel fejtette ki nézeteit a szabályozásról, s az azzal összefüggő kérdésekről. A következő szónok *Törs* Kálmán volt, kit hasonlóképp figyelemmel hallgattak; szakszerü, tartalomdus beszédben fejtette ki különösen a törvényjavaslat pénzügyi részére vonatkozó aggodalmait,azután élénken érvelt a vámszedési jog mellett. Általánosságban elfogadta a törvényjavaslatot, de a függetlenségi és 48-as párt részéről határozati javaslatot nyujtott be az iránt, hogy a kormány a szabályozási költségek erejéig való ideiglenes vámszedés iránt tegye meg a diplomácziai lépéseket. *Sághy* Gyula a törvényjavaslat mellett szólott, egyuttal pártolta elvben a Törs Kálmán határozati javaslatát. A mérsékelt ellenzék nevében *Károlyi* Sándor gr. igen érdekes beszédben fejtette ki álláspontját, s pártja részéről határozati javaslatot adott be az iránt, hogy a kormány a szabályozandó Dunarészre nézve a fennálló nemzetközi szerződések alapján szerezze meg a magyar állam számára az illetékszedés jogát. *Kubinyi* Árpád elfogadja a törvényjavaslatot, de arra hivja fel a kormány figyelmét, mennyivel előnyösebb, ha a munkálatokat saját közegei által vezetteti és nem bizza vállalkozókra. *Kemény* Gábor báró közlekedési miniszter hosszabb beszédben polemizált az ellenzéki szónokokkal, s ellenezte a benyujtott határozati javaslatokat. A miniszter után *Ordódy* Pál tett néhány észrevételt a Törs Kálmán beszedére s pártolta a törvényjavaslatot. Még *Szilágyi* Dezső szólott általánosságban a tárgyhoz, s a miniszternek a Károlyi Sándor gr. határozati javaslatával szemben felhozott ellenvetéseit czáfolgatta. *Darányi* Ignácz és *Törs* Kálmán rövid zárbeszédei után a ház elfogadta általánosságban a törvényjavaslatot, de a Károlyi Sándor gr. határozati javaslatát, melyhez Törs Kálmán is hozzájárult, a többség elvetette. Holnap részleteiben tárgyalják a törvényjavaslatot.

II.

Elnök: Péchy Tamás; jegyzők: Tibád Antal, Szathmáry György, Hoitsy Pál.

A kormány részéről jelen vannak: Tisza Kálmán miniszterelnök, Szapáry Gyula gróf, Kemény Gábor báró, Trefort Ágoston.

Az elnök: Bemutatja Pécs szab. kir. város közönségének feliratát, melyben a bányatörvényt ugy alkottatni kéri, hogy a földbirtokosoknak a földben található ásványok tulajdonjoga biztositva legyen. — A kérvényi bizottsághoz utasittatik.

A tegnap letárgyalt törvényjavaslatok véglegesen megszavaztatván, hozzájárulás végett a főrendiházhoz fognak átküldetni.

Következik a **Duna folyam Dévény-Duna-Radvány szakaszának szabályozásáról** szóló törvényjavaslat tárgyalása.

Az első szónok **Darányi Ignácz** előadó.

Beszéde elején rövid visszapillantást vet ama forgalmi fejlődésre, melyet Magyarország a legutóbbi időben felmutat, azután a bizottság jelentése értelmében ismerteti és részletesen indokolja a törvényjavaslatot, s különkülön az abban foglalt intézkedéseket. Behatóan foglalkozik a dunagőzhajózási társaság és a vámszedés jogának kérdéseivel, majd a dolog pénzügyi részével foglalkozik.

Eme szabályozás 14.171,624 frtba kerül ama kétféle kimutatás szerint, mely a ház előtt fekszik. Hozzájön ama 20 százalék, mely előre nem látott és időközi költségekre van fölvéve. Ha tekintjük, hogy az állam a financziális helyzet javitása czéljából az adófizető polgárok áldozatkészségét volt kénytelen igénybe venni, és ha tekintjük, hogy az államháztartás helyreállitására irányzott és a siker biztositékait magában hordó politikájában nem egy méltányos kérést, nem egy méltányos kívánságot kénytelen a kormány a pénzügyi szempontjából magától elutasitani, akkor ez mindenesetre — bár több év közt oszlik meg — mégis nagyon jelentékeny összeg. Mindazon által e költséget szivesen szavazhatja meg a ház, mert ez azt mutatja, hogy a kormány a muló haszonnak és a pillanatnyi takarékoskodásnak elébe is tölébe tudja helyezni a nemzet gazdasági jövőjének nagy föltételeit. Mert hasznos beruházás nemcsak az, a minek kamatja előre kiszámitható, készpénzben leolvasható, s az államkincstárba megint visszafoly, hanem hasznos beruházás az is, a minek dus kamatozása a közlekedés legfőbb természetes erének felszabadulásában a magyar termelés és a magyar kivitel emelkedésében és ezzel az egyéni és nemzeti jólét fejlődésében találja kifejezését. Miután meg van győződve, hogy jelenleg egy ily beruházásról van szó, a törvényjavaslatot elfogadásra ajánlja (Élénk helyeslés jobbfelől.)

Ezután **Neményi Ambrus** szólal fel:

Beszédének elején utal Cavournak az 1856-iki párisi konferenczián tett felszólalására, s azt mondja, hogy általában mindig a monarchia ellenségei voltak azok, kik a Duna fontosságát legjobban méltatták. Legjellemzőbb e tekintetben Oroszország példája. A mily mérvben vitték hóditásai közelebb a Duna torkolatához, abban a mérvben haladt előre a folyamnak eliszaposodása, abban a mérvben törekedett az orosz politika a legkülönfélébb vexacziók segélyével ezt a vizi utat teljesen hozzáférhetetlenné és használhatatlanná tenni. A ki valaha bejárta a Dunát Bécstől egészen le a román határig, az az elhanyagoltságnak — csaknem kétségbeejtő képét láthatta, mely igen gyakran az amerikai vadonokban elvonuló folyamok alakulására emlékeztet. Azonban bármilyen szomoru volt is a folyamnak ezen elvadulása már a multban, még sokkal aggasztóbb képet tüntet fel az utolsó esztendőkben, mióta az osztrák részen a Duna szabályozása előrehalad, folyton közeledvén Magyarország határához. Mindezeknél fogva nem csoda, hogy a Duna, mely a természet által Közép-Európában hajózás tekintetében a legelső helyre lett predestinálva — amint hogy az évszázadokon keresztül ezen helyet be is töltötte — ez idő szerint fontosságához mért közlekedést alig tud felmutatni. A törvényjavaslat beterjesztését helyesli, daczára azon nagy terheknek, melyek abban foglaltatnak és melyekről épen nincs meggyőződve, hogy teljesen kimeritenék azokat az áldozatokat, melyek a Duna szabályozása által az országra háramolnak. De el kellene fogadnunk ezen törvényjavaslatot még abban az esetben is, ha az egyedül a Duna vidékének biztositását czélozná. (Helyeslés jobbfelől.)

Ámde ezen állampolicziális tekinteteken kivül sürgősen utalnak e munkálatoknak keresztülvitelére a forgalmi politika legelemibb követelményei. E szempontból még sokkal fontosabbnak tartja a felső Duna szabályozását mint az alsó Dunáét, mert a mit keletre kiviszünk, az jobbára iparczikk, mely a magasabb viteldijt is elbirja; nyugat felé azonban mezőgazdaságunk exportál, mely a magasabb viteldij mellett meg nem áll.

A szónok áttér a Duna-gőzhajózási társaság helyzetére, szerinte ez oly pont, mely a Dunakérdés feletti vitában érdeménél talán jóval nagyobb helyet foglalt el. A Dunagőzhajózási-társaságnak tulajdonitott politikai tendencziák nem birnak valami komoly alappal. A Duna-gőzhajózási-társaság, sem nem magyarbarát, sem nem Magyarország ellensége, hanem egy számtalan természeti nehézséggel küzdő, a mellett elavult alapokon nyugvó, gyakran téves és visszás czélok után törekvő, igen költségesen vezetett közkereseti társaság (Helyeslés.) Ennyi az igazság és semmi egyébb. Politikai tendencziákkal ily vállalatok igen ritkán birnak és egy hasonló alapokon nyugvó, ép oly ferde irányban működő és oly tulságos költekezéssel adminisztrált társaság, legyen annak bár Pesten egyetlen székhelye, legyen az bár teljesen a magyar kormánytól függő, alakittassék bár igazgatósága kizárólag magyar emberekből, szintén alig volna képes Magyarország igényeit kellően kielégiteni (Helyeslés jobbfelől.)

A Dunagőzhajózási társaság küzd mindenekelőtt ama példátlan akadályok ellen, melyeket a Duna szabályozatlan volta okoz. De tekintetbe véve mindezeket, még sem tagadható, hogy e természeti akadályokon kivül igen nevezetes mérvben hátráltatják fejlődését azok a ferdeségek is, melyek egész szervezetének mintegy inherens részét képezik.

A szónok ezután azt fejtegeti, hogy e törvényjavaslattal kapcsolatban való alkudozásoknak sem tárgya, sem czélja nem lehetett volna. Nem pártolja a szónok a lánczhajózást, annak állami segélyezését, vagy épen az állam által való átvételét sem. A lánczhajózásnak, talán nem oly hatalmas folyamon, milyen a Duna, de sekély vizeken és csatornákon kétségkivül megvan a maga fontossága. A közlekedési tekintetben legelőbbre haladott országokban a lánczhajózást ma már csak problematikus értékü vivmánynak tekintik. A Dunagőzhajózási társaságnak, midőn a lánczhajózási engedély után töri magát, czélja egyszerüen az, lehetetlenné tenni a konkurrencziának minden nemét és még határosabbá tenni ugyis nyomasztó monopoliumát. Igen helyes és igen természetes eljárás, hogy a mi kormányunk a társulatnak a lánczhajózást kiszolgáltatni nem volt hajlandó, hanem föntartja magának a szabadságot, hogy azt a szabályozott Dunán — ha ugyanakkor még szükség lesz rá — valamely uj vállalatnak engedélyezze. De az állam sem létesitheti azt a saját erejével, hanem kell, hogy egyik eszköze legyen ez is a kormánynak a monopolium megtörésére és a szabad versenynek élesztésére. Mihelyt szabályozva lesz a Duna, nem szorultunk rá többé a lánczhajózásra; a mig pedig nincs szabályozva, a lánczhajózásnak ugy sem látnok nagy hasznát. (Helyeslés jobb felől.)

A szónok ezután igy végzi beszédét: Az utas, ki az Alduna változásokban gazdag szépségeinek szemléletében elmerült, melyeket legnagyobb élő költőnk phantáziája is felkeresett, a Kazán közelében egy táblára akad, melynek feliratát félig elmosta a százados idő, félig feketére vonta be a halásztüzeknek füstje, melyeket ott rakni szoktak. Aki közeledik azon ponthoz, megtudja, hogy ama tábla Trájan császár hadainak átkeléséről szól, hirdeti, hogy a legrégibb kulturnépek mint keresték fel az Aldunát, mely utánuk a barbároknak esett örökül. Én több ször láttam e helyet és sohasem a legmélyebb megindulás nélkül. Mintha egy egész népvándorlási dráma volna feljegyezve abban a néhány elkopott sorban, mely a legdicsőbb és legjobb császárt dicsöiti. És nem szemlélhettem soha ezt a vidéket, mely annyira elhagyatott és fenséges, meg ezt a feliratot, mely oly nagy emlékeket idéz fel előttünk anélkül, hogy az a gondolat ne támadt volna bennem, hogy az a felirat és Traján katonáinak jelenléte talán a czivilizácziónak legutolsó megjelenése volt e helyen. Ámde a hajó tovább viszi az utast és kiérve a sziklaszorosból feltünik szeme előtt egy szépen kiépitett kőut, messze földön oit az egyetlen, mely a kulturának második tényét jelenti azon a vidéken és mely Széchenyi nevével marad összekötve örök időre. Ez az ut mintegy szimboluma azoknak a feladatoknak, melyek ez országra a Duna mentén várnak és melyek, hogy beteljesedjenek, parancsolja nemcsak a közgazdaság minden érdeke, de a legegyszerübb politikai eszély is. E törvényjavaslatban, melynek természetes következése az Alduna közelebbi szabályozása lesz, a Széchenyi hagyományoknak egy részét látom és látom benne kezdetét ama politikai munka kivitelének, melyről szóltam. És bár, számot vetve magammal, mérlegelem ama sulyos terheket, melyeket e törvénynyel elvállalunk; bár nem zárkózom el ama kedvezőtlen csélyektől sem, melyek e munka keresztülvitelénél utunkat állhatják: nem habozom kijelenteni, hogy a törvényjavaslatot a legnagyobb örömmel üdvözlöm és elfogadom. (Élénk helyeslés jobbfelől.)

A következő szónok **Törs Kálmán**; beszéde igy hangzik:

Oly javaslattal állunk szemben, mely nem csekély mértékben teszi kötelességünkké, hogy azt a higgadt tárgyilagos megfontolás tárgyává tegyük. Nehéz e javaslatot elfogadni, de nem kevésbbé nehéz megtagadni is. Akár erre, akár amarra határozza el magát valaki: elhatározása mind a két esetben nagy felelősséget ró reá.

Nehéz a javaslatot elfogadni. Már maga az, hogy nem kevesebb, mint 17 millió forint megajánlása kívántatik tőlünk, egy czéljára nézve különben elismerem, hasznos söt szükséges mivelet keresztülvitelére, kell, hogy gondolkozóba ejtsen bennünket. Gondolkozóba kellene esnünk még az esetben is, ha államháztartásunk nem laborálna állandó deficzitben, ha vállainkat nem nyomná akkora adóteher, hogy inkább apasztására volna indokolt gondolnunk, semhogy növelésére s ha nem lennénk is kénytelenek minden évben ily kölcsönökről gondoskodni ama különbözet fedezésére, melylyel kiadásaink bevételeinket meghaladják.

És ha valamely idegen államférfi, az anteakták ismerete nélkül értesülne az itt tervezett jelentékeny kiadásról, bármi szükségesnek ismerné is azt el különben: aligha foghatná fel minden kétely nélkül, hogy ekkora kiadást egy oly kormány proponál, mely tiz év óta küzd az államháztartás megzavart egyensulyának helyreállitásával s bizony még ma sem dicsekedhetik vele, hogy kitüzött czéljához közel áll. De ha rendezettebb pénzügyi viszonyok közt élő állam parlamentje sem szavazhatna meg egy ily összeget beható kritika nélkül: annálinkább lehetetlen az nekünk, a kiknek még ennél sokkal jelentéktelenebb összegeknél is annyira szembe kell vennünk nyomott pénzügyi viszonyainkat.

Mi, a kik e padokon ülünk, melegen óhajtjuk, hogy hazai terményeink kivitele érdekében történjék valami, s e tekintetben meg jelentékeny áldozatoktól sem vonakodunk. Mi voltunk azok, a kik e házban folyton hangsulyoztuk a vasutak mellett a viziutak szükségét s ezek között első sorban a legfontosabb vizi utra, a Dunára gondoltunk, melyen a hajóközlekedés szabályosabbá, rendszeresebbé tételét, akadalyainak elháritását, minden adott alkalommal, az ország kiváló érdekének hirdettük.

Természetes tehát, hogy most, mikor ezekről van a szó, mi az általunk hangsulyozott czéllal magunkat elvi ellentétben nem helyezhetjük. Annál kevésbé tehetnők ezt a mai viszonyok között, a mikor látjuk, tudjuk, érezzük, hogy a nyugati államok által kivitelünk elé görditett mesterséges akadályok ellenében sürgős szükséggé vált oly intézkedésről gondoskodnunk, melyek az akadályok hatását, ha nem is teljesen paralizálni, de legalább enyhiteni alkalmasaknak igérkeznek.

Távol van tehát tőlünk a javaslat czélját elleneznünk. De az egyezés a czélban meg nem feltételezi az egyezést az eszközökben, a modozatokban is, s mi csak kötelességet vélünk teljesiteni, mikor a kormány által javasolt módozatokra a lehető legszigorubb birálatot gyakoroljuk s aggodalmainknak ezekre nézve nyiltan kifejezést adunk.

Ez aggodalmak között elsőnek tolakodik föl a költség kérdése. 17 millió az, melynek megszavazása kívántatik. Viszonyaink között oly nagy összeg, melynél szinte lehetetlen föl nem vetni a kérdést: de hát nem volna-e a kormány által kontemplált czél talán kevesebb áldozattal is elérhető? Egy ellenzék nincs a világon, mely a kormányéval vetekedő olyan apparátus fölött rendelkeznék, hogy nagy arányu technikai előmunkálatokon alapuló egész tervet állithatna a kormányéval szemben. Mi sem lehetünk ily helyzetben, Minden adatoknak hijával azonban még se vagyunk s rendelkezünk legalább annyi anyag fölött, melyre támaszkodva koczkáztatnunk lehet azt az állitást, hogy a kormany költségvetése a felső Dunán tervbe vett e munkálatokra, tulságosan magas, hogy ne mondjam, pazar.

Kettős czélja van e javaslatnak, mondja ugy a miniszteri indokolás, mint a közlekedésügyi bizottság jelentése: egyik a hajózási akadályok elháritása, másik egy nagy vidék ármentesitése. A mi az utóbbit illeti, arról itt komolyan beszélni nem lehet. Ama 3 méter magasságu töltésekkel, melyek által a kis viz szükebb mederbe szorittatik, ama vidéket a nagy viz, az árviz ellen mentesiteni nem lehet. Maga a miniszter sem állitja ezt, mert akkor nem emlitené egy külön ármentesitő dunai társulat alakitásának szükségét.

Más czél tehát nincsen, legalább e javaslat által nem éretik el, mint a hajózási akadályok elháritása. Nagy és fontos czél, nem tagadom, elég nagy és fontos arra, hogy más czélokkal való komplikáczióra ne szoruljon, hanem egymagában is fontolóra vétessék. De ha e czélt illetőleg anyagi értékét a 17 millióval szemben mérlegelem, lehetetlen a kivánt áldozatot oly magasnak nem találnom, melyből az olcsóbb kivitel módozatainak keresése önként következik.

Az elénkbe terjesztett mivelet technikai tekintetben két részre osztható. Az egyikbe esnek a dévény-gönyői folyamrészen teljesitendő munkálatok, a másikba a gönyő-radványi folyamrészre esők.

A mi ez utóbbit illeti, informáczióim ugy szólanak, hogy hajózási szempontból e folyamrész szabályozása teljesen fölösleges. Soha még ezen a folyamrészen hajó el nem akadt. Ez, ugy vagyok értesülve csak kedveskedésül történik a közös hadügyminiszteriumnak az 1876-ban elöntött komáromi váreröditmények szempontjából.

De ha ez igy van, s a szabályozást a váreröditmények teszik szükségessé: akkor az közös ügy. És ha Magyarországtól Polára, Przemyslre stb. már eddig tiz milliónál több kivántatott: nagyon természetes, hogy a Komárom várának árviz elleni biztositása czéljából történő gönyőradványi vonalrész $2^1/_2$ millioba kerülő költségének 70%-át fizetni az osztrák örökös tartományok kötelesek.

A dévény-gönyői folyamrész szabályozását első sorban igenis, gabnakivitelünk szempontjából országos érdek parancsolja. Ugy de, s erre vonatkozik előbb tett ama megjegyzésem, hogy a kormány költségvetése drága, söt pazar, — Lanfranconi jeles vizi mérnök e ház előtt sem ismeretlen szakmunkája és számitásai szerint nem kerülne 15 millióba, mint a kormány tervezi, hanem csak tizbe.

Im, kezemben van egy táblázat, melyből kiki meggyőződhetik a kormány és Lanfranconi tervezetének egyes főbb tételei közti roppant árkülönbözetről.

A kormány munkálata a dévény-gönyői folyamrészen 58,000 méter hosszban kiván épiteni párhuzammüveket, mig Lanfranconi elegendőnek mond 16,000 méter hosszu hasonló töltéseket. Ez már maga $2^1/_2$ milliónyi különbség az árban, melyet megmagyaráz a hosszkülönbözeten kivül az, hogy Lanfranconi elégnek tartja csak azt az oldalt kövezni, a hol a folyam sodra szakgat, mig a kormány az átellenit is. Igaz, hogy Ausztriában is igy készitették. De ez egymagában nem lehet elegendő ok, hogy mi is tegyünk oly kiadásokat, melyek okvetetlenül nem szükségesek s talán veszély nélkül volnának elejthetők vagy legalább elodázhatók.

A kormány átmetszésekre és a hajózási vezérárokra fel vesz 4½ milliót. Lanfranconi beéri 923 ezerrel. Honnan e feltünő különbözet? Onnan, hogy a kormány az átmetszéseket mindjárt a szükséges szélességben kivánja kiásatni, — a mi pedig megfoghatatlan fényüzés mert hiszen mint azt a liszai átvágásoknál is látjuk, az átmetszéseket rá lehet bizni magára a folyamra, az a kibővitést maga végzi el ingyen. A Dunánál még inkább a hol a viz esése nagyobb s a meder földje kevésbbé szivós. Lanfranconi továbbá a vezérárok szélességét csak 116 méterre tervezi, a mi teljesen elég, hogy két gőzhajó, bármekkora, egymást kényelmesen kikerülhesse. A kormány 325 méter szélességü vezérárkot tervez, melyen aztán nem két hajó, de egész flották kerülgethetik egymást.

A 17 milliónyi előirányzatot tehát határozottan magasnak kell tartanom. De melyikünk mondhatja magáról, hogy ő neki teljes erkölcsi bizonyossága van a felől, hogy az itt tervezett munkálat még e nagy összegből is elkészül s arra több kívántatni egyáltalán nem fog? Ismerjük a hasonló természetü előirányzatokat, nem egyszer volt alkalmunk tapasztalni, hogy a valósággal tett kiadás kétszer, háromszor is meghaladta az előirányzatot. S ha nézem, hogy a költségvetés 14 millió 8 ezernyi összegéhez 20% előre nem látható költségek czimén még hozzácsatoltatik: azt kell hinnem, hogy talán a kormány maga sem bizott előirányzatában. Már pedig, hogy a költségvetéshez a parlament jó lélekkel hozzájárulhasson, szükséges volna tudnia, hogy most csakugyan a munkálat egész költségét megszavazta 17 millióban, s nem talán egy sokkal nagyobb, talán 30, talán 50, vagy annál is nagyobb összegnek csak első 17 millióját.

Hogy tehát a költségvetéshez hozzájárulhassunk, okvetetlenül szükséges, hogy annak helyessége, szolidaritása iránt a kormány biztositékot nyujtson és felelősséget vállaljon az iránt, hogy e munkálata praeliminált összegnél magasabbra rugni nem fog.

De én ezenfelül a magam részéről megfontolandónak tartanám azt is, vajjon a jelen alkalmat ne használjuk-e föl kivitelünk számára oly előnyöket biztositani, melyeket az alkalom elmulasztásával ki tudja, lesz-e módunk érvényre juttatni; másrészt tekintve pénzügyi helyzetünket, a költség némi megosztásával magát a müveletet az államkincstárra nézve kevésbbé terhessé tenni.

A dunai akadályok káros természetét senki sem érezheti nagyobb mértékben, mint az e folyamon közlekedést, monopoliumot gyakorló Duna-gőzhajózási vállalat. Természetes, hogy ez akadályok elháritása is senkinek nem esik oly közvetlenül és oly mértékben javára, mint a Duna-gőzhajózási társulatnak. A mit eddig e vállalat a maga költségén, esetről-esetre kisméretben, de mégis jelentékeny áldozattal maga volt kénytelen megtenni, az akadályok elháritását, most elvégzi neki az állam gyökeresen mindenkorra. És teszi ezt roppant pénzáldozattal, daczára hogy szegény.

A magyar törvényhozásnak nem lehet feladata egy különben is megizmosodott vagyoni állam magántársulat érdekében milliókat áldozni. Jogosnak és méltányosnak tartanám, hogy e költségekben az is particzipáljon, mint a mely leginkább hasznukat veszi, s mivel a teher nagyja igy is az államot fogja nyomni — annak fejében a kivitelnek óhajtanék biztositani előnyöket. Mert e mü létesitése által a közlekedés rendszeresebbé válik eo ipso s ez igy nagy előny; de hogy olcsóbbá is válik, hol van az megmondva? Már pedig ha áldozatot hozunk, gondoskodnunk kellene róla, hogy az ne csak egy társulatnak, hanem egyszersmind egy országos érdeknek, kivitelünknek essek javára.

Igaz, hogy a lánczhajózás szintén fegyver az állam kezében s ezzel a tarifákra nyomást is gyakorolhat. De én a lánczhajózást sem kívánnám ilyen mumus gyanánt tartogatni, melylyel addig fenyegetődztünk, hogy attól végre senki meg nem ijed, — hanem tekintet nélkül a Dunagőzhajózási társulatra, mint önmagában is indokolt és szükséges közlekedési eszközt akarnám minél előbb megvalósitani, s ha rajtam állana, a kormánynak egyenes kötelességévé tenném, annak záros határidő alatt létesitését, nem fenyegetésképp, de azért, mert országos érdekből szükséges és kívánatos.

Ugyanabból a czélból, hogy a jelen szabályozási terv végrehajtásával járó költségek ne egyedül az államot terheljék, hanem megoszoljanak amaz arány szerint, a melyben a müveletnek valaki hasznát veszi: ragaszkodnunk kell az államnak ama jogához, hogy a Dunán közlekedő hajóktól a szabályozásra szükséges költség toke és kamattörlesztésének erejéig és tartamáig, semmiesetre sem azon tul, bizonyos illetéket szedhessen. (Helyeslés a szélső baloldalon.)

Nem először találkozunk önérzetünk megcsökkenését szomoruan illusztráló ama jelenséggel, hogy valamely kétségtelen jogunkat, melyet vitássá tenni kétségbe vonni nem merne más, mi magunk tagadjuk el, magunk hirdetjük nem létezőnek. Ime most is egy olyan magas forum, mint a ház egy bizottsága nemzetközi szerződésekből idéz szemelvényeket, melyekből azt igyekszik kimutatni, hogy Magyarországnak e szerződések értelmében joga ily vámszedéshez nincsen.

Szerencsére maguk az idézett szerződések is ellenkezőt bizonyitanak.

A párisi szerződés 16. czikke a Duna torkolat körüli hajózási akadályok eltávolitására szükséges költségeknek fedezéséről s e végből illetékek szedésének jogáról beszél, azt kimondja meghatározza, csupán az egyenlőség levének alkalmazását tartván föl minden nemzet hajóira. A Dunahajózási akta 19. §-ának 1. pontja a hajózás biztositása és könnyitése végett tett munkák és intézkedések költségeinek fedezését s e végből illetékek szedhetését szintén kimondja. 2-ik pontjában pedig következőleg intézkedik: «Hajózási illetékek szedhetők a Duna hajózhatóságának fentartását és javitását tárgyazó egyéb oly munkákért és állandó intézetekért járó költségek fedezése végett, melyeket a parti államok bizottmánya köz egyetértéssel a hajózás érdekében szükségeseknek tart. Azonban az ilyes illetékek, azoknak összege és beszedési módja hasonlókép ne állapittassanak meg közmegegyezés nélkül és magasabbra ne szabassanak, mint a mennyi az előállitási és fentartási költségek fedezése vagy kamatozása végett megközelitőleg szükségesnek látszik.

Az 1871. márczius 23-án kelt londoni szerződés 6. czikke következőleg hangzik: «Miután a Duna ama részének parti államai, a melyben a katarakták és a vaskapu a hajózást akadályozzák, föntartották maguknak ama jogot, hogy egymás közt megállapodjanak ez akadályok eltávolitása tekintetében, a szerződő felek mostantól kezdve elismerik ama jogukat, hogy mindaddig ideiglenes illetéket (vámot) vethessenek mindama, bármely zászló alatti kereskedelmi hajókra, melyek e folyamrészt használni fogják, mig amaz adósság, mely e munkálatok végrehajtása czéljából vételik fel, nem törlesztetik, a szerződő felek azt is kijelentik, hogy az 1856-ki párisi szerződés 15. czikkét a folyó eme részére a kérdéses adósság visszafizetésének idejéig alkalmazhatónak nem tartják.

A berlini szerződés pedig, mely 1879: VIII. t.-cz. gyanánt van törvényeink közé iktatva, LVII. czikkében következőket rendel: A vaskapunál és zuhatagoknál létező hajózási akadályok elháritására szükséges munkálatok végrehajtása Ausztria-Magyarországra bizatik. A folyó ama részének partmelléki államai meg fogják adni mindama könnyebbitéseket, melyek eme munkálatok érdekében igényeltetnének. Az 1871-ik évi márczius 13-iki londoni szerződés VI. czikkének határozatai, melyek e munkák költségeinek fedezésére szolgáló ideiglenes dij szedésének jogáról szólnak, Ausztria-Magyarország javára fentartatnak.

Hajózási akadályok elháritásáról a hajózás biztossá és könnyüvé tételéről van szó itt is, épen ugy, mint a Duna torkolatánál, épen ugy, mint a Vaskapunál, melyeknél europai megállapodás mondta ki az illetékszedési jogot. Hogy a dévény-radványi folyamrész e nemzetközi szerződésekben nem emlittetik, az természetes, hiszen e folyamrész nem esik több állam határába, Magyarországon van az egész s nem nemzetközi intézkedés tárgya. Nemzetközi szerződés Magyarországot nem kötelezi e folyamrész szabályozására, mint kötelezi a Vaskapunál.

De ha kötelezné: csak hasonló föltételek mellett kötelezhetné, mint amott, semmi esetre sem akkép, hogy a hajózás itteni akadályait a költségnek minden megtéritése nélkül tartozik eltávolitani. Ilyet Európa közmegegyezéssel nem tehetne, s ha kimondotta is, hogy a Duna szabad folyam, s azt bármely lobogóju kereskedelmi hajó szabadon használhatja: a hajózás és közlekedés amelizácziójára tett kiadásokat, melyeknek haszna és előnye mindenkivel közös, a ki azokat igénybe venni akarja, egy államvállásra rá nem diktálhatta.

Nem is diktálta. A nemzetközi szerződésekből vett idézetek ellenkezőt bizonyitanak. A hajózás könnyebbé és biztosabbá tételére szükséges intézkedések költségének erejéig és törlesztésünk tartamáig Magyarországnak illetéket szedni joga kétségtelen és azt vitássá tenni senkinek eszébe nem juthat rajtunk kivül.

De hisz a közlekedési bizottság sem tagadja e jogunkat apodikticze. Csak annyit mond, hogy vámot a felső Dunán egyoldalulag a többi hatalmak beleegyezése és hozzájárulása nélkül fölállitanunk nem lehet. Mi ezt nem is követeljük. Ha e végből a többi hatalmak beleegyezése és hozzájárulása szükséges, utasittatni kérjük a kormányt, hogy ezeknél a szükséges lépéseket diplomácziai uton tegye meg. Ily értelemben terjesztjük be határozati javaslatunkat.

Ami a közlekedési bizottság amaz ellenvetését illeti, hogy alacsony vámilletéket szedni nem érdemes, a magasnak pedig káros visszahatása lehetne, legyen szabad megjegyeznem, hogy magas vámokat s általuk az elháritott természeti akadályok helyett financziális akadályokat állitani mi sem akarunk; de tudjuk, hogy alacsony illeték mellett is remélhető jelentékeny financziális eredmény a megnagyobbodott forgalom után, melynek a hajózás akadályaitól megszabaditott Dunán Európa e legjelentékenyebb vizi utján biztosan nézhetnénk elébe.

Legyen szabad még lehető röviden megjegyzést tennem a miniszteri indokolás két részére. Egyik a mosonyi Dunaág elzárása, melyre nézve az indokolásból azt lehet kivenni, hogy itt a teljes elzárás terveztetik. Ez intézkedésnek Mosonyra, Győrre, s ezek egész vidékére nagyon káros és veszélyes hatása lehet. Legyen szabad a t. házat és kormányt emlékeztetnem, hogy ez az ág már egyszer el volt zárva s oly körülmények álltak elő, melyek annak ismét kinyitását tették szükségessé. E körülmények elmaradhának, ha az elzáratás önműködő zsilippel terveztetnék, a mire azonban a miniszteri előterjesztés nem nyujt kilátást.

Thaly Kálmán t. barátom, kinek távollétét épen e javaslat tárgyalásánál, melynek tárgyával éveken át behatóan foglalkozott, az ügy érdekéből mélyen kell sajnálnom, a közlekedésügyi bizottságban hangsulyozá ama kívánságát s azt jegyzőkönyvbe is vétetė, hogy a jelen szabályozásnál szükséglendő kőanyag necsak lehetőleg, de föltétlenül magyarországi bányákból szállittassék. E kívánságát én is magaméva teszem s örömmel fogadnám a miniszter ur amaz igéretét, hogy erre a vállalkozót vagy vállalkozókat kötelezni fogja. Dévénynél és Pozsonynál épen a Dunaparton kitünő granitkő-bányák vannak, melyek anyaga a szabályozásvonal felső részénél lenne alkalmazható, mig az alsó rész a szintén a Dunapart melletti almási kőbányákból lenne ellátható kitünő anyaggal, melyből a komáromi vár is épült. Ez olcsóbba is kerülne, mint a német-óvári, hainburgi, wolfsthali osztrák kőbányákból kerülhető anyag, a kisebb távolság miatt szállitása sem kerülne annyiba s a hazai munkás népnek nyujtana hosszu időre foglalkozást és keresetet.

Ezek azok, melyeket felhozni kötelességemnek tartottam. A javaslatot elvben nem ellenzem, általánosságban tárgyalás alapjául elfogadom, végleges szavazatomat azonban a t. kormány adandó nyilatkozataitól teszem függővé, s kérem a t. házat, hogy határozati javaslatomat, mint a mely a fenforgó törvényjavaslattal nem ellenkezik, elfogadni méltóztassék. (Helyeslés a bal- és szélső baloldalon.)

Határozati javaslatom ekkép hangzik: (Olvassa) «Utasitja a ház a kormányt, hogy a Duna folyam dévénydunaradványi szakaszának szabályozási költségeire azok erejéig és törlesztési tartamáig ideiglenes illetékek szedése iránt a diplomácziai lépéseket tegye meg». (Helyeslés a baloldalon.)

Beadják: Törs Kálmán, Irányi Dániel, Szederkényi Nándor, Farkas Dávid, Madarasz Jenő, Bornemissza István, Tulok Benő, Berzeviczy Irnák, Gosztonyi Sándor, Hoitsy Pál.

Ezután **Sághy Gyula** szólalt fel.

A szabályozási munkálatok keresztülvitelét sürgősnek és elodázhatatlannak tartja. A szónok ezután beszél a felső Duna hajózási viszonyairól s a szabályozási terület helyzetéről s vázolja a Duna mostani állapotából folyó viszonyokat. Addig, amig a Dunaszabályozás által ezen az állapoton nem segitünk, addig a dunagőzhajózási társulat tényleges monopóliumának lidércznyomása alól egyátalán nem szabadulhatunk meg. Mert csak ha ezen segitünk, lehet kilátás életképes versenyvállalatok teremtésére és csak akkor lesz lehető az egész folyamon a lánczhajózás és annak az állam kezében tartása által is a dunagőzhajózási társulat e káros monopóliumát kellő mérvben ellensulyozni. Nem bocsátkozik annak bővebb fejtegetésébe, hogy e lánczhajózásnak létesitése mily nagy érdekek által követeltetik és hogy milyen nagy fontossággal bir, de az az álláspont, melyet e részben Neményi elfoglal, tulzott.

Másrészről t. ház, közgazdasági tekintetben sem lehet az országra nézve közönyös, hogy egy egész nagy vidék a tönkremenéstől megmentessék. Ez nem pusztán e vidék partikuláris érdeke, ez országos érdek.

A mi azt illeti, hogy a szabályozási mü technikai kivitelének terve megfelel-e a kitüzött feladatnak, e tekintetben a szakértők részéről megnyugtatást nyert s igy ez irányban is elfogadja a javaslatot.

A szónok ezután áttér a vámszedés jogának kérdésére s észrevételeket tesz a közlekedési bizottság jelentésének erre vonatkozó indokolására. Helyesli annak a határozati javaslatnak az intenczióját, melyet Törs Kálmán beadott, de inkább abban az alakban fogadja el, a minőben az pártja részéről fog beterjesztetni. Azok az érvek, a melyeket a bizottság a vámszedési jog megszerzése és biztositása ellenében felhoz, nem állhatják ki a komoly birálatot. Miután ez a jog egyátalán el nem vitatható, nagyon idokoltnak találná, ha a kormány e részben a diplomácziai akczió haladéktalanul megkezdené, hogy e jogot a magyar állam részére megszerezze és biztositsa. Ha a kellő alkalmas időpontot eme jognak megszerzésére a kormány elmulasztotta, akkor, bármennyire kivánnák is az állam érdekei, többé módjában nem lesz azt megszerezni.

A törvényjavaslatot magát ugy az általános fogalom, mint a közgazdaság érdekének szempontjából teljesen indokoltnak tartja, söt annak visszahatását még a fennforgó gazdasági válsággal szemben is méltányolni tudja s ezért a részletes tárgyalás alapjául elfogadja. (Helyeslés balfelől).

Ezután **Károlyi Sándor** gr. a következőkben fejti ki álláspontját:

A törvényjavaslatot részemről általánosságban elfogadom. A mi az okokat illeti, a melyek engem e szavazatomra vezetnek, ezek röviden a következők: Én abban a hitben vagyok, hogy a vizszabályozást elodázni lehet ugyan, lehet talán több évre is, mondjuk esetleg egy decenniumra is, hanem ama erős meggyőződésben élek, hogy ezt egyátalán magunktól elháritani nem lehet. Mert bekövetkezvén az osztrák szabályozás, annak hatásait már nagy mértékben kezdik érezni és e hatások, azt hiszem fokozódni fognak, ezeket részint a parti vidékek lakosainak érdeke, részint pedig a hajózás szempontjából egyátalán nem lehet türni. Ahhoz, hogy e szabályozási terv jó-e vagy rossz-e, ne méltóztassék tőlem, a ki e részben laikus vagyok, kivánni, hogy hozzá szóljak; én ezt nem értem. De hiszem, hogy jó és helyes, s ennélfogva el is fogadom.

Egyetlen egy megjegyzésem volna csak. Tudjuk azt, hogy ily természetü, annyira problematikus felfogást involváló terveket több ahhoz értő ember birálhatná, és ennélfogva nyilvános szemlére kiállittatnék. (Helyeslés a baloldalon.)

Én azt hiszem, hogy azok a tervek nagyban és egészben ki fogják érdemelni mindazok helyeslését, a kik azok megitélésére kompetensek, hanem egyes megjegyzéseket, talán helyes fogalmakat fogna a kormány ama nyilvános szemle következtében nyerni, melyeket esetleg haszonnal értékesithetne. (Átalános helyeslés.)

A megállapitott nagy költségösszegre nézve — nem tudom miként tudnám indokolni, — de ama hitemnek adok kifejezést, hogy a projektált 17 millió igen nagy összeg, de hogy ez valószinüleg el is fog költetni, söt esetleg tul is fogunk rajta menni, de azzal számolnunk kell államháztartásunkban. (Helyeslés a bal és szélső balon.)

Mert hiszen e költségvetéssel tulajdonképen el lesznek ugyan érve ama párhuzamos müvek, és amaz első medermélyitések, melyek ezzel a munkával össze vannak kötve, de korántsem ama medermélyitések, melyek a szabályozás után talán hosszabb, rövidebb ideig szükségesek lesznek. Ezek ismét nagy összegek, de hogy mennyire fognak menni, hova fognak fejlődni, a tekintetben ma még kérdőjel áll előttünk. Hanem annyi bizonyos, hogy e költségek oly nagyok, hogy ha ezeket kisebbiteni lehet, a magyar pénzügyekkel szemben okvetlenül kell oly módon, hogy azok államháztartásunkat ne érintsék annyira vagy legalább proponáljunk valami enyhitő módot, mely e tekintetben kissé könnyebb helyzetbe hozzon bennünket. (Helyeslés a bal és szélső balon.)

Törs Kálmán t. képviselőtársam az imént egy dolgot emlitett, mely Komárom városra vonatkozik. Ez nem csekélylendő dolog. E tervek kétségtelenül épen Komárom megmentése kedvéért készittettek. Tudott dolog az, hogy fokozódni fognak az árvizek. Az osztrák szabályozás következtében a magyar Dunán is sokkal magasabb vizállás fog mutatkozni a jövőben, mint a milyenek voltak a multban. — Komárom városa jóformán a viz szinén fekszik, majdnem a magas viz niveaujával egy vonalon van, s igy meglehet, hogy jövőre nagyobb veszélynek lesz kitéve. Tehát természetes, ha ily viszonyok közt óhajtanunk kell a közös hadügyminiszterium hozzájárulását. Csak nagyon is méltányos dolgot követelünk, ha ezt beakarjuk venni a költségekbe amaz arányban, a melyben Komárom vára eme szabályozás előnyeiben részesülni fog. Az arányt én nem ismerhetem, ezt szakértőknek kell kinyomozni, hanem ismétlem amaz elveket, melyeket Törs t. képviselőtársam felemlitett, részemről teljesen elfogadom. (Helyeslés a bal- és szélsőbalon.)

Már több izben felhozatott, hogy a nemzetközi szerződések, melyek a Duna forgalmi szabadságát biztositják, oly természetüek, hogy azok alapján mi a többi érdekelt nemzetekkel oly határozatok iránt léphetünk megállapodásra, a mely szerint vizivámokat szedhetünk. Ez, ugylátszik, itt ma többé kontroverzia tárgyává nem igen

---

— Mily fehér az arcza! mondá Aurora. Talán beteg volt?

— Nem. Sápadt arcza megmaradt esése óta. Nagyon fiatal voltam, mikor az történt, de atyámtól hallottam, hogy, midőn hazahozták a szerencsétlen teremtést, arcza, mely azelőtt viruló volt, sápadt lett, mint a halál és hangja, mely addig erős volt, azóta ily félig suttogó. Az orvosok mindent megkisérlettek meggyógyitására, de sohasem tudták többé hangját és arczára a pirt visszahozni.

— Szegény ördög! mondá Mrs Mellish szeliden, nagyon szánalomra méltó.

A mint ezt mondá, önmagának tett szemrehányást azon idegenkedésért, melyet nem tudott legyőzni. Érezte, mintha nem tudna addig boldog lenni Mellish-Parkban, mig ezen ember a háztelken tartózkodik. Kedve jött férjét kérni, hogy nyugdijaztassa, s küldje el az ország másik felére, de a legközelebbi pillanatban megszégyelte gyermekes hóbortját és pár órával később elfelejtette Hargraves Stivet, a «bárgyut», a mint őt az istállókban tréfásan nevezni szokták.

Egy reggel hazatérve a séta-lovaglásról, férje és atyja bementek a házba, Aurora pedig künt maradt a pázsiton sétálgatni. Kedvencz kutyája Bow-wow, mely egy idő óta sánta volt, látta őt az ablakon keresztül és kimászott utána, őt üdvözölni. A rendkivüli enyhe levegő csábitotta Aurorát a künnmaradásra és lovagló-ruhája uszályát karjára szedve, a bokrok alatt ibolyát keresett. Már jókora csokrot kötött, s épen hazafelé indult, midőn eszébe jutott, hogy egy kedvencz beteg lova iránt rendeletet akar a groomnak adni.

Átment az udvaron az istálló felé, a lovásznak kiadta a parancsot, s visszament a kertbe. Mig a lovászszal beszélt, megismerte a Hargraves Stive fehér arczát, ki a szerszám-kamarából jövet, egy lószerszámot czipelt a hátán és a tuloldalon lévő kocsiszinbe ment. Aurora a kert és udvar közti rács-ajtó küszöbén állt, midőn kutyájának fájdalmas vonitása hallatszott. Gyors, mint a villám minden mozdulatában, hátra fordult elég korán, hogy a vonitás okát meglássa. A «bárgyu» faczipőjének vas sarkával kegyetlenül a kutyára hágott, az állatok kinzása főhibája lévén ezen egyénnek. Aurora, mint egy szép tigrisanya, oda ugrott, s piszkos gallérját szép, finom kezeivel megragadva, odaszegezte az embert, a hol állt. Nem könnyü szerrel lehetett lerázni azokat a szenvedély által görcsösen összeszoritott finom markokat. Stiv egészen kijöve sodrából, megrémült pofával bámult támadójára. Aurora a dühtől elragadtatva, halvány arczczal, szikrákat szóró szemeivel, vállaira omlott fekete hajával, melyről kalapja leesett, szenvedélyében is felséges volt.

A lovász meghunyászkodott a fenséges teremtés szoritása alatt.

— Eresszen el! hörgé sajátságos, rekedt hangjával, mely kigyósziszegéshez hasonlitott izgatottságában; ereszszen el engem, mert megbánja!

— Hogy merte kend! kiáltá Aurora, hogy merte kend szegény kutyámat bántani? hogy merte azt tenni, maga gyáva gazember, maga — —

Ezzel jobbkezét a gallérról megszabaditva, vékony lovar-ostorával záporként hullajtotta az ütéseket a lovász széles hátára.

— Hogy merte azt tenni! ismétlé ujra meg ujra, arcza szineket változtatott a méregtől és a megerőltetéstől egy kézzel tartani az embert. Kuszált haja egészen a derekáig omlott le és ostora több darabra tört.

Mellish John, ki véletlenül épen a pillanatban az udvarkapuján belépett,elsápadt a szép furia látására.

— Aurora! Aurora! kiáltá John, a férfi gallérját neje kezeiből kiszabaditva, a lovászt pár ölnyire magától lökte. Aurora, mit jelentsen ez?

Szaggatott mondatokban, a méregtől reszkető hangon, elmondta férjének haragja indokát. John kivette neje kezéből a tört ostort, felemelte az összegázolt kalapot és egy mellékajtón bevezette őt a házba. Keserü szégyent érzett, hogy a páratlan, imádott teremtés olyat tehetett, mi nem válik becsületére és nevetségessé teszi háznépe előtt.

— Gyere be, gyere be, édes szivem, mondá aggodalmas gyengédséggel, a cselédek bizonyosan kémkednek már. Ezt nem kellett volna tenned, mért nem mondtad nekem?

— Mikor mondtam volna meg neked? kiáltá türelmetlenül. Hogy várhattam volna oly soká, mikor láttam, hogy veri és rugdalja szegény öreg beteg kutyámat?

— Jöjj be édes lelkem és csillapodjál le!

John ugy beszélt, mintha egy izgatott gyermeket csillapitana, mert nejének keble hullámzásán látta, hogy előbb-utóbb mérge historikus görcsben fog végződni, mint rendesen a nőknél szokott előfordulni. Félig vitte, félig vezette a lépcsőn fel szobájába, hol pamlagra fektette őt. A törött ostort zsebre gyurva, fogait vicsorgatva lement az udvarra Istvánt felkeresni. Utközben felfegyverkezett még egy erős vadászkorbácscsal.

István egy padon ült az udvarban, s elkeseredett pofával vakargatta megkorbácsolt vállait, mialatt egy pár lovász-gyerek kellő távolságban kárörömmel nézte őt.

— Halja-e, Mr. Hargraves, kezdé John, nem Mrs Mellish dolga kendet megverni, ez az én kötelességem, hogy helyette megtegyem. Azért nesze gazember!

A korbács fütyült már a levegőben és tánczolt István háta körül, de John érezte, hogy az egyenetlen barczban valami megvetendő fekszik, azért eldobta magától a korbácsot, gallérjánál ragadta a bárgyut s elvezette a kapu-rácshoz.

— Látja itt az utat? épen kifelé vezet a parkból. Nagyon sürgősen ajánlom Mr. Hargraves szedje magát minél előbb innen és ne merészelje többé undok pofáját házam környékén mutatni. Érti?

— I—gen uram.

— Megálljon! valószinüleg még valami követelése van. John zsebéből egy marok pénzt vett ki s azt a töldre szórta. Ezzel sarkán fordult, s otthagyta a bárgyut. Stive letérdelt, felszedte utolsó darabig a pénzt, s miután megszámlálta, széles száját undok mosolyra huzta szét, mert annyi pénzt kapott, mely évi bérét sokszor meghaladta.

Egy pár lépést tova hömpölygött, azután hirtelen megfordult és vastag öklével fenyegető mozdulatot tett a kastély-felé.

— Ön asszonyom finom dáma, bátor is, ugy látszik, hanem vigyázzon magára, ne adjon alkalmat önnel rosszat tehetni, mert egy istenemre mondom, a milyen bárgyu is vagyok, rosszat tudok ám tenni. Csak várjon egy kicsikét.

A pénzt ujra kivette zsebéből, s megint számlálgatta, mi alatt lassan a parkból kifelé ment.

Ily módon Aurorának két ellensége volt, szép uj hazájában, egy a házon kivül, ki folyton bosszut forralt, s a másik a családi kör szentélyében, elégedetlen gyülölségét folyton élesztgetve.

XIII. Fejezet.

Tavaszi verseny.

Kora tavaszkor Lucy is eljött cousineját meglátogatni, s nem tudott eléggé csodálkozni a boldogságon, mely Mellish-Parkban uralkodott.

Nem kevésbbé lepte őt meg a friss pir Aurora arczán és gyakori nevetésének ezüst csengése. Szóval meg volt lepetve tapasztalni, hogy nővére, a helyett, hogy Talbot utáni bánatában sorvadna, ez idő alatt férjét megszerette.

(Folytatása következik.)

tétetett. Maga az előadó ur kijelentette, hogy ő is azt hiszi, hogy eme szerződések alapján nekünk jogunk van bizonyos föltételek mellett vizivámokat szedni. Én e kérdésben nem akarok tovább menni, mint odáig, hogy jelezzem azt, hogy a kormány tegye meg a szükséges lépéseket, hogy a vizivám szedéséhez eljuthassunk és erre nézve bátor leszek határozati javaslatot is beterjeszteni. (Helyeslés balfelől.)

T. barátom, az előadó ur néhány észrevételt tett, a melyeket szó nélkül nem hagyhatok. Nevezetesen ő felhozta, hogy mi a Duna mentén vizivámot még sehol sem alkalmaztunk és csak a Vaskapunál szándékozunk majd ilyenet behozni. Így felhozta, hogy Budapesten 13 milliónyi épitkezéseket végeztünk és meglehet, hogy többet is fogunk még költeni, de azért itt vámot nem fizet senki. Ausztria, nem tudom hány milliót költött az osztrák Duna szabályozására és vámot ott sem fizet senki; ugyanez áll Bajorországra és Würtembergre nézve. Csak lenn a Szulinánál fizettetik vizivám és ez történik a párisi szerződés alapján, a mely a torkolat kezelésére nemzetközi bizottságot állitott fel.

Ennek ellenében azonban meg kell jegyeznem, hogy a Dunán Würtembergtől kezdve egészen a torkolatokig olyan nagyobbszerü hajózási akadályok elháritása czéljából még nem szabályoztatott annyira, hogy abból a hajózásnak valami különös előnye származott volna. Még eddig az összes Dunán ilyen szabályozás nem történt. Sok millió költetett el ugyan vizmüvekre, partvédelmi és hasonló szempontból, de a hajózás könnyitése szempontjából semmi sem történt. Felső Ausztriában van egyetlen hely, a hol talán payaget lehetne szedni, a Stein és Strudelnél, a hol nagyobbszerü hajózási akadály létezett, de azért nem szedtek vámot; mert ez a hajózási akadály még nincs is teljesen elháritva, ma is nehézségeket okoz a hajózásnak. És ha mi oda fogunk jutni, hogy a hajózási akadályokat szabályozás által elháríthatjuk, akkor a vámok szedését én teljesen méltányosnak és igazságosnak tartanám.

Az előadó ur felhozza, hogy azok uj akadályt akarnak állitani, a kik a dunai vámokat fel akarják állitani, és hogy miután elháritottuk a hajózási akadályokat, melyeket a természet alkotott, akkor előáll az ember és mesterségesen állit fel akadályt a vizivámok létesitése által. Megvallom, nem osztozom abban, habár részben talán elfogadom, hogy ez bizonyos akadályt okozhat a hajózásnak. De én azt keresem: kinek okoz ez bajt és akadályt? Okoz evidenter annak, ki itt hajójával keresztül megy. Azoknak a fele pedig, kik itt keresztül fognak menni, magyar lesz, a másik fele nem lesz magyar.

Lesznek ugyanis nem magyar hajók nagy számmal a Dunán, mihelyt a Vaskapu szabályozva lesz. Akkor ép annyi idegen hajó fog itt járni, mint magyar; akkor tehát ama bajnak vagy akadálynak, mint t. barátom, az előadó ur nevezte, a fele az idegeneket fogná terhelni, azonban a másik fele mégis a belföldet. Igaz, en sem volnék barátja annak, hogy a belföldre különös terheket rójunk, hanem azt hiszem, ezeket bátran rá lehetne róni, mert hiszen az a hajózási akadály, mely ma ott tényleg létezik, a hajózást magában véve szerfelett drágává teszi és pedig a tehernek két vagy több kisebb hajóra való átrakása miatt, hogy ezek a rossz helyeken átmehessenek. Már pedig ez az alkalmatlanság meg fog szünni, ha megtörtént a meder mélyitése s igy a hajózás nyerni fog a létesitendő munkálatok által. Az a csekély vizi vám, mely ennek folytán a hajózásra rovatnék, azt hiszem, valami nagy bajt a hajózásra nem fog előidézni.

Különben legnagyobb baja a magyar hajózásnak nem az a vám lenne, melyet én kontemplálok, hanem az, hogy mindinkább elnyomja a szabad alakulásnak egyik tünete. A Duna-gőzhajózási-társaság müködése az, mely a magyar hajózásra, szerény véleményem szerint nagyon káros; még pedig káros azért, mert állandó forgalmi politikája az, hogy valahányszor konkurrens vállalat létesülni akar, a Duna-gőzhajózási-társaság mindent megtesz csakhogy az uj vállalat ne boldogulhasson.

Ez oly káros állapot, hogy tovább türni nem volna szabad. (Helyeslés balfelől.) Igen sajnálom, hogy a kormány részéről eddig semmi eredményt e körül nem láttam; hallottam jó szándékról, de eredményt nem látok. Remélem azonban, hogy elvégre mégis lesz valami siker.

A Dunán olcsó szállitási béreket csak ugy fognak önök előállithatni, ha vagy kisebb magángőzhajózási vállalatokat létesitenek, és protegálják azokat valamely alakban ugy mint ma a vicziniális vasutakat; szubvenczió, segély vagy ajándékképpen, vagy ha ezt nem akarják, akkor daczára azoknak, a miket Neményi t. képviselő ur ma fölhozott — a lánczhajózást létesitik a Dunán, mit én ma is üdvösnek, czélszerünek tartok.

Azt hiszem, hogy a felszólalás a lánczhajózás ellen, a melyet Neményi képviselő urtól hallottunk, tulajdonkép csak refrainje, ujabb kifejezése vagy magyarra forditása egy most megjelent német brouchurenek, melyet a Dunagőzhajózási társaságnak egyik főembere adott ki. Ez a röpirat állást foglal a lánczhajózás ellen, és mindenesetre igen méltánylandó, és figyelmet érdemlő okokat hoz fel. Elismerem főleg azt az állitását a képviselő urnak, hogy Belgiumban, Német és Francziaországban a lánczhajózástól eltértek, és hogy az Angolországban alig tudott létesülni, de hogy Németországnak igen jelentékeny részében léteznek lánczhajózási vállalatok, és ezek sikerrel müködnek, azt képviselőtársam sem vonta kétségbe, mert beismerte, hogy mintegy 9.1%-a a hajózásnak, Németországban ma is lánczhajózás. Csak az Elbe, Rajna, s egyéb német folyamok lánczhajózására kell tekintenünk, és láljuk, hogy ezek nagy szolgálatokat tettek a forgalom érdekében.

És e tekintetben sulyt helyezek leginkább arra, hogy ott, a hol lánczhajózás létezik, fenállhatnak a kis hajósok a nagy vállalatokkal szemben. Sulyt helyezek erre azért, mert ma még léteznek nálunk olyanok, kiknek kisebb bárkájuk van, mely a Dunán végig uszik, de ha a konkurrenczia, melyet a Dunagőzhajózási társaság gyakorol, erősittetik, eme kis hajósoknak el kell tünniök. (Helyeslés balfelől.) És mert ez az alap, melyből kiindulok, azért kivánom a lánczhajózást, a melyen az államnak nem kell nyerészkednie, de a mely lehetővé teszi a kisebb embereknek ezt a foglalkozást.

Ez az t. képviselőház, a mit az előttem szólt t. képviselő urral szemben felhozni kivántam, különösen azzal szemben, hogy a lánczhajózás az általam emlitett országokban nem létezik, hanem csakis Németországban.

Ha a Dunán ilyen vállalatok léteznének, az állam azokat bizonyos fokig szubvenczionálná, vagy ha pl. oly vállalat létesülne, mely teljesen az állam kezében lenne, tehát a lánczhajózás pl. Dévényig terjedne, Dévényen tul pedig Passauig saját kerék-gőzöseivel menne tovább: akkor azt hiszem ama magyar vasutak, melyek e vállalattal kartelliroznának, oly össztarifákat létesithetnének, mondjuk pl. Passauig, hogy az a vizi vám, mely e tarifában is benn foglaltatnék, vajmi kevéssé volna érezhető és elenyésző csekélységnek látszanék és a konkurrencziával szemben győzedelmesen állana meg.

Ez indokokból bátor vagyok kérni a t. házat, méltóztassék felhivni a kormányt arra, hogy a vizi vámok létesitésének eszméjét ne ejtse el, hanem tegyen meg mindent, a mi e tekintetben szükséges arra, hogy biztositsuk Magyarországnak a vámok szedhetését. (Helyeslés balfelől.)

Más kérdés az, hogy majd 5 vagy 10 év mulva, midőn majd az idő elérkezett e vizi vámok behozatalára, azok, a kik majd akkor lesznek az ügyek élén, élni fognak-e eme joggal vagy nem? Hogy akkor is lesznek-e oly áramlatok, mint ma, azt nem tudjuk, de a jogot tartsuk fenn. (Helyeslés balfelől.)

Ezek alapján bátor vagyok a t. háznak a következő határozati javaslatot elfogadásra ajánlani: (Olvassa:) «Utasittatik a kormány, hogy a fennálló nemzetközi szerződések alapján a Dunafolyam dévény-dunaradványi szakaszán a jelen törvényjavaslat szerint a hajózási akadályok elháritása czéljából létesitendő munkálatokért az illetékszedés jogát a magyar állam számára szerezze meg. (Élénk helyeslés a baloldalon.)

A következő szónok **Kubinyi Árpád**.

A tárgyalás alatt levő törvényjavaslatot, melynek czélja hazánk egyik termékeny vidékének az árvizek által leendő elpusztitásától való megóvása s nyugat felé kiviendő terményeink szállitásának olcsóbbá tétele, örömmel üdvözli, és csak a szabályozási munkálatok végrehajtására vonatkozólag tesz megjegyzéseket. A duna-dévény-radványi szakasznak szabályozására 17 millió frt van előirányozva. Hogy a szabályozási munkálatok a lehető legtakarékosabban és legolcsóbban legyenek végrehajthatók, hogy a tényleges költségek az előirányzott összeget tul ne haladják, arra nagyon is befoly a munkálatok czélszerü beosztása, a sorrend, melyben teljesittetnek és az árviznek a munkálatra való ártalmas befolyásának meggátlása s másokra való előnyös felhasználása, hogy ha pl. ez által kotrások volnának megtakarithatók. Mind ebben azonban az államnak csak akkor van teljesen szabad keze, csakis akkor forditható a körülményeket maga javára, ha a munkálatok vezetése mellett azokat nem adja ki vállalkozóknak, hanem saját közegei által maga hajtja végre. A szónok röviden kifejti azokat az előnyöket, mik abból származnak, ha az állam nem adja ki a munkálatokat vállalkozóknak, s erre felhivja a kormány figyelmét.

Kemény Gábor báró közlekedési miniszter ezután a következőket mondta:

A szőnyegen levő törvényjavaslatot az általánosságban szólt képviselő urak mindnyájan elfogadták, csupán egy nyilatkozat volt, a mely szerint az elfogadás feltételekhez volt kötve, ama nyilatkozatoktól tévén függővé az elfogadást, a melyek a kormány és netalán csekély személyem részéről ez ügyben tételni fognak.

Miután a törvényjavaslat alapelvei általában helyeseknek ismertettek el, nem fogok azok igazolásába bocsátkozni, mert ezt már böven megtette hivatásához képest a bizottság t. előadója és magának a kiviendő munkálatoknak egyes vonatkozása, részletei szintén ismertetve voltak. Felszólalásom tehát egy pár megjegyzésre szoritkozik és a benyujtott két határozati javaslatra. (Halljuk!)

Törs Kálmán t. képviselőtársam felhozza, hogy mily drága ez az egész tervezet és habozik, midőn előtte áll, vajjon mit mondjon, igent-e, vagy nemet? Felhozza továbbá, hogy adatok hiányában van ennez ügyet illetőleg.

Először ez utóbbira leszek bátor felelni, mert ugy látom, hogy Károlyi Sándor gr. t. képviselőtársunk szintén ugyanabban a nézetben van. Azt tartom, hogy e tekintetben annyi adatot szolgáltattam a t. háznak rendelkezésére, a mennyi általában véve miniszter által a képviselőháznak nyujtható. Bemutattam a t. ház müszaki bizottságaiban az erre vonatkozó terveket a legnagyobb részletességgel; minden költségvetéseikkel, minden szelvényeikkel, minden rajzaikkal. Azt kérdem: mit lehet ennél többet tenni? Talán a képviselőház asztalára letenni? Az az asztal sokkal kisebb, semhogy azon ki lehessen az egészet terjeszteni, ámbár ezt is megtehetem. (Egy hang balfelől: Még egy asztalt kell hozni!) De ha ott volna mind — bocsánatot kérek, e megjegyzéssel nem akarom megsérteni a t. képviselő urat, mert egy valláson vagyunk — mint az urvacsorához, egyenkint fogunk oda menni, hogy négyszázan és egynehányan megnézzük külön-külön? Hiszen t. ház, a tárgyalásnak, a müszaki megbizatásnak ilyen módja, midőn sem én, sem mások itt a t. képviselőházban, nem egyenesen müszaki képzettséggel biró férfiak, tiszta lehetetlenség. (Helyeslés a jobb oldalon.)

Igenis rendelkezni kell az összes adatokkal, alaposan, gonddal kell tanulmányozni a feladatot; ha azok megvannak, a tervezetet el kell késziteni, annak rendelkezésre kell állni, be kell mutatni azt a szakbizottságnak. Ez megtörtént. Egy nem történt meg, — a mi felhagyatott későbbre, — hogy ugyanis közre kell bocsátani a tervezetet. A legnagyobb szivességgel igértem meg az erre vonatkozó bizottsági felszólalás következtében, hogy az összes tervezeteket ki fogom adatni, hogy azok ki legyenek téve a nagy közönség birálatának, melynek mindenesetre sok szakértő tagja lehet; és meg vagyok győződve, hogy egy vagy más, kisebb-nagyobb részletre nézve igen helyes, talán változtatásokra is vezető megjegyzéseket fogunk nyerhetni eme birálat következtében. Ez szolgáljon egyszersmind válaszul gr. Károlyi Sándor képviselőtársamnak, a ki, gondolom felhozta e kérdést. Közre fogom bocsátani a terveket, hogy azokat mindenki, a kit a dolog érdekel, megbirálhassa és a maga nézetét a nyilvánosság terén szintén elmondhassa. (Helyeslés.)

Törs Kálmán képviselő ur azt mondotta, hogy részletesen nem ismeri a terveket és mégis részletesen kezdte azokat birálni, sőt a részletek birálatában olyat is hozott fel, a mit én nem tudtam, pedig nekem nagyon sok adat volt rendelkezésemre. Azt mondotta t. i. a t. képviselő ur, hogy a Gönyőtől Duna-Radványig eszközlendő munka kedveskedés a közös hadügyminiszteriumnak. Én e tekintetben semmi tárgyalásról nem tudok. A Gönyőtől Duna-Radványig terjedő szakasznak szabályozása ép ugy mint a többi munka, folyománya a felette levő munkáknak. Kétségkivül elő fogja mozditani Komárom városának, nem a várnak, vizbiztositását, különösen jégmenések alkalmával. Hogy a várt fenyegetnék az árvizek, erről tudomásom nem volt, mert erre nézve tárgyalás nemcsak tudtommal nem történt, hanem a közvetlen mögöttem ülő miniszteri tanácsos, a ki hivatva van ép ez osztályban a tárgyakat naprol-napra eligazitani, kérdésemre azt felelte, hogy ily tárgyalás egyátalán nem fordult elő.

Ez még maga Komárom városának vizbiztositását se fogja megadni, mert, a mint tudni méltóztatnak, itt párhuzam-müveknek kiépitéséről van szó, melyek két-három méter magasak; a nagy viz tehát ezeken keresztül fog menni. A munkálat a városnak mindössze amaz előnyt fogja nyujtani, hogy igen nagy hihetőséggel a Duna medre szabályozva levén, kevésbbé lesz kitéve a város az alatta alakuló jégtorlódásoknak.

Hogy tehát ennek következtében felszólitsam a hadügyminisztert, hogy participáljon e munkálat keresztülvitelében, megvallom, indokoltnak nem tartom; de méltóztassék meggondolni, hogy ha ily müvet közös költséggel állitanánk elő, vajjon a rendezés milyen lenne? Én nagyon meggondolnám, hogy mi lenne a helyes ut.

T. képviselőtársam Törs Kálmán Lanfranconinak tervezetével hasonlitotta össze a közlekedési miniszteriumnak jelenleg benyujtott tervezetét és kimutatta, hogy egyes részekben, mennyivel olcsóbban számitotta ki a költséget Lanfranconi, mint a miniszterium.

A feladat azonban nem az, hogy csekély költséget tüntessünk fel, hanem az, hogy a helyesen késztett tervezetet megtartsuk. Mondhatnék kis számot, és ha az megszavaztatnék, akár nekem, akár utódaimnak költeni lehetne sokkal többet, de ez nem czélom. Közvetlen feltételek, higgadt, nyugodt számitások után állapittatott meg eme költségvetés. Én kisebb összeget, mint a mit tényleg szükséges, kilátásba nem helyezhettem. Azt hiszem, nem jó politikát követne az a közlekedésügyi miniszter, a ki csekély kiadásokkal kecsegtetne és később nagy kontóval állna elő. (Ugy van! jobbfelől.) Én szakértői kiszámitások és felvételek alapján kevesebbel nem ajánlkozhatom a munka keresztülvitelére.

Természetesen, hogy ez is mindig azon cautelákkal történik, a melyek általában véve egy nagyobb munkánál, különösen vizi munkánál kell, hogy tekintetbe vétessenek. Ki tudja, hogy 2—3 vagy több év mulva nem lesz-e oly szokatlan árviz, a mely rendkivül nagy károkat okoz? Ez megváltoztathatja a viszonyokat, okozhatja a kivitelnek hosszabb időre terjedését, nagyobb kiadásokat igényelhet. Természetesen az ilyenért a felelősséget senki sem vállalhatja magára, épugy nem vállalhatom ezért a felelősséget magamra sem én, sem más, mint a hogy egy épitőmester nem vállalhat felelősséget azért, hogy felépit nagy gonddal és minden szakszerüséggel egy házat, a mely azután egy nagy földrengés következtében, a milyen pl. Ischiában és Spanyolországban volt, összedől.

Ennyi az, a mit szükségesnek tartottam a főbb ellenvetésekre megjegyezni. Mert a mi azon kisebb rendü dolgokat illeti, hogy magyar kőből épittessenek a párhuzam-övek, azok nem tartoznak e tárgyalás keretébe, mely az elveket állapitja meg, a melyek szerint nagy müveknek hosszabb időn át tartó létesitése történjék. Ezt nem azért mondom, mintha czélom volna más követ használni, mint a mi a legjobb, ilyen pedig nálunk tudtomra van, még pedig igen közel; de én azt hiszem, hogy annak megemlitése, hogy milyen kőből épittessenek a müvek, nem a törvényjavaslatba való. (Ugy van! jobbfelől.)

Áttérek ezek után azokra, a mik a határozati javaslatokban foglaltatnak. Két határozati javaslat adatott be és mind a kettő azt czélozza, hogy diplomácziai tárgyalások indittassanak meg a végből, hogy Magyarországnak joga a netaláni vámszedést illetőleg biztosittassék. A két határozati javaslat közt azonban lényeges különbség van. És itt legyen szabad először is a Törs Kálmán t. képviselő ur által benyujtott határozati javaslatot véve birálat alá, megjegyeznem azt, hogy én a t. képviselő ur indokolása és határozati javaslata közt nagy ellentétet látok.

A t. képviselő ur nagyon megtámadta a közlekedési bizottságot és annak t. előadóját, hogy miként mondhatta azt a jelentésben, hogy a Dunán egyoldalulag a többi hatalmak beleegyezése és hozzájárulása nélkül vámokat felállitani nem lehet, hogy olyan könnyen oda dobják Magyarország jogait; mi azt nem tehetjük, ragaszkodnunk kell Magyarországnak, mint önálló államnak jogaihoz és ezek közt a vámszedés jogához is. Ez igen nagy tévedés a közlekedési bizottság felfogásában és jelentésében, és a közlekedési bizottság t. előadójának jeles előadásában.

Törs Kálmán t. képviselő ur határozati javaslata szintén azt mondja. Azt mondja talán, hogy a magyar országgyülés határozza el rögtön, hogy a dévény-radványi szakaszon vám szedessék? Nem, hanem diplomácziai tárgyalás megkezdésére kivánja utasittatni a kormányt, hogy a vámszedési jog elismertessék. Nehogy tévedés legyen, névszerint olvasom fel a határozati javaslatot, mely igy szól: (olvassa.) «Utasitja a ház a kormányt, hogy a Duna folyam dévény-dunaradványi szakaszának szabályozási költségeire azok erejéig és törlesztési tartamáig ideiglenes illetékek szedése iránt a diplomácziai lépéseket tegye meg.»

Az nem kérdés, hogy ily nagy munkálatoknál, és egészen rendkivüli kiadásoknál a jog az illetékszedés igénybevételére meg van-e? Ez meg van adva szerződésileg. A dunagőzhajózási akta 21. §. 2. pontjában, mint felolvasni szerencsém volt, határozottan benne van, hogy a parti államok igénybe vehetik, de csak ugy alkalmazhatják, ha arra nézve a parti államok biztosai egy értelemre jutottak.

Ebben különben nincs semmi megalázó. Azon intézkedések, melyek itt most Magyarországon és Ausztriában alkalmazandók, azok alkalmazandók mindazon államokban, melyekre a párisi kongresszus határozatainak hatálya kiterjed. Ebben a parti államok együttes megállapodása a hajózási illetékekre megállapittott és ennek nyomán tovább fejtve azon eszméket, melyek a bécsi kongresszus határozataiban foglaltatnak, a párisi szerződés a Dunával külön foglalkozik és európai bizottságot állitott fel, mely a Duna folyam legalsó szakaszának hajózására nézve a müveleteket állapitsa meg. És itt a szerződés speczialiter meghatározta azon kötelezettséget, hogy egyenlően azon költségek fedezésére, melyek az európai bizottság fentartására, hivatalnokok, világitótorony-piloták, gőzhajók s más szükségletek fedezésére kivántatnak, a vámszedés behozassék. Később ezen változtatott csekély részben a londoni szerződés, mely az európai bizottság hatáskörét Izakcsától Galaczig kiterjesztette, sőt a hajózási viszonyok szabályozását egészen a Vaskapuig kimondotta; a berlini szerződés pedig a londoni kongresszus megállapodásai nyomán a Vaskapu szabályozásáról szól és azt átruházta Ausztria-Magyarországra, habár annak nagyobb része Magyarország területén kivül esik, és kötelességévé tette a parti államoknak, hogy segédkezet nyujtsanak az akadályok elháritására. Erre nézve külön megadta a vámszedési jogot és annak tartamát azon időpontban állapitotta meg, mikor a kamatok és a tőke törlesztve lesznek.

Közben a párisi kongresszus megállapodásai nyomán a parti államok, a melyek közt ugy mint szintén már felhozatott, csak Ausztria szerepel, még nem volt mellette Magyarország megnevezve, mert az 50-es években tartatott, Württemberg, Bajorország, Törökország hivatva lettek volna a parti bizottságot fölállitani. A Duna-hajózási akta megállapittatott. Ez érvényes köztünk, kétséget nem szenvedőleg. Saját magunk kereskedelmi szerződése hivatkozik rá. Elismerte Ausztria, el Magyarország, el Bajorország, el Württemberg. Életbe van léptetve, kivéve azon részeit, melyek a parti bizottság megalakitására vonatkoznak, mert ennek oly nehézségei merültek fel, melyek lehetetlenné tették a bizottságnak egyideig megalakulását.

Az emlitettem hajózási akta 21. §-a jogositja fel amaz államot, mely a vámszedés jogával élni akar, hogy az illető parti bizottságot felhivja arra, hogy az megbirálja, abba beleegyezzék. Igen, de nincs jelenleg kihez fordulnunk. A diplomácziai akcziót e tekintetben ez idő szerint megindítani, ugy mint gr. Károlyi Sándor t. képviselő ur ajánlja, egészen inopportunus. Ugy is nem nagyon égető a dolog, miután nem egyébről van szerinte szó, mint a mit indokolásában hangsulyozott, t. i. nem akarja, hogy a vám rögtön alkalmaztassék, hanem a diplomácziai akcziót csak azért akarja, hogy jogunkban és módunkban legyen azt majd alkalmazni.

Miután, mondom, igy áll a dolog, azt hamarább vagy később néhány évvel, akkor, midőn a tárgyalás ideje eljön, igenis meglehet tenni, de addig egészen felesleges. Jogainkat itt senki kétségbe nem vonja, a mennyiben azok léteznek és léteznek nemzetközi szerződésekre támaszkodva. De, hogy oly diplomácziai akcziót inditsunk meg, mely nagyon bizonytalan eredményü és ne talán konfliktusokra vezetne, az, azt hiszem indokolva nem volna.

Vajjon, ha ez a határozati javaslat elfogadtatnék, erősebb volna-e Magyarország az a joga, hogy eventualiter a parti államok bizottságainak beleegyezésével vámot szedhessen? Nem. Nagy suly pedig nincs arra fektetve, hogy rögtön szedhessen.

Egyébiránt más ok is van, amiért én e határozati javaslat elfogadására hajlandó nem vagyok és ez az, hogy egyáltalában nem tartom helyesnek a vámszedést alkalmazni arra a munkára, melyek a Duna, Dévény és Duna-Radvány közti szakaszának szabályozására fordittatnak. A dolog nagyon egyszerü.

Miért csináljuk ezt a müveletet. Azért, hogy saját magunkat viszonyosan nem nagyértékü nyerstermenyeit biztosan és minél olcsóbban tudjuk az európai konzumens piaczokra vetni. Különösen aratások után cséplés idején a jobb években gyakran tapasztalható, hogy akkora tömeg gabona vettetik a piaczra, mekkorát a vasutak nemcsak nem képesek nyugotra szállitani, de alig lehetünk egyátalában azon helyzetben, hogy annyi waggont és lokomotivet tartsunk, a mennyi az ily rendkivülileg egy pár hónapra előálló óriási tömegnek a nyugoti piaczokra való kiszállitására szükséges. A felső Duna szabályozása különösen ezért bir nagy fontossággal. Egy nagy uszályhajó körülbelül annyit képes elszállitani, mint egy egész vonat, és egy vontató gőzöshöz lehet csatolni 5—6—7 uszályt, tehát annyit, a mennyi 5—6—7 vonat forgalmi képességének megfelel. Az ilyen vontató hajók óránkint vagy félóránkint képesek ugyan egy helyről indulni és akkora mérvü forgalmat idézhetnek elő, a milyennek közvetitését vasutaknál egyátalában nem lehet kontemplálni. Ezt a forgalmat egyes intézkedésekkel, különösen pedig vámszedésekkel, melyek a forgalmat drágitják, megneheziteni nem tartanám helyesnek. Egyfelől intézkedést követelni, hogy nagy tömegeket, a mikor tetszik, olcsón és biztosan lehessen kiszállitani, de másfelől vámot vetni oly tárgyakra, a melyek kivitetnek olyan eljárás, mint a mikor valaki önmaga alatt vágja a fát. A saját maga czélzataival van ellentétben az, a mit a határozati javaslatok kivánnak. Az egyik pozitive ajánlja a vámok behozatalát, a másik pedig a vámszedés jogát diplomatikai tárgyalások megindítása mellett kivánja biztositani. Mindezek alapján kérem a t. házat, méltóztassék a törvényjavaslatot elfogadni és a két határozati javaslatot mellőzni. (Helyeslés jobbfelől.)

Ordódy Pál észrevételeket tesz Törs Kálmán beszédére, majd bővebb felvilágositást kér az előadótól ama szavaira nézve, melyekből nem vehette ki tisztán azt, hogy mily mértékben járuljanak e szabályozás költségeihez a szabályozás mentén fekvő birtokkal biró érdekeltek, mert a Csallóközt, mely most is töltésekkel van körülvéve, és a melynek a töltések fentartása ugy is oly sokba kerül, ily nagy országos érdekü ügyhöz, mint a Dunaszabályozás hozzávonni nem lehet. Ha azonban azokat a szigeteket és földrészeket értette, melyek a Dunafolyam és a töltések közti részén feküsznek, — akkor abban a szónok megnyugszik, a felvilágositást csakis a vidék megnyugtatása végett kérte ki. Különben elfogadja a törvényjavaslatot. (Helyeslés jobbfelől.)

Szilágyi Dezső a miniszter beszédére reflektál:

A miniszter nem egész világossággal állitotta a ház elé a Károlyi Sándor gróf által beadott határozati javaslat értelmét. A határozati javaslat semmi egyebet nem czéloz, mint a kormánynak azt az utasitást adni, a melyet hogy a kormány teljesiteni szándékozik és hogy helyesen teljesitsen, azt az előadó is beismeri és csak a közlekedésügyi miniszter mondta, hogy ő az illetéki jog megszerzését azért nem tartja helyesnek, mert semmi körülmények közt eme jogot gyakorolni nem tartja helyesnek. Ez ellenkezik az előadó álláspontjával, ez ellenkezik azzal az állásponttal, a mely esetleg a bizottságokban és jelesen a pénzügyi bizottságban a kormány részéről kifejtetett.

E határozati javaslat ellen van egy diletárius ok. Ez abban áll, hogy az a parti bizottság, mely arra volna hivatva, hogy megjelölje a Dunán azokat a helyeket, a hol a hajózás akadályozva van és a hol a hajózás akadályának elháritása az általános Dunahajózás érdekében szükséges, soha sem alakult meg.

De ennek a parti bizottságnak meg nem alakulását akárki is akadálynak képzeli, egyszerüen abból az okból, mert hiszen a megbizó államnak csak van annyi joga a szerződés szerint is, mint amennyi az ő megbizottjaiból álló bizottságnak a szerződés által adva és ha a Vaskapura nézve a dolog elintézése a hatalmakkal való direkt érintkezés és megegyezés által lehető volt, akkor nem látja át, hogy e bizottság létre nem jötte bármi tekintetben e lépések sikerét lehetetlenné tehetné. Es itt legyen megjegyezve — itt nem fejtegetendő okokból ama bizottságnak létre nem jötteért sem a külügyi kormánynak, sem közvetve, ha ugyan gondolt vele, ennek a kormánynak nem tesz a szónok szemrehányást. De ebben, ha a nemzetközi jog szabályait alkalmazni akarjuk, semmi legkisebb akadályt nem lát.

Most jön a második. A miniszter tévesen ugy fogta fel Károlyi Sándor gr. határozati javaslatát, mintha az rögtön kötelezni akarná a kormányt arra, hogy diplomácziai akcziót inditson meg ezen illetékszedési jog megállapitása iránt. A határozati javaslatban azonban semmi ilyen nem foglaltatik. Az teljesen szabad kezet enged a kormánynak, hogy az időpontot, és módot válassza meg, ugy amint ő a dolog sikerére nézve legjobbnak látja. Egyenesen az a czélja a határozati javaslatnak, hogy ezen teljes szabadságot ugy az időre, mint a módra megengedje. Ebből az okból tehát azt ellenezni nem lehet. (Helyeslés a baloldalon.)

És most jön a harmadik; az az ok, a melyre, ha a miniszter hivatkozott, akkor az előbbi okokra hivatkoznia nem szabad, mert annak, a ki meg van győződve, hogy az illetékszedési jognak megszerzése nem kivánatos, mert nem képzeli, hogy jöhetnek bármikor oly körülmények, mikor e jognak alkalmazása az ország közgazdasági és politikai érdekei által indokolva lesz, az természetes, hogy e jognak megszerzésére nem helyez sulyt. (Helyeslés a baloldalon.) A határozati javaslat nem akarja egyáltalában azt kimondani, hogy szedessék illeték, vagy milyen mérvben, de a jogi lehetőséget akarja az ország számára biztositani, akarja biztositani azt, hogy ez illetékszedési jog meglegyen és az majdan a közgazdasági politika kivánalmai szerint adandó alkalommal alkalmaztathassék.

Az előadó felszólalása után a szónok ama hitben élt, hogy mindnyájunk egyértelmü véleménye az, hogy e jog, e lehetőség a nemzetközi szerződések értelmében biztositva van, fennhagyatván a jövőnek, hogy a felmerülő körülmények és az országnak akkori közgazdasági érdekei szerint döntse el: él-e és milyen mérvben eme joggal? Ez az értelme a határozati javaslatnak, ajánlja annak elfogadását. (Helyeslés balfelől.)

Több szónok nem lévén feljegyezve, következik a zárbeszédek.

Darányi Ignácz előadó megnyugtató választ ad az Ordódy kérdésére, azután a Szilágyi észrevételeire tesz megjegyzéseket. Tagadja, hogy a miniszter s az ő beszéde közt ellentét lenne; mert a miniszter is csak azt mondta, a mit ő mondott. A határozati javaslatok elfogadására szükség nem lévén, kéri a törvényjavaslat elfogadását.

Törs Kálmán néhány megjegyzést tesz a miniszter beszédére. A miniszter nem adott megnyugtató választ arra, hogy a jelen körülmények között a költségek az előirányzatot jelentékenyen tulhaladni nem fogják. A szónok egyáltalán nem talál olyan nagy különbséget az ő és a Károlyi Sándor hat. javaslata közt, annyira nem, hogy hozzájárul a Károlyi Sándor inditványához. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.) A ház ezután elfogadja általánosságban a törvényjavaslatot, de a Károlyi Sándor gr. hat. javaslatát a többség elveti.

Az elnök a részletes tárgyalást a holnapi ülésre tüzi ki.

Az ülés végződik d. u. 2 órakor.

A szentendrei képviselőválasztás ügyében a képviselőház II-dik biráló bizottsága már meghozta itéletét s azt holnap délután hirdeti ki. A biráló bizottság hét tagja közül négy a bebizonyult vesztegetések alapján a választást megsemmisitendőnek tartotta s a biráló bizottság itélete mégis: *a választás igazolása.* A Krausz-párti kisebbség következőleg szavazta le a többséget: A megsemmisitést kivánó négy tag közül az egyik: *Kemény* János báró lemondott az elnökségről s egészen visszavonult a bizottság müködésétől, az itélet hozatalra se jött el. Kemény Jánosnak, az elnökségről való lemondása után a bizottság elnöki székébe ültették *Kőrössy* Sándort, aki szintén megsemmisitendőnek tartotta a választást, Kőrössy, mint elnök nem szavazván a megsemmisitést kivánó többségből, csak ketten maradtak szavazni: *Györffy* Gyula és *Balogh* Géza. E kettőt aztán leszavazták Krausz Lajos emberei: *Literáty* Ödön, *Lázár* Ernő s Felvinczi *Gál* Jenő urak. A választás igazolásának indokolását Literáty Ödön késziti.

A képviselőház bizottságaiból.

A képviselőház igazságügyi bizottsága ma délután 5 órakor *Apáthy* István elnöklete alatt tartott ülésében folytatta *a közjegyzői törvény módositása* és kiegészitéséről szóló törvényjavaslat részletes tárgyalását. A kormány részéről *Berczelly* Jenő igazságügyminiszteri tanácsos volt jelen. Az ülés megnyitása után az 1. §. c) pontja fölötti vita folytattatván, *Horváth* Lajos kijelenti, hogy az önállóan gyakorló ügyvédeknél és kinevezett biráknál megkivánja tartani az egy évi akár vizsga előtti, akár vizsga utáni közjegyzői gyakorlat kellékét. Ez ellen szólottak *Hódossy*, *Unger*, *Lészay*, *Teleszky*, *Gáll* és *Matuska*. *Kőrössy* szintén nem kivánja az egy évi közjegyzői gyakorlatot, azonban a kinevezésnél előnyben kivánja részesiteni a közjegyzői jelölteket. *Mandel* szerint ez ugyanazonos volna az ügyvédek és birák kizárásával, mert pályázó mindig lesz mindkét osztályból. *Teleszky* a közjegyzői jelöltekre nézve kivánja, hogy 3 évi közjegyzői gyakorlatból csak egy év kivántassék a vizsga után eltöltöttnek. *Berczelly* miniszteri tanácsos nem tesz az ellen ellenvetést, hogy a birák és ügyvédekre nézve a képesités egyformán állapittassék meg; de mindkettőnél a vizsga letétele után bizonyos évszámu önálló gyakorlatot kiván. Azonban ezekkel szemben a gyakorlati évszámra nézve mindenesetre előnyben kivánja részesiteni a közjegyzői jelölteket. Erre szavazás alá bocsáttatván a kérdés, a bizottság szótöbbséggel az 1. §. c) pontját Hodossy szövegezése szerint a következő értelemben állapitotta meg: «c) az ügyvédi vagy birói gyakorlati vizsgálatot letette és 3 évi közjegyzői gyakorlatot, melyből legalább 2 év az emlitett vizsgák letétele után töltendő ki, vagy pedig 4 év óta mint biró müködik, vagy 4 év óta valamely ügyvédi kamarának bejegyzett tagja. Az ügyvédi és a birói gyakorlat összeszámitható.» Az 1. §. b) pontjánál *Gáll* által tett azt a módositványt, hogy vegyes nyelvü vidékeken az illető vidék nyelveinek tudása igazoltassék, miután a b) pontban a nemzetiségi egyenjoguság tárgyában hozott törvényre különben is hivatkozás történik, a bizottság nem fogadta el. Az 1. §. elintézése után *Engelmayer* előadó intézkedést óhajt a törvénybe felvenni a közjegyzői jelöltek által az 1874. 35. t. cz. 2. §-a alapján eddig szerzett minősités fentartása iránt. A bizottság ez iránt az átmeneti intézkedésekről szóló szakasznál fog határozni. *Engelmayer* előadó uj szakaszt hoz javaslatba, mely szerint a közjegyzői törvényben foglalt összeférhetetlenség a közjegyzői hivatal és képviselői állás között mellőztessék. Miután ezt *Teleszky*, *Horváth* és *Hodossy* ellenezték, az inditványozott uj szakasz nem fogadtatott el. Ezzel az ülés véget ért. Kedden délután 5 órakor ismét lesz ülés. (O. E.)

A képviselőház pénzügyi bizottsága ma délután 6 órakor *Zsigmondy* Vilmos elnöklete alatt ülést tartott, melyen a kormány részéről *Szapáry* Gyula gróf pénzügyminiszter volt jelen. Tárgyalás alá vétetett a *rézváltó-pénz szaporitásáról szóló törvényjavaslat.* A tárgyalás folyamán *Hegedüs* Sándor előadó felhozta a *forintos pénzegység hátrányait* és proponálta, hogy uj pénzegységül vagy a márka vagy pedig a frank hozassék be. *Szapáry* Gyula gr. pénzügyminiszter kijelenté, hogy az ügyet tanulmányozás tárgyává tette. *Harkányi* Frigyes azt javasolja, hogy a frank hozassék be pénzegységül. Inditványozza továbbá, hogy a rézpénz mellett — a mint ez Poroszországban is van — nickl pénz is hozassék forgalomba. *Szapáry* gr. pénzügyminiszter megjegyzi, hogy ez sok nehézséggel járna s ennélfogva nem hozhatja be. Ezután a bizottság a törvényjavaslatot általánosságban és részleteiben változatlanul elfogadta. (O. E.)

A képviselőház **zárszámadási bizottsága** ma d. u. 5 órakor *Prileszky* Tádé elnöklete alatt ülést tartott, melyben a kormány részéről *Szapáry* Gyula gróf pénzügyminiszter, *Hosszu* államszámvevőszéki alelnök, *Kerpely* miniszteri tanácsos, *Hilbert* osztály tanácsos, *Alkér* főpénzügyi tanácsos és *Gyurkovics* kereskedelmi miniszteri számvevőségi igazgató vettek részt. A kereskedelmi miniszteri zárszámadásokból függőben hagyott tételekre nézve a miniszterium képviselője *Gyurkovics* számos igazgató által adott felvilágositások alapján, a felmentés rövid vita után megadatott. Ezután *Enyedy* Lukács előadó a pénzügyminiszteri tárcza 1883. évi zárszámadásait ismertette, érdekes összehasonlitásokkal kisért fejtegetéseiben tüzetes birálat tárgyává tevén annak legapróbb részleteit is. A bizottság első sorban a vasmüvek és dohányjövedék czimek alatti bevételek zárszámadási eredményeit vizsgálta meg és azokra nézve a felmentést megadandónak találta, egyuttal elhatároztatván, hogy a kormány kéressék meg a vasmüvek fejlődését, üzemviszonyait és állapotait feltüntető jelentés előterjesztésére. Hasonlókép megadta a bizottság a felmentést a rendes kezelésnél és az átmeneti kezelésnél felmerült, s kellőleg indokolt tulkiadásokra nézve. Holnap folytatják a tárgyalást.

VIDÉK.

* **Győrszigetről** küldöttség jelent meg Trefort Ágost közoktatási miniszternél, melynek tagjai voltak: Sebő Imre orsz. képviselő, Bély János szolgabiró, Wirtl Antal községbiró, Mehlschmidt József községi közgyám és Szabó Elek jegyző. A küldöttség a győrszigeti elemi iskola államositását kérelmezte. A miniszter a bizottságot kérelme pártfogásáról biztositotta.

* **Árvamegye** mai közgyülésén elhatározta, hogy *Tisza* Kálmán miniszterelnök s belügyminiszterhez kormányra léptének tizedik évfordulója alkalmából üdvözlő feliratot intéz.

KÜLFÖLD.

— márczius 6.

A *szudáni hadjáratnak*, mint annak idején, mikor a Wilson-féle hadoszlop Gubát felől visszafelé kezdett koncentrálódni, megirtuk: egyelőre vége lett. *Wolseley* tábornok eleinte ugy tett, mintha folytatná — még pedig kettőztetett sulylyal — a hadjáratot, azt akarva elhitetni, hogy az Earle-féle csapat tovább nyomul fölfelé a Niluson, az ennek nagy kanyarulatába eső Abuhamedig, hogy onnan megnyissa az összeköttetést Koroskóval, s másrészt rögtön hozzáfognak a szuakim-berberi vasut kiépitéséhez, mert a máhdit okvetlenül meg fogják semmisiteni. Megmondtuk, hogy a nilusi csapat nem fog eljutni Abuhamedbe, hanem sietni fog a nehéz uton vissza Kortiba onnan pedig Wolseleyval és főhadiszállásával együtt hátrább Dongolába, sőt még tovább Vádi-Halfába. Ma már — szégyenlősen — bevallják Londonban, hogy a tábor visszavonul Dongolába. Vadihalfát még nem emlitik, de pár nap mulva bevallják azt is. Szóval a kairói lord, a tel-el-kebiri győző, szégyenletes kudarczot vallott a maga haditervével, mely csekély haderejének háromfelé szakitásában állott: «az egyik megy jobbra, a másik balra, a harmadik a középen marad», mint ezt bizonyos operette-generálistól ismerjük. A felsülés vége *Wolseley tábornok visszahivása* lesz, mint egy táviratunk már jelentette, azzal a hozzátevéssel, hogy a mostani viszonyok közt — lásd afghán kérdés! — gondolni sem lehet a szudáni hadjárat folytatására. Fölösleges talán hozzátennünk, hogy igen könnyen hozható kapcsolatba ezzel a hirrel az a minapi jelentés, hogy Wolseley tábornokot erős szembaj érte utól. Ez épen jó ürügy lehet a visszahivás ridegségének a leplezésére.

Annyi bizonyos, hogy *Közép-Ázsiában*, ha csakugyan rosszra fordul a dolog, a mi igen valószinü, nagyobb szükség lesz Anglia minden összegyüjthető haderejére, semmint Egyiptomban. Az orosz kormány kijelentette ugyan, hogy az afghán határ megsértése egyáltalában nincs szándékában, de Oroszországnak évtizedek óta meg vannak a maga közmondásossá lett «tulbuzgó tisztjei», a kik egy alkalmas pillanatban mindig megteszik azt, a mi kormányuknak «nincs szándékában.» S a mint az összeütközés megvan, Oroszország nem szokott visszalépni. Ismeri ezt a huszszor is ismételt fogást az egész világ, csak a Gladstone-kabinetben van meg az a rendületlen hit, melyet csak a bekövetkezett tények ingathatnak meg. A Standard értesülése szerint az orosz nagykövet utasitást kapott, hogy fejezze ki az angol kormány előtt, hogy *Oroszország őszintén óhajtja*, hogy az afghán határt illetőleg Angolországgal *barátságos megegyezés* jöjjön létre. A közép-ázsiai csapatparancsnokok utasitást kaptak, hogy ne folytassák az előnyomulást; *aggodalmat kelt azonban*, vajjon a turkomán csapatok oly fegyelem alatt állanak-e, hogy az összetüzés az afghán előörsökkel elkerülhető legyen.

Bismarck herczeg fiának, Herbert grófnak londoni utja természetesen élénk megbeszélés tárgyát képezi. A *Standard* értesülése szerint e látogatás s az ez alkalommal folyt eszmecsere az angol kormányt nagyon kielégitette. A személyes véleménycsere remélhetőleg elő fogja segiteni a legutóbb fölmerült sajnálatos differencziák eloszlatását s Angolország és Németország közt barátságosabb viszony fog beállni.

Az *angol alsóház* tegnapi ülésén Gorst bejelenté, hogy legközelebbről fel fogja hivni a ház figyelmét a *Helgoland* szigetre forditott költségek szaporodására és arra, hogy e sziget Angolországra nézve csekély becscsel bir és inditványt fog előterjeszteni, mely szerint a királynőhöz felirat intéztessék az iránt, hogy a német kormány szólittassék föl a sziget átvételére. (Derültség.) Arra a kérdésre, hogy miként egyeztetendők össze Lord *Granville* nyilatkozatai *Bismarck* hg márczius 2-diki beszédével, *Gladstone* kormányelnök kijelenté, hogy e beszédben elmondottak reá ugyanazt a benyomást tették, mint Granvillere, de most nem terjeszkedhetik ki bővebben a kérdésre, mert Granville nyilatkozni szándékozik az iránt a felsőházban. Arra a kérdésre, vajjon a kormány szándékozik-e lépéseket tenni, hogy *Olaszországot Kasszalanak* a felkelők ostroma alól való fölmentésére birja, *Fitzmaurice* államtitkár kijelenté, hogy Olaszország értesülve van a kasszalai helyőrség és a város állapotáról. A kormánynak Olaszországra kell biznia, hogy mily lépéseket tart tanácsosnak. Gladstone kormányelnök kijelenté, hogy Németország *Uj-Guina* szigetén nem Angolországgal való megegyezés utján szerzett területeket, ott tehát Angolország semmiféle jogokat sem ruházott át Németországra. Az *afghanisztáni ügyet* illetőleg a kormány az állam érdekeire nézve hátrányosaknak tartja az interpellácziókat, különben is az afghanisztáni határt illetőleg követendő politika szorosan nemzeti és e tekintetben bizonyára csak egy vélemény uralkodik az országban. Nem tartja üdvösnek, hogy az Angolország és Oroszország közti viszonyt feszültnek nevezzék, nem szenved azonban kétséget, hogy a két birodalom közt a *legsulyosabb és legkényesebb természetü kérdések* elintézése van függőben. — A felsőház ülésén *Derby* egy interpellácczióra válaszolván, kijelenté, hogy a *Santa-Lucia-öbölt* több mint negyven év előtt engedte át a pandai király Angolországnak, de ennek daczára semmi sem történt, mig a mult év végén kivánatosnak tünt föl, hogy Angolország ismét érvényesitse jogát az angol lobogó kitüzése által. A német kormány kétséget támasztott Angolország igényeinek érvényessége iránt, különösen a miatt, mert Angolország oly hosszu időn át nem érvényesitette azokat. A jegyzékváltás ez ügyben folyamatban van, de az állam érdekei tiltják, hogy most bővebb részletekre kiterjeszkedjék. A mi a Nabaltól északra levő tengeri partvidékre való jogot illeti, a zuluk számára föntartott terület angol védelem alatt áll, de a többi területek nem. A Santa-Lucia-öböl mögött fekvő terület a zuluk országa, mely fölött Angolország főnhatóságot nem gyakorol. A Santa-Lucia-öböl és a zuluk számára fentartott terület közt fekvő vidék nem engedtetett át Angolországnak.

XIII. Leo pápa megkoronáztatása hetedik évfordulója alkalmából a bibornoki testület üdvözletére igy felelt:

A legélénkebb elégtétel érzetével fogadjuk ama üdvözleteket és jókivánságokat, melyeket bibornok ur, az egész szent kollégium nevében hozzánk intézett; s mi viszont, örülünk vele szemben kifejezni ez évforduló alkalmából teljes elismerésünket ama bölcs és fáradhatlan támogatásért, melyet nekünk az egyház kormányzatában nyujtott. — S valóban, e kormányzás oly iszonyu teherrel nehezedik a mi szegény erőnkre, hogy nagyon élénken érezzük az égi és földi segedelmek szükségét, hogy le ne roskadjunk. Ha pápaságunk hetedik éve után terheink nagyságát s a vele járó igen sulyos és tövises kötelességeket tekintjük, lelkünk még most is remegéssel telik el, épen ugy, mint az első napon, mikor e nehéz funkcziókat elvállalnunk tetszett. — Végre is, hogy nyiltan kimondjuk, nem a mindennapi gondok és szakadatlan elfoglaltságok rémitenek meg minket: az a nemes czél, a melyre törekesznek és az a segedelem, melyet bizvást remélünk Attól, a kit méltatlanul helyettesitünk, könnyüvé és kellemessé képesek tenni e terhet. — Nem is az a düh, az az inzultus, azok a fenyegetések, melyeknek folytonosan ki vagyunk téve a féktelen és rosszakaratu sajtó részéről, mert megemlékezünk arról, hogy mily módon bántak itt lent az isteni mesterrel s erre gondolva, mindaz, mi sértő jelleggel bir a mi személyünkre nézve, civiselhetővé, sőt dicsőségessé válik. — De a mi bennünket legjobban szomorit, az, hogy a félreismert egyház legszentebb, legjóltevőbb intézményeit sok királyság és nemzet kebelében rágalmazzák, békés kül

detését megtámadják, hatalmát korlátozzák, legüdvösebb intézményeit visszautasitják s mindezt most a jelen időszakban, mikor, ha a társadalomra nézve igazi üdvöt remélnek, ezt legfőkép az egyháztól kell várni.

Ezen fölül keserűségünket megtetézi az a helyzet, melyet itt Rómában Jézus Krisztus helytartójának teremtették, s mely annál nehezebb s annál sulyosabb, mennél tovább tart. — Nincs hiány olyanokban, kik azt állitják, hogy a római pápa jószántából alkalmazkodhatnék, alkalmazkodnia kellene eme helyzethez, s elégnek kellene tartania a számára meghagyott szabadságot. Ez által csak gunynyal és inzultussal tetézik az ártalmat; mert szembeötlő tény, hogy a jelen viszonyok közt nem vagyunk urai a saját hatalmunknak, hanem mások kényére vagyunk bizva, kik hatalmukban tartván bennünket, minden perczben sulyosabbá tehetik ellenünk való ellenségeskedéseiket, keresett ürügyek alatt megakadályozhatják minden tettünket, s az emberek és dolgok különféle lehetséges változékaiban saját személyünk ellen megujithatják amaz ellenségeskedéseket, melyeknek több elődünk ki volt téve más korokban. Talán nem teszik meg? Azok, kik minden jog ellenére nem féltek megrohanni az egyházi államokat, erőszakkal elfoglalni Rómát, sőt pápai lakásunk kapujáig is hatolni, micsoda biztositékot nyujtanak, hogy ezt is nem fogják megsérteni. Vajjon a közelmult alkalmakkor nem nyilvánitották-e vakmerő szándékukat, nem intéztek-e vad fenyegetéseket békés hajlékunk ellen?

De ha mindez nem történnék is, hol van a pápának teljes szabadsága az egyház kormányzatában? Mindenkinek élénk emlékezetében van még, hogy mit követtek el a propaganda ellen s általa az apostoli hatalom és hivatal függetlensége ellen, a mennyiben ez igen közelről s az egész világon érdekli a hit s a lelkek érdekeit. Mit mondjunk a megürült székekre általunk eszközölt kinevezésekről, melyek közül némelyek igazolhatatlan késedelmet szenvednek, mig másoknak semmi eredménye sincs Olaszország sok egyházára nézve a minden alapnélküli jogkövetelésekkel szemben? végre még Rómánkban sincs hatalmunkban ajtót csukni a betörő eretnekség előtt; nincs hatalmunkban megakadályozni a felforgató és gonosz doktrinák elterjedését, sem a hit igazságaival s az egyház tanaival nyiltan ellenkező törvényeket. Vajjon a becsületes emberek itélete szerint eme helyzet tartós és megillető helyzete-e az egész katholikus világ legfőbb pásztorának ama magas hivatalban, melyet Jézus Krisztustól kapott, megfelel-e ez az apostoli szék méltóságának? Bizonyára nem. Mi elviselhetjük; de amig tart, sem mi, sem utódaink bármelyike soha semmi áldozatok árán sem fogadhatja el s nem szentesitheti. Az egyház életéről és erejéről, legfőbb hivatalának függetlenségéről és szabadságáról van itt szó, a melyekért a római pápák Istenbe vetett hittel s a kötelesség indulatából meritett bátorsággal mindig küzdöttek és győztek még a föld legnagyobb hatalmasságaival szemben is. Mint pápaságunk első napjaiban, ugy most is belenyugodva a gondviselés rendelkezéseibe, ama különös segedelemmel, melyért könyörgünk, s melyet az egész katholikus világ könyörög ránk az égből, tántorithatlanul fogjuk követni megfutandó nehéz és zord utunkat, s tőlünk telhetőleg fogjuk nyujtani a romlása felé siető világnak ezen isteni vallás becses előnyeit, melyeket ez a világ nem csak hogy nem becsül meg, hanem még oktalanul és hálátlanul harczol is ellenök. A szent kollegium segitsége, a melyre számitunk, nagy segedelmünkre és nagy támaszunkra lesz a jövőben is. S ezen bizodalomban, különös jóindulatunk zálogául, önre bibornok ur, valamint a szent kollegium többi tagjaira s a többi itt levő személyekre apostoli áldásunkat adjuk.»

UJDONSÁGOK.

— márcz. 6.

— *Személyi hirek. A király* tegnap délben bucsulátogatást tett Bécsben Reuss herczeg német nagykövet palotájában *Károly Sándor* szász-weimari nagyherczegnél, ki három heti ott időzése után este visszautazott Weimarba. — *Dr. Károly Tivadar* bajor herczeg számára a merani kórházban egy termet rendeztek be szemorvosi műtétekre. — *Jovanovics* b. táborszernagy, Dalmáczia helytartója, tegnap Zárába érkezett. — *Császka* György szepesi püspök tetemes összeget ajánlott fel a Bolognában IX. Pius emlékére épitendő mauzoleum költségeire s elküldte egyházmegyéje czimerét Bolognába, hol a mauzoleumban freskoképet késziteneк róla. — *Liszt* Ferencz a jövő héten Esztergomba utazik *Simor* János herczegprimás meglátogatására. — *Ernő* koburggothai herczeg Nizzába utazott. — *János* főherczeg a trónörököspárral egyidejűleg látogatja meg *Czetinyét*, hol a magas vendégek fogadására nagy előkészületeket tesznek. — *Mária* Anna braganzai herczegnő Würzburgból Meranba utazott. — *Pejacsevics* László gróf belső titkos kamarás tegnap kihallgatáson volt Bécsben a királynál.

— **Különvélemény.** A gráczi *Tagespost* márczius 2-iki száma, mely csak véletlenül jutott hozzánk, különvéleményt nyilvánit Jókai Arany ember-éről a bécsi lapok magasztaló kritikáival szemben. A stájer lapocska sem poezist, sem drámai erőt nem talál a nagy magyar költő darabjában, de azt nagylelkűen elismeri, hogy a szinpadi hatásnak nincs hijával. Különben még a darabnál is jobban eliteli az első előadás közönségét, melyet miveletlennek és vadnak bélyegez, a miért oly zajosan nyilvánitotta tetszését. Nincs inyére, hogy a bécsi magyarok annyira kitüntették nemzetük legnagyobb regényiróját s azt hiszi, hogy a tüntetés lármája boszantotta az előadás német hallgatóit is. A lármából a magyar nép czivilizálatlanságára vont következtetést. — Hiába, nincs teljes öröm, nincs teljes boldogság és diadal a világon! A bécsi sajtó hasztalan ünnepli Jókait, ha egyszer a gráczi *Tagespost* megtagadja tőle az elismerést.

— *Borzasztó légszeszrobbanás.* Olmützből távirják, hogy ma éjjel ½2 órakor Karwinban, Larisch gróf bányájában légszeszrobbanás volt, *melynek 147 bányász esett áldozatul.* Nem tudni még, vajjon valamennyien életöket vesztették-e. Tuskany bányatanácsos még az éjjel folyamában Karwinba utazott. Mint lapunk olmützi tudósitója sürgönyzi, a bányának Larisch-Moenich Henrik gróf a tulajdonosa, ki olmützi palotájában, Johannesgasse 20. lakik. A grófhoz eddig csak rövid táviratok érkeztek a bánya szerencsétlenségről. E sürgönyök elsejében *száz negyvenhat* halottról van szó, a másodikban már csak *száz huszonnégyről.* A gróf nyomban kimeritő jelentést kért Karwin bányaigazgatótól és minden intézkedést megtett, hogy az esetleg életben maradottak megmentessenek. A való az, hogy a robbanás folytán *száz huszonkét* munkás járt szerencsétlenül, ezek közül a legtöbb nős; délig *tizennyolcz halottat* és két élőt szállitottak fel. A mentő munka rendkivül meg van nehezitve; az orvosok azt állitják, *hogy mind a száz husz ember menthetlenül el van veszve.* A robbanás éjjel három órakor történt a János-aknában.

— **Gordon tábornok nővérei,** kik Southamptonban laknak, a *Standard* értesülése szerint kijelentették, hogy nem fogadnak el semmi nemű pénzt vagy állami nyugdijat elhunyt fivérök szolgálataiért. *Gladstone* a kormány nevében szintén évi nyugdijat ajánlott föl, igérve, hogy a parlamentet erre vonatkozólag meg sem fogják kérdeni, de a két hölgy ezt is visszautasitotta.

— *Véres pisztolypárbaj* folyt le Győr mellett a püspökréten *Pálffy* János gróf és *Szapáry* Péter gróf huszárhadnagyok közt. Az utóbbit ellenfele golyója mellen találta és sulyos sebet ejtett rajta. A feltételek szerint egyszeri golyóváltás volt avance nélkül. A párbajozók már régebben Pozsonyban elakarták intézni ügyöket, de a rendőrség tudomást szerzett a készülő párbajról és közbelépett. Szapáry állapota életveszélyes.

— **Európai butorok Szudánban.** A londoni Graphicnek Szudánban időző levelezője ebben a lapban ujdonságképen beszéli, hogy a dongolai mudir házában, kit utazása közben meglátogatott, a keleten még mindig divatos szőnyeg helyett hajlitott fából való székkel kinálták meg. A mudir ugyanis tizenkét darab ilyen széket hozatott magának Európából.

— **Öngyilkos tábornok.** Münchenből távirják, hogy ott a hetvenkét éves Dietl altábornagy gyógyithatlan betegség miatt agyonlőtte magát. Az elhunyt a legkedveltebb bajor katonatisztekhez tartozott. 1873-ban nevezték ki altábornagygyá.

— **A párbér-kérdéshez.** *Timon Ákosnak* a párbérről irott könyvét birálja a «Magyar Igazságügy» márcziusi füzete. A birálatot dr. *Kováts Gyula*, az egyházjognak magántanára a budapesti egyetemen, irta. A terjedelmesebb birálat arra az eredményre jut, hogy a párbér dologi teher és hogy a párbérviták elintézése nem a közigazgatási hatóságok, de a rendes biróságok elé tartozik. Kováts tehát egészen más eredményekre jut, mint Timon. A birálat külön lenyomatban is megjelent.

— *A kolera.* A borzasztó kisértet már megint fenyegetőn emeli a fejét. Két helyről jön a hir, hogy a kolera ismét kitört. Marseilleből Triesztbe érkezett táviratok szerint az emlitett franczia városban pusztit a rémes betegség. Tegnap pedig Oroszországból, Kronstadtból jött az a hir, hogy ott is kolerabetegségek nyomai mutatkoztak. Nem lehetetlen, hogy az enyhe időjárás következtében tüntek megint fel a járvány csirái, de egyelőre még nem kell attól tartani, hogy ezek a hirek alaposak is. Mert Marseilleben — a mult évi szomoru tapasztalatok után — bizonynyal nem titkolnák el a szomoru hireket, hanem haladéktalanul megtennék a szükséges intézkedéseket a baj elháritására. Ami pedig az oroszországi hirt illeti, arra kell utalnunk, hogy a tavasz közeledtekor majd minden évben hasonló hirek érkeznek, melyek azonban utólagosan rendesen tulzottaknak bizonyulnak.

— **«Müvelt maire kerestetik.»** A «Patrie» egy franczia vidéki lapnak következő hirdetését közli: «F... városban maire kerestetik, feltétel, hogy irni és olvasni tudjon és ne legyen irnokra szüksége. Jó ajánlatok kivánatosak.» — A «Patrie» ehhez még megjegyzi, hogy F... városának előbbi maireje nem hatolt az ábéczekönyvnek titkaiba.

— **Potemkin városából.** A «Szegedi Napló»-ból veszszük át a következő sorokat: Hogy az általános lakásüresség miatt mily szomoru helyzetbe jutottak a szegedi háziurak s evvel kapcsolatban a város is mily fonák viszonyok közé jut, — élénken szinezi ki az alábbi eset, mely most a hatóság kezében van elintézés végett. Egy helybeli kereskedőnek, ki a viz előtt virágzó üzlettel birt, két uj háza van, (illetőleg: volt!) melyeket államkölcsön segélyével épitett fel. A házak — egyik a Rákóczy-utczában, másik a szabadkai sugáruton — teljesen fel vannak épülve, elöttük kövezett ut vezett el s szakértői becslés szerint az egyiknek értéke 6969 forint, a másiké 11,337 forint. A két házban, mióta felépültek, nem lakott egyéb halandó a házigazda családján kivül, mely a kisebbik házat foglalta el, mig a nagyobbik ház lakatlanul állt. Nem csoda tehát, ha ez egyetlen egy lakó fölül is ellicitálták csakhamar a házakat, és pedig mindkettőt összesen 2005, mondd kétezeröt frtért, daczára hogy forgalmas utczákban vannak, s kövezet vonul mellettük el. Ámde a két házon az államnak nagyobb kölcsönösszege fekszik, és pedig az egyiken 4130 és a másikon 8350 forint. Miután az államkölcsönért a város kezes, ennélfogva a város 14 napi határidő alatt kénytelen utóajánlatot tenni, mert különben elveszti jogát a birtokra, mig a 12,480 forint államkölcsönt ennek daczára le kell fizetnie a házakért, melyekért az árverésen csak 2005 forintot adtak. Megjegyezzük még, hogy az ilyen esetek nagyon is gyakoriak. — Egy másik közleménye a szegedi lapnak igy hangzik: Szegedről valóságosan özönlik ki az iparosság, és pedig egy tekintélyes része külföldre. A hatósági közegek alig győzik elintézni a sok jelentkező iparos utazási ügyét. A mai tanácsülés elé egyszerre 14 iparos külföldi útlevele került jóváhagyás végett, kinek nagy része Szerbiába tart. Midőn megkérdeztük tőle, mi az oka a tömeges kivándorlásnak, szomoruan mondák: «Ugyan mit csináljunk Szegeden? Nincs itt számunkra munka, tán nem is lesz többet.»

— **Halál duhajkodás miatt.** Laibachból irják: E hó 1-én Eisnern községben egy földbirtokos azzal a jelentéssel állitott be az odavaló csendőr-őrparancsnokhoz, hogy három falubeli legény garázdálkodik a faluban, s többek közt az ő kutyáját is agyonverték. Kérte, hogy vegyenek föl jegyzőkönyvet az esetről. A késő esti órákban a három paraszt legény megjelent a csendőr laktanya előtt, s nagy kurjongatás közt fenyegetőzött, hogy: «Még ma vége lesz itt minden élőnek!» Az őrsvezető két csendőrrel rögtön őrjáratra indult, mit a legények meglátván, folytonos lárma közt eltávoztak. Az őrjárat utánok sietett és csendre intette őket. A felszólitásnak azonban nem lett eredménye, sőt az egyik legény, Rotar Antal kihivó hangon oda kiáltotta a csendőröknek, hogy többet próbált már a világon, mint a csendőrök, mert ő már katona volt. A csendőrök figyelmeztették, hogy ne lármázzék, s mikor látták, hogy minden szép szó hiába való, a törvény nevében letartóztatták. A mint az egyik csendőr megfogta Rotar kezét, hogy megkötözze, ez mellbe taszitotta. A másik csendőr erre szuronyával lábon szurta a legényt, a ki megragadta a fegyvert, s dulakodni kezdtek. Dulakodás közben még két szurást kapott lábába és mellébe. Végre sikerült neki megfutni, de a csendőrök ötször utána lőttek. Az egyik golyo fején találta, ugy hogy összerogyott, s rövid idő mulva meghalt.

— **Mac-Mahon emlékiratai.** Mac Mahon tábornagy szabad idejét arra forditja, hogy megirja emlékiratait, melyek a katonai pályára való lépésével kezdődnek és addig tartanak, mikor a köztársasági elnökségről lemondott. A *Gaulois* azt irja azonban, hogy ezek a memoireok nem fognak napvilágot látni, mert csak a családjának vannak szánva és a tábornagy akaratához képest még a halála után se lesz szabad azokat nyilvánosságra juttatni.

— **Fokról fokra.** Az amerikai lelkész leánya, ki néhány év előtt Pétervárott nagy botrányt okozott, melynél Konstantin nagyfejedelem oly kevéssé irigylendő szerepet játszott (a nagyfejedelem ugyanis ellopta anyjának ékszerszekrényét, hogy a szép amerikai leány lábaihoz tegye), mint az Amer. Corr. irja, annyira sülyedt, hogy egy filadelfiai roszhirü házba került. Nagyon jó nevelésben részesült és egy tekintélyes nyugot-virginiai kereskedővel, Blackwooddal kelt egybe, a kitől azonban megszökött, hogy a gyalázat ölébe vesse magát. Tiz évvel ezelőtt Európába utazott és a párisi egyetemes kiállitás alkalmával megismerkedett Miklos nagyfejedelem fiával, Konstantin nagyfejedelemmel. A kiállitás után Blanchard név alatt kedvesét Pétervárra követte, hol nagy lábon élt. A fejedelmi udvarló száműzetése után a szép leányt katonai fedezettel a határra szállitották, a hol megtiltották neki, hogy valaha megint orosz földre tegye a lábát. Blackwoodné, kinek ekkor még sok pénze volt, Párisba ment, hol sok botránynak volt az okozója. Nemrég visszatért az Egyesült-Államokba és minden szégyenkezés nélkül kijelentette, hogy Washingtonba készül utazni, a hol «Ladies Boardinghouse»-t nyit meg.

— **Kammerer czinkostársa.** Abból az alkalomból, hogy a mult héten több anarchista izgatót fogtak el Svájczban. Berlinből a következőket irják a *N. Ztg.*-nak: A közvéleménynek elégtételül szolgál, hogy Otter Viktort, a solothurni születésü anarchistát szintén elfogták. Kammerer tőle kapta az Otter Arnold nevére szóló útlevelét, melylyel hosszabb ideig tartózkodhatott Bécsben. Otter irt is Kennelnek egy izben levelet, melyben a többi közt ezeket mondja: «Hiszen ismered talán szándékát» Otter erre nézve zavartan azt vallotta, hogy e szavak Kammerernek arra a szándékára vonatkoznak, hogy az anarchista-pártnak propagandát csinál. A vizsgálóbiró azonban azt következtette ebből, hogy Otter, Kennel és a többi anarchista is be volt avatva Kammerer bünös terveibe, mert a czinkostársak mind azt vallották, hogy Kammerer Bernből Amerikába utazott, valamint a *Freiheit* czimü anarchista lap is azt irta, hogy: «Kammerer és Dinglmeyer szerencsésen ide (Amerikába) érkeztek.» Kammerer atyjánál, ki külföldön lakik, csakugyan találtak fiától egy levelet, mely New-Yorkból 1883. deczember 10-ikéről volt keltezve. Kammerer azonban nem is volt Amerikában, hanem a Bernben megirt levelet átadta egy Amerikába utazó barátjának, ki azt New-Yorkban postára tette.

— **A triészti hajófütők sztrájkja** még nem ért véget. A Lloyd igazgatóság intézkedéseket tett, hogy a Lloyd-gőzösök zavartalanul közlekedhessenek. A Lloyd táviró utján felkérte a hadügyminiszteriumot, hogy ideiglenesen bocsátaná rendelkezésére a hadi tengerészeti fütőket. A hadügyminiszterium ezt a kérvényt kedvezőn intézte el és igy a postaszolgálat nem fog megzavarást szenvedni. A Lloydfütők száma mintegy 700-ra megy és fizetésük 24—32 frt havonkint. A mig a hajókon szolgálnak, aranyban fizetik őket, ha pedig a hajó Triesztnél horgonyoz, csak papirban. Szolgálatuk nagyon nehéz, mert naponkint 8—12 óra hosszat kell a tüzeléssel bajlódniok. A sztrájkolók száma tegnap már 200-ra rugott; csupán 20-an — valamennyien családapák — vonakodtak a példát követni, mert nem akarták családjaikat tönkretenni. Ennek a körülménynek és uj emberek felfogadásának köszönhető, hogy az *Iris* és *Benaco* Lloyd gőzösök tegnap még elindulhattak. De az *Iris* fütői abban állapodtak meg a sztrájkolókkal, hogy arra az esetre, ha Fiuméba érkeztükkor nem kapnak sürgönyt, melyben értesitik, hogy a fütők kivánságait teljesitették, ugy Fiuméban partra szállnak és a sztrájkolókhoz csatlakoznak. A mi a fütőknek a munkaidő szabályozására vonatkozó kivánságát illeti, azt alkalmasint teljesiteni fogják, azonban egész bérüknek aranyban való kifizetése oly nehézséget képez, mely alig lesz teljesithető, mert a Lloyd kiadásai évenkint 20—30.000 frttal emelkednének. A Lloyd zavara annyival nagyobb, mert az egymásután Triesztbe érkező gőzösök fütői valamennyien a sztrájkolókhoz csatlakoznak, és helyükbe nem lehet csupa ujonczokat vagy megbizhatatlan egyéneket alkalmazni. — Az éjjel folyamában érkezett táviratok szerint a fütők sztrájkja körülbelül véget ért. Petke müszaki igazgató közbelépésére nagyon sok fütő ismét hozzálátott a munkához. Az igazgatóság a bér fölemelését illetőleg is engedett. Egyébiránt tegnap este elfogtak három fütőt. Biztosan hiszik, hogy még ma valamennyi fütő visszatér a munkához. Éjjel tizenkét órakor távirják lapunknak, hogy a Lloyd-fütők valamennyien véglegesen elhatározták, hogy elfogadják az igazgatóság ajánlatát.

— **Véres szerelmi dráma** szinhelye volt *Kolozsváron* tegnap az «Angol ló» vendéglő. A szolgaszemélyzet a délelőtti órákban az egyik szobában egy fiatal leány véres holttestét, s mellette egy haldokló fiatal embert talált. Az utóbbi *Zudor* Ferencz marosvásárhelyi kereskedősegéd, ki a kolozsvári dohányfőtőzsdén volt alkalmazásban; a leány pedig Tamási Jozéfa kolozsvári illetőségü szobaleány. Karácsony óta voltak egymással ismeretségben, s mint a kihallgatott fiatal ember vallja, tegnapelőtt a leány a szinházban volt, s ő eléje menve, a vendéglőbe kisérte, a hol Tamási Jozéfa alkalmazva volt. Ott együtt vacsoráltak, s együtt töltötték az éjet; reggel 6 óra tájt a fiatal ember forgópisztolylyal előbb a leány szivébe lőtt, minek következtében az azonnal meghalt, azután saját szivét vette czélba, de rosszul talált, s életben maradt. Állitása szerint, már egy hét óta elhatározták, hogy a halálban egyesülnek. Indokuk az volt, hogy szerették egymást, de nem lehettek egymáséi, mert a fiu szülői ezt határozottan ellenezték.

— **Gyujtogató süket-néma.** A mult hó végén emlitettük, hogy Wohlen svájczi faluban a szegények házát egy süket-néma felgyujtotta, s hogy ez alkalommal öt ember vesztette el életét. Mint Wohlenből irják, a község 3000 lakoval bir, s egyike Aargau Kanton legszebb falvainak; különösen szalmaipararól ismeretes. Díszét a szegényekháza képezte, melyben 55 személy volt elhelyezve. Mikor a tüz kiütött, az intézet lakói mély álomba voltak merülve. Daczára, hogy a falak mind kőből vannak, s nehány bátorszivü ember meglett minden mentési kisérletet, öt szegény bennégett.

— **Egy ártatlanul elitélt sorsa.** Nagyon sokan fognak még emlékezni *Steiner* Katalin esetére, kit a bécsi esküdtszék gyilkosság miatt ártatlanul elitélt. Február 15-én volt három éve, hogy a leány négy évi raboskodás után, ártatlansága kiderülvén, visszanyerte szabadságát. Általános volt a részvét iránta, s a közönség meglehetős összeget adományozott számára. Steiner Katalin házalóüzlethez fogott, de alig egy év alatt elvesztette mindenét, mert nem értett az üzlethez. Azóta nagy nyomorban él anyjával és nővérének öt éves fiával együtt Bécs egyik külvárosában. A sok sirástól egyik szemére tökéletesen megvakult, s most a másikkal is alig lát már. Az átélt izgatottságok miatt veszedelmes szivbajt kapott s emlékezőtehetsége is meggyöngült. Hogy szerencsétlensége teljes legyen, nem rég lefoglalják butorait és elárverezik házbértartozás fejében. Ha jótevő nem akad, a szerencsétlen leány ki lesz téve az éhenhalásnak.

— **Öngyilkosság a templomban.** A tizennyolcz éves varrónő, Havelka Mária, kinek öngyilkossági kisérletét már jelentettük, annyi sok megcsalatkozott leánynak a sorsában osztozott. Ő is elárulta és ott hagyta egy lelkiismeretlen férfiu és a lány azt hitte, hogy nem éli tul gyalázatát. A szerencsétlen leány néhány hónap előtt megismerkedett egy fiatal emberrel, ki azt állitva, hogy komoly és becsületes szándékai vannak, elcsábitotta a gyenge teremtést. A szép leány már az eskuvőre készült, de egyszerre azt a felfedezést tette, hogy kedvese már három év óta nős és azonfelül különféle bűntettek miatt már ismételten büntetve volt. Havelka Mária, ki ennek a lelkiismeretlen csalónak összes megtakaritott pénzét feláldozta, ettől a perczetől buskomor lett és ily hangulatban ment mult szerdán a templomba, hol fél óra hosszat imádkozott az oltárkép előtt, aztán a leghátulsó padba ment és késsavval megmérgezte magát. Az irgalmas nővérek kórházában megtagadott minden felvilágositást és sem nevét, sem lakását nem akarta megmondani. Azonban ruháinak átkutatásakor egy üres, de czimmel ellátott levélboritékot találtak és csak ez által állapithatták meg az öngyilkos leány kilétét. Az orvosok kételkednek felgyógyulásában.

Rövid hirek. *Nyolczvan éves asszony* került a vádlottak padjára az erzsébetvárosi törvényszéknél. Nyilka Tódornénak hivják s büne abban áll, hogy Héjasfalván 70 éves férjével együtt megverte a végrehajtót. Nyolcz napi fogházra itélték őket. — *Deésen* Jakab Károly jómódu iparos egyetlen leánya: Mari e hó 1-én czyankalival megmérgezte magát. Az öngyilkosság okát nem is sejtik. — *Régi pénzt* talált Csepregi Mihály szegszárdi lakos bati szőllejében. A pénz, török ezüstök, nagy fazékban volt; az egész összeget a szolgabiróság vette magához. — *Nagy-Perkátán* egy 12 éves szolgálóleány e hó 3-án gazdája házában a kutba esett és megfulladt. — *Pozsonyban* Neider Elemér budapesti illetőségü 15 éves szerkovács tegnap mellbe lőtte magát. Felgyógyulásához nincs remény. — *Négy gyermekét* temették el egyszerre *Gyergyó-Alfaluban* Székely István ottani gazdának. Mindnyájan a difteritisz áldozatai voltak. — *Nagy Sándor* volt aradi törvényszéki elnök jótékony czélokra nem 3000 frtot, mint a mult héten emlitettük, hanem 15,200 frtot hagyományozott. — *Aradon* egy hentesmester csöndes elmezavarban szenvedő neje bekente magát petroleummal és meggyujtotta ruháját. Mire eloltották a tüzet, egész teste összeégett. — *Dános* község mellett e hó 2-án éjjel a segesvári rendőrtanácsost, ki egy csendőrrel ment, kilencz farkas megtámadta. A csendőr addig lövöldözött, mig a farkasok szétszaladtak. — *Jókaíné Laborfalvi Róza* mellszobrára eddig 768 frt 30 kr és 120 frank gyült egybe.

= **Az ujvásártéri rablógyilkosság.** Mai számunkban tartózkodással regisztráltuk azt a hirt, hogy a rendőrség kézrekeritette *Végh* Agnes tébolyházi ápolónőt, kit özv. Schmidt Józsefné meggyilkolásának gyanuja terhel. A sokáig keresett asszony letartóztatásáról ugyanis már délután értesültünk, de a rendőri sajtóiroda határozottan megczáfolta az elfogatás hirét, midőn hivatalos megerősitését kértük. A rendőrség körében még ma is titkolják Végh Ágnes kézrekerültét, noha egyenesen a sajtó érdeme, hogy sok tévelygés után reá akadtak. A lapok részletes közlései nélkül aligha tudták volna meg a vig-utczai 22. számu ház lakói, hogy olyan rettenetes gyanu terheli azt az asszonyt, kinek ők csupa vendégszeretetből menedéket adtak, s nem is jutott volna eszükbe, hogy Végh Ágnes hollétéről hirt adjanak a rendőrségnek, mely oly nagyra van most «sikerült fogásá»-val. A gyanusitott asszony Kápolnás-Nyékről való, s mint már emlitettük, rokona Bognár József nyugalmazott plébánosnak. Ezen a réven gyakori vendége volt az öreg lelkésznek, s a gazdasszony jó hasznát vette a ház körül. Attól fogva, hogy az angyalföldi tébolyházból elbocsátották, csaknem minden nap megfordult az ujvásártéri házban, habár ott nem a legnagyobb szivességgel látták. Az öreg pap neheztelt reá, mert könnyelmü életet folytatott, a gazdasszony pedig azért nem szivelhette, mivel minduntalan megkivánta valamelyik ruháját, vagy egyéb értékes holmiját, s addig hizelgett, könyörgött, a mig a kiszemelt tárgyat elcsalta tőle. A vigutczai 22. számu házban Pusztai Jánosnál lakik özv. Sik Mihályné, Végh János földije. A volt ápolónő ide is ellátogatott néha-néha s egy izben lilaszin selyemszalagot mutatott Siknének, azt mondta, hogy nagybátyjától, Bognár plébánostól kapta ajándékul. Ugyanekkor sokat beszélt a papról, meg gazdasszonyáról s a többi közt emlitette azt is, hogy nagy örökség száll reá a plébános halála után. Dicsérte a gazdasszony szép ruháit, ékszereit, de egyuttal korholta is öt nagy fukarsága miatt. Hétfőn este ismét beállitott Sik Mihálynéhoz, s kérte, hogy adjon neki szállást az éjszakára, mert összeveszett a nagybátyja gazdasszonyával, s haragjában otthagyta ezt is, meg a papot is, a ki nem neki fogta pártját. Sikné a házbeliek engedelmével teljesitette földije kivánságát és Végh Ágnes beszólitott az udvarról egy kis fiut, a ki batyuját hozta targonczán. Az éjszakát Pusztaiék lakásán töltötte s ott tartózkodott másnap is. Csak délután ment el egy-két órára s ezalatt zálogba adta a meggyilkolt gazdasszonynak néhány ruháját. Mire visszatért, már tudták a házbeliek az ujságokból, hogy az ujvásártéren megölték azt a gazdasszonyt, a kiről Végh Ágnes oly sokat beszélt. Pusztainé emlitette is a gyilkosságot uj lakója előtt, de ez a legnagyobb nyugalommal hallgatta szavait. Szerdán reggel már Végh Ágnes nevét is emlegették a lapok és Sik Mihályné ijedten kérdé földijétől, hogy csakugyan ő volt-e a gazdasszony gyilkossa? Végh Ágnes megnyugtatta a halálra ijedt asszonyt, de a mikor Pusztainé a házmesterhez küldte kis fiát, hogy hozzon az uj lakó számára bejelentő czédulákat, kérve kérte Siknét, hogy ne jelentsék be öt, mert másnap ugyis visszaköltözik már nagybátyjához. Ezzel elárulta magát. Sik Mihályné keservesen megbánta, hogy magához fogadta a bünös asszonyt; félt, hogy még ő is bajba keveredik s tanácsot kért öcscsétől, egy közhuszártól, a ki azt ajánlotta neki, hogy menjen el a főkapitánysághoz s mondja meg ott, hogy Végh Ágnes nála lakik. Csakugyan igy is tett, s a főkapitányságtól rögtön kiküldöttek egy tisztviselőt és egy polgári biztost, a kik a gyanusitott asszonyt letartóztatták. — Végh Ágnes konokul tagadja a terhére rótt bűntettet, s azt állitja, hogy a nála talált ruhákat ajándékba kapta a gazdasszonytól, a kit hétfőn délután látott utoljára. A gyilkosságról — ugymond — csak csütörtökön reggel értesült az ujságból, különben már régen fölkereste volna nagybátyját, hogy elvégezze lakásán a házi dolgokat. Még tegnap este orvosi vizsgálat alá vetették a foglyot s kiderült, hogy kezén horzsolások és karmolások, lábszárain pedig kék foltok vannak, melyeket nyilván a szerencsétlen áldozat ejtett rajta kétségbeesett védelmében. Ma délelőtt is sokáig faggatták a gyanusitott asszonyt, aki folyvást tagadja a gyilkosságot, de a karmolásoknak és kék foltoknak nem tudja okát adni. A rendőrség szabadon eresztette tegnap Végh Ágnes volt szállásadó gazdáját és ennek feleségét, kiknek ártatlansága kétségtelenné vált. A főkapitányságnál azt hiszik, hogy Végh Ágnes azért gyilkolta meg a gazdasszonyt, mert attól félt, hogy nagybátyja, a plébános erre hagyja tetemes vagyonát. — Késő éjszaka halljuk, hogy Végh Ágnes *töredelmes vallomást tett* ma este Zsarnay Győző kapitány előtt. A kapitány három órán át faggatta, intette a bünös asszonyt, ki ártatlanságát hajtogatta folyvást, s végre meg tudta vele értetni, hogy a tagadással csak sulyosbitja bünét, melyről számtalan bizonyiték tanuskodik. Hét óra tájban annyira elérzékenyült a fogoly, hogy a nagy sirástól jó ideig beszélni sem tudott. Mikor aztán összeszedte erejét, megvallotta, hogy özv. Schmidt Józsefnét csakugyan ő fojtotta meg hétfőn délután. Néhány forintjával tartozott — ugymond — a gazdasszonynak s biztositékul átadott neki néhány zálogczédulát. Mikor ugyanis elbocsátották az angyalföldi tébolyházból, nagyon meg volt szorulva, s mivel a plébános megvonta tőle támogatását a gazdasszonytól kért naponkint egy pár hatost. Utóbb megunta a sok koldulást s elhatározta, hogy visszamegy szülőfalujába s kibékül törvényes urával, Husvét Péter nyéki csizmadiával. E végből elment a plébános lakására s kérte a gazdasszonyt, hogy adja vissza zálogczéduláit és rábizott holmiját; igérte egyuttal, hogy mihelyt hazaér, megküldi a tartozását. Schmidtné kereken kijelentette, hogy nem adja ki se a holmit, se a czédulákat, amig pénzt nem lát. Erre aztán összeszólalkozott a két asszony és Schmidtné ki akarta lökni Végh Ágnest. Sokáig dulakodtak egymással s végre az ápolónő, kinek rendkivül nagy a testi ereje, földhözvágta a gyönge, beteges gazdasszonyt, Schmidtné fölemelkedett a padlóról, de alighogy talpraállott, Végh Ágnes torkon ragadta, ráteritette a pamlagot s fojtogatta addig, amig elállott a lélekzete. A szegény asszony nem halt meg mindjárt, hanem csak elájult s nemsokára föl is ocsudott. Végh Ágnes ismét rávetette magát, s addig szorongatta a torkát, a mig arcza elkékült, elfakult. Látva, hogy áldozata már nem él, ráfektette hosszában a pamlagra; lábait letakarta egy kabáttal, fejére pedig párnát dobott, hogy ne juthasson hozzá a levegő. Miután igy elbánt a halottal, hozzáfogott a szekrények kiüritéséhez; összecsomagolt mindent, a mi kezeügyébe került, aztán elsietett. A gázgyár körül találkozott egy kis fiuval, a ki targonczáján elvitte a batyut a vig-utczába.

= **Veszedelmes őrült.** *Horváth* Kálmán szalkszentmártoni születésü 32 éves ujpesti ácsmester régibb idő óta csendes elmezavarban szenved. Néhány nappal ezelőtt azonban dühöngési rohamok törtek ki rajta, hol az egyik, hol a másik szomszédházba rohant be hirtelen s ott minden ok nélkül férfit, nőt egyaránt megtámadott, megvert s aztán sietve eltávozott és elrejtőzött. Tegnapelőtt Wilhelm Alojziát és Strobel Karolinát sulyosan megsebesitette, minek következtében a bujdosót Chapó csendbiztos üldözőbe vette s két napi nyomozás után egy ház udvarán erős küzdelem után letartóztatta s megkötözve beszállitotta a Rókus-kórház megfigyelő osztályára.

= **Felismert holttest.** A Dunából tegnapelőtt kifogott holttestben tegnap *Róth* Mihály miskolczi születésü 83 éves nős egyént ismerték fel.

— **A Szeller-árvák számára** ma **10** frt **5** kr érkezett szerkesztőségünkhöz, mint egy lapunk más helyén emlitett *mindszenti* farsangesti mulatság eredménye. Az összeget a legutóbbi számunkban kimutatott 182 frt 95 krhoz csatolva, összes gyüjtésünk **193** forint. A fentebbi összeg a következő adományokból került ki:

Robicsek Mór 40 kr, Robicsek Jakab 60 kr, Robicsek Lajos 50 kr, Robicsek Lajosné 50 kr, Goldmann Ignácz 1 frt, Benedek Bernát 40 kr, Schvab Lázár 30 kr, Schvab Bernát 40 kr, Engel Ignácz 40 kr, Robicsek Soma 20 kr, Schlesinger József 10 kr, Vas György örsvezető 40 kr, Schwarz Dávid 30 kr, Pauker Ignácz 60 kr, Diamant Vilmos 30 kr, Mihály Pál 20 kr, Altver Bandi 30 kr, Csernák György 50 kr, Lövy Jenő 20 kr, Hentei Ernő 20 kr, Zámbo János 10 kr, Dásler József 50 kr, Schenk Mihály 50 kr, fölösleg fent maradt 1 frt 15 kr, = 10 frt 5 kr.

= **Az «Ország-Világ»** e szép képekben és becses czikkekben leggazdagabb magyar képes lap ez évi 10-ik száma a következő tartalommal jelent meg: Tisza Kálmán (arczképpel) Beksics Gusztávtól, egy szellemes epigramm Szontagh Páltól, a képviselőház alelnökétől, Az első kliens, Tóth Józseftől, «A falu urai», regény Tolnai Lajostól, «Őskori bányászszobrok», Téglás Gábortól, «Az erdőben», Eugéne Manuel szép költeménye, forditotta Bogdánffy Lajos, «Müvész-világból», irta Jesson, angolból forditotta Sámi Lászlóné, «A divat és a gyermekek», irta Klemenszky Mihály, «Három vár», rajzolta és irta Agyagfalvy Goró Lajos, «A hét története», Székely Hasártól. A képek közül megemlitjük Vénus és Amor, Müvésznövendék, Canadai favágók tanyája stb. czimüeket. Végül a rendkivül változatos és gazdag rovatok: Tudomány és irodalom, szinház és müvészet, ujdonságok, nők világa, könyvpiacz, vidéki élet, sport, hymen, gyászrovat, rejtvények. — Az «Ország-Világ» előfizetési ára január—deczemberre 10 frt, január—juniusra 5 frt, január—márcziusra 2 frt 50 kr. Az előfizetési pénzek a *Pallas* irodalmi és nyomdai részvénytársasághoz küldendők, gránátos-utcza 6-ik szám.

SZINHÁZ, MÜVÉSZET.

— **Hangverseny.** *Broulik* Ferencz, a m. kir. opera jeles tenoristája ma este a vigadó kistermében kisszámu, de válogatott közönség előtt dalestélyt rendezett. A régi klasszikus szerzők müveit tartalmazó müsor tizenkét, finom izléssel kiválasztott s chronologiai sorrendben egymás mellé helyezett, számot tartalmazott. Egy tekintet a szerzők névsorára, melybe a két Scarlatti, Bach, Haendel, Pergolese mellett Haydn, Mozart Beethoven és Weber voltak felvéve, meggyőzhette a hallgatóságot arról, hogy rendkivül fényes társaságba jutott, melyben a bemutatásokat Broulik nagy müvészettel és finomsággal eszközölte. A müsor összeállitása már egymaga elegendő lett volna arra, hogy a hangversenyző tapintatát a legelőnyösebb világitásba helyezze, mert az egyes számok ugy szépség, mint a különféle irányok tekintetében a legkellemesebb változatosságot nyujtották. A müsor első száma Blüh'nde Veilchen Scarlatti Alessandrótól méltó bevezetésül szolgált. Scarlattit, ki nemcsak korának (1659—1752) legnagyobb zeneszerzője, de a zene vokális reformátora volt, leginkább megillette az elsőség. Az ő müködésével, melynek legelső kiváló momentuma L'Onesti nell Amore czimü operája volt, egy egészen uj irány lépett fel a vokal zene terén. Mindenekelőtt ő volt az, a ki ugy az obligat, mint a kiséretlel ellátott rezcitativót ugyszólván megteremtette. Megváltoztatta az énekkiséretet, mely addig bizonyos chablonok között mozgott s az ő fellépéseig csak tisztán arra szoritkozott, hogy a megfelelő accord egyes hangjait kitöltse. Jelen müve, melyet Broulik bemutatott, csupa báj, csupa költészet, melynek kedves ellentétül szolgált fia Scarlatti Dameniko Ein Schmetterling czimü dala, mely élénk behizelgő dallamával egészen felvillanyozta a hallgatóságot. Chronologiai sorrendben következtek azután Bach, Haendl, Pergolese s Haydn szebbnél szebb dalai, Mozart das Veilchen czimü románcza, Beethoven An sie s Neue Liebe és Neues Leben czimü dalai, melyeket nem lehet elégszer hallani, de nem is lehet egyhamar feledni. A sorozatot Weber K. M. két ismeretes szerzeménye zárta be. Broulik mai hangversenyével minden tekintetben élvezetes estét szerzett a közönségnek, a mely nagy figyelemmel s elismeréssel hallgatta az egyes számokat. Szinte sajnálkozik a hallgató azon, mért nincs Brouliknak olyan nagy hangja, mint a minő nagy müvészettel énekel. Felső hangjaival csak ép olyan könnyedén és elegánsan bánik, mint a közép és mély fekvéssel. A hang az összes fekvésekben egyenletesen van kiképezve, ehhez járul az előadásnak, az árnyalásnak az a sok változata, a melyek Brouliknak bőségben állnak rendelkezésére. Lélegzetvétele pedig valóban bámulatos s hatásának nem egy titka rejlik abban, hogy a zenei mondatokat, ha még oly hosszuak is, egy lélegzettel adja elő. Olyan frázisokat köt össze, a mit más legalább is két részre osztva énekel s ezáltal a dallam kidomborodását jelentékenyen elősegiti. A dalokat Mayer Gusztáv kisérte zongorán diskrétül. Érdekkel tekintünk legközelebbi hangversenye elé, a melyben valószinüleg a modern mesterek dalszerzeményeit fogja előadni. —ts.

— **A várszinházban** ma este Blumenthalnak a német szinház müsorából ismert négy felvonásos vigjátéka, a *Próba-nyil* került szinre először. Blumenthal e vigjátékában azt bizonyitja be, hogy az első szerelmet rendesen megelőzi a legelső, s a nyil, melyet Amor először röpit az ifju leány s fiatal ember szivébe, csak próbanyil, s nem üt mély, gyógyithatlan sebet. E tárgy körül forog a darab cselekvénye, melynek szálai Ernő báró és Berta grófné szivében megfészkelt próba-nyil sebeinek meggyógyulásában fonódnak össze. Az előadás a jobbak közé tartozott. Balogh Etelka, Réthey, Makó jól kidolgozták szerepeiket, Lubinszkyné és Beödy nem találták el azt a finom, előkelő hangot, melyet szerepök megkiván.

— **A kolozsvári** nemzeti szinházban tegnap adták az Alvajárót, melyben Amina szerepét *Dévai* Janka kisasszony játszotta. A kolozsvári lapok szerint a kisasszony gyönyörü koloraturája és hangjának rendkivüli kelleme meglepte a közönséget. Játéka keresetlen és kedves volt. Minden egyes énekrészlete után zajos tapsokkal tüntették ki.

— **Balázs Bognár Vilma** asszony, a nemzeti szinházi opera volt tagja, mint *Marosvásárhelyről* táviratilag tudatják, ma oda érkezett. A müvésznőt a pályaudvaron a szinpártoló-egylet, a dalkör, a szintársulat s a zenemüvészet és a sajtó képviselői ünnepélyesen fogadták. *Szentkereszthy* Zsigmond b. üdvözlő beszédére a müvésznő meghatottan válaszolt s ezután *Apor* Károly b. diszkocsiján a «Transylvania» vendégfogadóba hajtatott.

— **Magyar szinészet Sopronban.** Jelentik Sopronból, hogy a városi közgyülés tegnap elhatározta, hogy szinházát a jövő téli évszakra magyar szintársulatnak adja bérbe. A határozatot csak hosszu és erős vita után hozták.

— **A szabadkai szinházat** *Tóth* Béla szinigazgató nyerte el, hét pályázó közül.

— **Székely Imre matinéeje,** melyet a nemzeti zenede kimüvelési zongora-osztályának növendékeivel rendez, vasárnap, e hó 8-án d. e. 11 órakor lesz a Harmonia zongoratermében. A matinée müsora a következő: 1. Weber: Zongoraverseny. Előadják Stranyavszky Nelli és Korber Aranka. 2. Thalberg: Moyses-fantasia. Előadja Korber Aranka. 3. Chopin Fantasia (kemény A) Előadja Rosenfeld Sarolta, kiséri Urhegyi Mari. 4. Raff: Giga con variazioni. Előadja Krausz Róza. 5. Liszt: Polonaise (kemény E) Előadja Zimmermann Ottilia. 6. Beethoven: Sonata (kemény F) Előadja zongorán Klein Szidonia, hegedün Metzler Gusztáv. 7. Liszt: Tarantella Neapolitana (lágy G) Előadja Gruber Emma. 8. Chopin: Rorado (kemény A) Két zongorán előadják Schodel János és Kerner István.

— **Az aradi vértanu-szobor,** melynek *Huszár* Adolf kisalaku mintáját s vázlatos főalakját készitette el, csak az ősz folyamán kerül ujolag munka alá. *Zala* György szobrász ugyanis, kire az aradi szoborbizottság a szobor befejezését bizta, most az orsz. kiállitásra szánt müveivel van elfoglalva, májusban pedig Rómába és Párisba indul hosszabb tanulmányutra, melyről csak őszkor tér vissza. Ekkor fog hozzá a nagy mü készitéséhez is. Minthogy azonban a főalak: Pannonia agyagmintája ezideig el nem tartható, legközelebb gipszöntvényt késziteneк róla, mely után Zala ujra fogja mintázni az egész szobrot.

— **Zala György** szobrász a napokban Fiuméba utazik, hogy *József* főherczeg leányának, *Mária Dorottya* főherczegnőnek megkezdett mellszobrát befejezze. A müvész ugyanis az orsz. kiállitásra szánta e müvét, melyet azonban csak is ugy készithet el, ha a főherczegnő még egy néhányszor ül hozzá.

SPORT.

— **Udvari parforce-vadászat.** Mint lapunknak Bécsből táviratozzák, ma udvari parforce-vadászat volt Hohenau mellett, melyben a *király* ő felsége is résztvett rendes kiséretével. A tavaszi seasonban ez csak a harmadik parforce-vadászat, mert az eddigi rossz időjárás több izben lehetetlenné tette a kitüzött vadászatok megtartását.

FŐVÁROSI ÜGYEK.

— **A tanácsnoki választásokhoz.** A II. ker. fővárosi törvh. bizottsági tagok ma délután a tanácsnoki állomásokra kijelölték dr. Nagy Lajost, Rózsát, dr. Pözelt és Lung Györgyöt. Utóbbinak kijelölése föltételes, mert a 45-ös bizottság tagjai azt az utasitást nyerték, hogy abban az esetben, ha részére a többség szavazata nem biztositható, a 45-ös bizottságban *Matuska* Alajos mellett foglaljanak állást. Ugyane határozathoz csatlakozott az I. kerület is. — *A fővárosi képviselőtestület V. kerületi tagjai* ma délután 5 órakor Burán János elnöklete alatt a lipótvárosi kaszinóban értekezletre gyültek össze, melyen a közelálló tanácsnok választások ügyét beszélték meg. Miután elvileg kimondották, hogy a választásoknál első sorban nem a szolgálati éveket, hanem a folyamodók kvalifikáczióját fogják tekintetbe venni, megejtették a titkos próbaszavazást, melynek eredménye az lett, hogy a folyamodók közül *Nagy* Lajos 26, *Matuska* Alajos 25, *Rózsa* Péter 23, *Pözel* István 18, *Csendics* Gyula 11 szavazatot kapott. Ennek következtében az első négyet jelölték ki. — *A fővárosi bizottság IV. kerületi* tagjai 7-én d. u. 4 órakor a régi városház tanácstermében tartanak értekezletet.

— **Az omnibusztulajdonosok** ma este 6 órakor, a bérkocsi-ipartársulat helyiségében *Mátyás* Gábor elnöklete alatt értekezletet tartottak. Az elnök jelenti, hogy a kiküldött bizottság gr. Széchényi Pál miniszternél tisztelgett, ki megigérte teljes pártfogását és a fővárosi tanács által megadott egyévi szabadközlekedő kedvezmény jóváhagyását. Elhatároztatott, hogy a szabályrendelet megváltoztatása tárgyában az országgyüléshez kérelmet fognak benyujtani, melyben az örökösödési elvnek kimondását fogják szorgalmazni. E kérvény szerkesztésére bizottság küldetett ki, melynek tagjai Tompa Antal ügyvéd vezetése alatt, előbb a miniszterelnöknél fognak tisztelegni, átadván a hozzá intézendő kérvényt, azután a képviselőházhoz nyujtják be azt.

— **Dr. Nagy Lajos** főv. h. tanácsnok urtól a következő sorokat kapjuk: A mai lapoknak a főváros tegnapi közgyüléséről hozott tudósitásaiban az mondatik, hogy én a nográdmegyei körlevél tárgyalása alkalmával azt állitottam volna, miszerint «van a zsidóknak egy Sulchan Aruch nevü törvényük, mely megengedi, hogy 10 zsidó hitközséggé alakulhasson és eme Sulchan Aruchot a vallásügyminiszter jóváhagyta.» Ez a tudósitás téves; mert én felszólamlásomban azt állitottam, hogy a vallásügyi miniszter 1871. évi november 30-án 26,915. sz. a. kelt rendeletével helybenhagyta a Sulchan Aruchba iktatott hittörvények alapján álló hittörvényhü (orthodox) zsidóságnak — Askenazim és Szefardim — szervező alapszabályzatát, melyben ezek önálló autonom hitfelekezetté alakulnak. Azt sem mondtam, hogy a Sulchan Aruch szerint 10 zsidó jogositva van önálló hitközséget alakitani, de azt igenis mondtam, hogy az emlitett szervező alapszabályzat szerint egy hitközség alakitásához nem szükséges egyéb mint «az egyének önkéntes egyesülése,» mily számban és mily feltételek alatt, az nincs meghatározva, tehát nincs kizárva az sem, hogy 10 család is önálló autonom hitközséggé alakulhasson, állitottam továbbá azt is, hogy e szervező alapszabályzat nem kötelezi a hitközségeket arra, hogy alapszabályaikat a politikai hatóságnak jóváhagyás végett bemutassák.

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

— **A márczius 15-iki ünnepély** alkalmával elszavalandó költemény megirására az *egyetemi ifjuság* küldöttségileg *Ábrányi* Emilt kérte fel, ki a kérelemnek engedett. Ugyancsak a márczius 15-iki ünnepély ügyében a következő nyilatkozat közzétételére kérettünk föl: «Mi alulirottak, mint a Wesztermayer-párt bizalmi férfiai, ezennel köztudomásra hozzuk, hogy a m. kir. tudományegyetem nagyságos rektorának óvásunkra adott ama válaszában, miszerint az egyetemi tanács magát a fenforgó ügyben — mint a mely jobbára az egyetem falain kivül folyik le és főleg politikai szinezetü — illetékesnek nem tekinti, ennélfogva abbeli kivánalmunknak, hogy a folyó hó 4-én az olvasóköri elnök által szabályellenesen összehivott értekezlet összes határozatait érvénytelenek nyilatkoztassa és uj választóértekezlet megtartását rendelje el — bár teljesen méltányosaknak találja az óvásunkban kifejtett indokainkat és érveléseinket, mint a melyeknek sulyt különösen az adott hogy a párt által emelt óvást oly egyetemi polgárok irták alá és támogatják, kikről az egyetemi tanács a leg-

jobb véleménynyel van — csupán a fentebbi okoknál fogva helyt nem adhatott s egyuttal abbeli óhaját fejezte ki előttünk, hogy a párt minden, az ünnepély méltóságát netalán sértő lépéstől ta tózkodjék, — már az óvás benyujtásakor előre kijelentett igéretünkhöz képest megnyugszunk. Ugyanekkor tisztelettel fölkérjük pártunk összes híveit, hogy az ünnepély szentségét semminemü tüntetéssel meg ne zavarják és mindaz ellen, a mi pártunk neve alatt ez irányban tenni szándékoltatnék, előre is tiltakozunk. Budapest, 1885. márczius 6-án. Kolpaszky István, Doleschall Alfréd, Baronyi Tivadar, Vizneker Antal, Melly Béla, Fabró Henrik, Schwarzkopf Lajos, Pinn József, Pöppel Gyula, Szilágyi Albert, Deruda Róbert.»

— **A Petőfi-társaság** e hó 8-án (vasárnap) délelőtt 10 órakor a magyar tudományos akadémia kistermében felolvasó ülést tart. Tárgysorozat: 1. «Balassi szerelme.» Irta és felolvassa *Szana* Tamás r. tag. — 2. Költemény, irta és felolvassa *Szabó* Endre r. tag. — 3. «Sisiphus.» (Költemény.) *Radó* Antal vendégtól, felolvassa *Komócsy* József r. tag. — 4. «A helybenhagyott ember» (történeti rajz), irta és felolvassa P. *Szathmáry* Károly, r. tag. — A felolvasásokat zárt ülés követi.

— **A rovarokról** tartott ma ismét népszerü felolvasást a vegytani intézetben *Kriesch* János műegyetemi rektor, folytatván multkor megkezdett ismertetését. Leghosszasabban a méhekről és a selyemhernyóról beszélt. Kriesch a méhészeti társulat igazgatója és az ország egyik első méhésze. Természetes, hogy a mikor a méhekről, a rovarvilág legmunkásabb és leghasznosabb tagjairól szólott, ismertette nagyjában a méhészetet, s a méz előállitási módjait. Be is mutatott két üvegben tiszta szinmézt és ikrásmézt, felköltve a közönség közt nagy számmal levő fiatalság nyalakodási vágyát. Előadásába a tudós tanár beleszőtt találó megjegyzéseket azokból a közszájon forgó kifejezésekből, melyek a mézre és a méhekre vonatkoznak. A selyemhernyó-tenyésztés és selyemkészités egész történetét ismertette, a khinaiaktól kezdve egész a mai napig, nem mulasztva el példákat hozni fel, hogy a selyem mily roppant drágaság volt még a rómaiak korában is, a mikor már Khinában millió és millió ember használta. Bemutatott több selyembogár preparatumot, gubó, hernyó és lepkealakban, azonkivül számos különböző minőségü selyemgubót. A mindvégig érdekes és népszerü modorban tartott előadást élénken megéljenezték.

— **Az orsz. honvédegyletek** központi választmánya ma délután 5 órakor *Tisza* László elnöklete alatt ülést tartott. Az elnök mindenekelőtt jelenti, hogy 86 meghivó küldetett szét, melyek közül 58-ra már válasz is érkezett s 39 egylet tudatta az orsz. gyülésen való részvételét. Az igazoló bizottságba megválasztották az ülésen Schneider Alajos, Borbély István, Nagy Pál, Pillich Ferencz és Iglódy Kálmán tagokat. Ez után előterjeszté az elnök a közgyülés napirendjét, mely itt következik: 1. Az évi jelentés fölolvasása. 2. Az alapszabályok módositása. 3. A választmány inditványai. 4. Egyesek, vagy egyesületek inditványai. Eddig 5 inditvány adatott be és pedig a bihari, komáromi, ó-budai egyletek Schneider Alajos és Krivácsy József által. Továbbá az elnök fölolvasta az évi jelentést, melyben benne foglaltatik a választmány 9 rendbeli inditványa kellőleg indokolva és a választmány mult évi működésének leirása. A választmány elhatározta, hogy a szombat reggelig beérkező inditványokat a szombaton délután tartandó előértekezlet fogja megbirálás tárgyává tenni.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

— **A sikkasztó bankár.** A budapesti kir. törvényszék e hónap 11-én tárgyalja *Schwarcz* Sámuel volt fővárosi pénzváltó bünügyét, ki a rábizott betétek elsikkasztása után Milanóba szökött, a hol szerencsésen letartóztatták. A törvényszék vádhatározata január 3-ikán kelt, s kiterjedt a dr. Kélly Károly, Surcz József, Marvevich Péter, Sterk Gyula és Bleszl Ferencz kárára elkövetett, a btk. 355. §-aba ütköző és 356. §-a szerint minősülő ötrendbeli sikkasztás bünettére. — A végtárgyalás vezetője Papp József törvényszéki biró lesz, a vádat pedig Rakovszky István kir. alügyész fogja képviselni.

— **A negyedmilliós postalopás** ügyében átiratot intézett a főpostaigazgatóság *Czárán* vizsgálóbiróhoz, kérve a vizsgálat eredményeinek közlését. A főpostaigazgatóság ugyanis fölfüggesztette állásától *Janovich* Emil postatisztet, ki a tolvajlás éjszakáján szolgálatot teljesitett s azért van szüksége a törvényszéki vizsgálat eredményeire, hogy befejezhesse a hónapokkal ezelőtt megindított fegyelmi eljárást.

— **Wilckens Gyula** ellen nyomozó levelet bocsátott ki a budapesti kir. törvényszék, s ép a körözvény kiadása napján kapta meg *Környei* Ede védőügyvéd beadványát, mely szerint a szökevény *New-Yorkban* tartózkodik. Wilckens Gyula ugyanis február 20-diki kelettel levelet irt védőjének New-Yorkból, tudatván szerencsés megérkezését s megköszönve egyuttal azt a buzgalmat, melyet Környei az ő érdekében kifejtett.

— **Pénzhamisitó banda** fölött mondott ma itéletet a budapesti büntető törvényszék. A vádlottak padján ültek: *Hartyáni* Mihály tiszaföldvári illetőségü, gyilkosság és pénzhamisitás miatt már büntetve volt 37 éves géplakatos; *Kun* István pénzhamisitás miatt már büntetett solti kereskedő; *Tóth* Lajos halasi korcsmáros, *Friedmann* Gáspár vadkerti korcsmaros, *Besse* Gerzon kereskedő és *Sinka* Pál ügynök. A terhükre rott bünöselekmény következőkben foglalható össze: Kun István vallomása szerint ő és Hartyáni Mihály pénzhamisitás miatt a budapesti fogházban együtt voltak letartóztatva és ez alkalommal a börtönben összebeszéltek hogy szabadulásuk után ujra hamispénz készitésére adják magukat. A mult év tavaszán Hartyáni Mihály is kiszabadulván, Soltra ment Kunhoz, hol körülbelül három hétig tartózkodott, mely idő alatt előbbi megállapodásukhoz képest beszereztek minden szükséges eszközt ezüst forintosok hamisitásához. Három gipszmintát készitve, rövid idő alatt mintegy 200 darab hamis forintost állitottak elő ólomból. A hamisitványok forgalomba tételére Tóth Lajossal és Friedmann Gásparral beszéltek össze. Ez ügyben már a mult év decz. 2-án megtartatott a végtárgyalás, de a makacsul tagadó Hartyáni ártatlanságának bebizonyitása végett uj tanukra hivatkozván, a mai napra tüzték ki a tárgyalás folytatását; de az utólag beidézett három tanu is határozottan ellene vallott az elsőrendü vádlottnak. *Hartyáni* Mihály pénzhamisitás miatt *8 évi fegyházra; Kun* István pénzhamisitásban való bünrészesség miatt *4 évi fegyházra; Tóth* Lajos a btk. 206. §-ába ütköző hamispénz forgalombahozatala és egy vesztegetési kisérlet miatt *5 évi fegyházra* és 100 frt pénzbirságra; *Besse* Gerzson a 207. §-ba ütköző hamispénz csalárd használata miatt *3 évi börtönre, Friedmann* Gáspár ugyanazért az enyhitő körülmények tekintetbe vételével *7 havi börtönre* itéltetett, mely azonban a vizsgálati fogság által kitöltöttnek vétetett. *Sinka* Pált, mert alaptalannak bizonyult Tóth Lajos az az állitása, hogy neki is adott át forgalombahozatal végett hamis pénzt, a törvényszék fölmentette. Az elitéltek Friedmann kivételével föleberztek, ugy szintén a kir. alügyész az összes vádlottakra nézve.

MULATSÁGOK.

— **Batyubál.** Péchy Imre, Szentpál István, Sebes Lajos, Szentpál Béni, Pogány Zsigmond, Fülöp Sándor és Bónis Zsigmond egyetemi hallgatók igen sikerült batyubált rendeztek márczius 4-dikén a Szabó-féle teremben. Mindvégig a legvidámabb hangulat uralkodott a mulatságon, mely reggeli hetedfél órakor ért véget. A vendégek elismeréssel és köszönettel tartoznak a kedves háziasszonyoknak: Szombathfalvi Klára és Pál Imréné urhölgyeknek, kik a legszivélyesebb fogadtatásban részesiték mindnyájukat. A jelenvolt hölgyek közül a következők neveit jegyeztük fel: leányok Krusper Ilona és Hermina, Melléky Gizella, Obadich Zinka, Schaller Vilma és Gizella (Esztergom), Pécsi Angyalka, Borbély Karolina, Erczhegyi Margit, Schaller Matild és Izabella, Hajek Ilka, Majthényi Klára, Vojtek Ilka. Asszonyok: Pál Imréné, Szombathfalvi Klára, Erczhegyiné, Obadich Jánosné, özv. Münsberg Józsefné, Krusper Istvánné, Bulyovszky Aladárné, Borbély Györgyné, Orbán Ferenczné, ifj. Csiki Gerőné, Sándor Györgyné, Schaller Jánosné, özv. Hajek Antalné, Szunyoghyné, Seregi Arpádné, Pilisy Józsefné.

— **A népszinház karszemélyzete** ma este tánczvigalmat rendezett az iparoskör helyiségében. Pálmay Ilka asszony vállalta el a háziasszony tisztét, melyet kiváló szeretetreméltósággal töltött be. A közönség nagy része a népszinház, opera és várszinház férfi és nőkardalosaiból tellett ki, ezenkivül igen sokan megjelentek a népszinház törzslátogatói közül. A négyeseket husz-harmincz pár tánczolta. Ott voltak: Narczizsné, Kun Mariska, Galanthay Mariska, Kertész Irma, Kissné, Galambos Boris, Kócsi Erzsi, Csatay Zsófi, Szilágyiné, Fehér Ilon, Ligeti Irma, Csatay Etel, Peczeli Irma stb.

— **Mindszenten** e hó 2-án néhány fiatal ember rögtönzött bált tartott. Daczára, hogy az előkészületekre alig volt idő, a mulatság kitünően sikerült. Hódmezővásárhelyről kellett czigányt hozni, mert a helybeli el volt foglalva. A négyeseket 36 pár tánczolta s a mulatság fesztelen jó kedvvel hajnalig tartott.

HÁZASSÁG.

— **Ifj. Justh György** országgyülési képviselő eljegyezte Budapesten néhai Beniczky Ödön és neje, gróf Keglevich Stefánia leányát, Máriát.

— **Lázár Jenő** patóházi földbirtokos e hó 2-án jegyezte el Felsőbányán Stein Jozefin kisasszonyt.

— **Steiner L.** budapesti államvasuti hivatalnok eljegyezte Kuszner M. sziráki lakos leányát, Bertát.

GYÁSZROVAT.

Németh Jánosné szül. Neurihrer Lujza, Németh János kir. táblai tanácselnök nejét, ma délután 3 órakor temették el nagy részvét mellett. A halottas házban ott voltak: Szabó Miklós kuriai másodelnök, Vajkay Károly kir. táblai alelnök, Sárkány József, Reisz Szilárd, Beöthy Zsigmond tanácselnökök stb.

Özvegy **Legény Jánosné**, szül. Forster Julianna Kis-Komárom egyik tisztelt matronája a halotti szentségek ájtatos felvétele után életének 73 éves korában márcz. 4-én elhunyt.

Pásztélyi Viktor jogvégzett derék fiatalember, Pásztélyi János kuriai birónak fia s dr. Pásztélyi Jenőnek, a m. jogászifjuság egylete elnökének öcscse élte 24-ik évében rövid szenvedés után e hó 4-én elhunyt. Ma délután 4 órakor temették el az üllei-ut 4. sz. a. házból általános részvét közt. Ott voltak a végtisztességtételen, Gromon Dezső államtitkár, Balázsy Antal, Czorda Bódog, Veszprémy János és Nagy Imre kuriai birák, Bita Dezső egyetemi tanár, Ilyasevics Jenő, Német, Popovics és Dimits kir. táblai birák, Molnár Károly a kir. jogügyek igazgatója, Exner Nándor, Schytra István osztálytanácsosok, Literáty Ödön orsz. képviselő, Tabody József és Kazy József kamarások és mások.

Fót. **Kalaba Kal. József** kegyes-tanitórendi áldozár, házfőnök és gimn. igazgató elhunytát jelentik a podolini kegyes-tanitórendi társház tagjai. A boldogultat tevékeny életének 51-ik, tanári müködésének 29-ik évében érte utol a halál. Temetése e hó 5-én ment végbe Podolinban.

Bogdán Vinczéné, szül. tövisi *Kutsuba* Emilia márczius 3-án élte 54-ik és házassága 36-ik évében hosszas szenvedés után Nagy-Szent-Miklóson meghalt. Számos tagu család gyászolja az elhunytat.

Lörinczy Ferencz ügyvédjelölt, tb. szolgabirói segéd, élete 27-ik évében márczius hó 4-én Rimaszombatban elhunyt.

A hivatalos lap márcz. 6-iki számából.

Kinevezés. A közmunka- és közlekedésügyi m. kir. miniszter *Szüry* János és *Szentpáli* István végzett joghallgatókat dijtalan fogalmazó-gyakornokokká. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter, *Szász* József szolgabirót Asszonynépe, Kis-akna, Haparton, Istvánlaka és Ó-Tordas községek részére ideiglenes minőségü iskolalátogatóvá, az eperjesi kir. törvényszék elnöke, *Hazslinszky* Géza dijtalan joggyakornokot, az eperjesi kir. törvényszékhez segélydijas joggyakornokká nevezte ki.

TÁVIRATOK.

Zágráb, márcz. 6. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) Az eddigi hirekkel ellenkezőleg határozottan állitják, hogy *Strossmayer* püspök más tekintelyes horvátokkal minden bizonynyal részt vesz a velehradi ünnepélyességekben, mely alkalommal ott *Posilovics* zenggi püspök szláv misét fog mondani. Az itteni egyházkerületi lap hevesen kikel a starcsevicsisták ellen, kiknek a velehradi ünnepélyességekkel szemben tanusitott magatartását esztelenségen és tudatlanságon alapulónak mondja.

Bécs, márcz. 6. A képviselőház ülése. *Faudrlik* ujra idézi Auersperg herczeg nyilatkozatát a Magyarországgal történt kiegyezés tárgyában: *Rechbauer* megmarad ama állitása mellett, hogy a herczeg e nyilatkozatot koholmánynak nyilvánitotta. *Taaffe* gróf kormányelnök egy hozzá intézett interpellácziora válaszolva, kijelenti, hogy a kormány fontolóra veendi azt a kérdést, miként és mily feltételek mellett adható át a bécsi zálogház Bécs város községtanácsának. Erre a költségvetés részletes tárgyalását folytatják. A «közös szükséglet quotája» fejezetnél *Hanisch* azt óhajtja, hogy a Németországgal fenálló szövetség alapján közös vámterület létesittessék, és hogy a népjogi szövetség közjogi szövetséggé alakittassék át. Miután szónok több izben az általános vitára tért át, elnök megvonta tőle a szót. A «belügyminiszterium központi vezetése» cziménél *Heilsperg* kifogásolja, hogy a pénzügyminiszter a kormány nevében oly biztos reménytől áthatott nyilatkozatokat tett a jövőre nézve és azzal vádolja a belügyi kormányzatot, hogy elnyomja a németajkuakat, inhumanus a munkásosztály iránt és nincs meg benne az egység. *Taaffe* gróf miniszterelnök kijelenté, hogy a kormánynak birnia kell azzal a szabadalommal, hogy nézeteinek a jelenlegi helyzetet és a legközelebbi jövőt illetőleg kifejezést adjon. Ezt tette a kormány az általános tárgyalás folyamán. Hogy ez a pénzügyminiszter utján történt, ez abban leli magyarázatát, hogy a miniszterelnök csak az ügyet tekinti és a kormány nézeteinek tolmácsolásával azt a kartársát bizza meg, ki az ügynek a legjobb szolgálatot teheti és azt legjobban képviselheti. Különben bejelenti a miniszterelnök, hogy ugy ő, mint minisztertársai teljesen egyetértenek a pénzügyminiszter nyilatkozataival, de csakis azzal, a mit tényleg mondott, nem pedig azzal, a mit különféle oldalról tulajdonitanak neki. A kormányelnök és valamennyi minisztertársa, beleértve a pénzügyminisztert, különösen amaz állitás ellen tiltakoznak egész határozottsággal, hogy a kormány háttérbe akarja szoritani a német ajku polgárokat. A kormányelnök az előtte szóló állitásával szemben kiemeli, hogy az egységes közigazgatást szükségesnek tartja, s az tényleg egységes is, ámde olyan esetben, a midőn egyes tartományok belügyei forognak kérdésben, ezek ott a legigazságosabb elintézésben részesülnek. Végül a kormányelnök czáfolgatván az előtte szóló által elősorolt panaszokat, megemliti, mily rendkivüli nehézségek állják utját a közigazgatás ujjászervezésének. *Roser* állategészségügyi törvény megalkotását sürgeti. *Knotz* (vezérszónok) a kormány által állitólag tett intézkedések egész sorát idézi, melyeknek czélja: Csehország német ajku polgárai közt egyenetlenséget előidézni. — Szónok kijelenti, hogy a német ajkuak védeni fogják érdekeiket, és pedig a parlamentben addig, a mig méltóságuk megengedi azt, hogy e küzdtéren jogaikért harczoljanak. — *Mattusch* előadó válasza után a «központi vezetés» czim elfogadtatott. — *Mauthner* és elvtársai interpellálják a kereskedelmi minisztert ama nehézségekért, melyeket a német kormány a rozsnak Németországba kivitelénél a származást bizonyitó okirat kiállitása iránt okoz. Holnap ülés lesz.

Bécs, márcz. 6. (Az «Egyetértés» távirata.) A *Militair Zeitung* mai száma azt a hirt közli, hogy a *kadet-iskolának* régóta tervezett reformját jóváhagyta a közös hadügyminiszter. Már a jövő tanévben is csak olyan növendékeket vesznek föl a gyalogsági kadet-iskolába, a kik négy reálosztályt sikerrel végeztek. A tüzérségi és müszaki kadet-iskolába csak olyanok léphetnek be, a kik a reáliskola negyedik osztályának tantárgyaiból is tettek már vizsgát. Az uj reform következtében gyarapitani fogják a tananyagot is.

Berlin, márcz. 6. A *birodalmi gyülés* a költségvetés folytatólagos tárgyalásánál elvetette *Kardov* inditványát, mely az érczpénz-értekezlet ujból való összehivását czélozta a kettős érték visszaállitása végett. A szövetségi biztos az inditványozóval szemben kimutatta, hogy a pesszimisztikus fejtegetések a német arany forgalmat illetőleg nem helyesek. A birodalmi bank az utóbbi években mindig be tudta szerezni ujabb arany szükségletét, anélkül, hogy gondja lett volna az iránt, hogy miként tartassék vissza az arany az országban. Az az aggodalom, hogy a német aranynak az országban való visszatartására külön óvintézkedések volnának szükségesek, alaptalan.

Róma, márcz. 6. A *Rassegna* irja: A válasz, melyet Fitzmaurice Milner képviselő kérdésére adott, arra a hiedelemre szolgáltatott alkalmat, mintha Olaszország negyedik expediczió elinditására készülne, mely a masszauahi olasz helyőrséggel egyesülve, Kasszala ellen müködnék. Ez legalább is korai föltevés, mert bárminemü hadmüveleteket Afrika belsejében, tekintve az időjárást, mindenesetre kedvezőbb évszakra kellene elhalasztani.

Róma, márcz. 6. A kamara a vasutakkal kötött egyezségeket, ez utolsó czikkre vonatkozó módositványok elvetése után, 23 szótöbbséggel változatlanul elfogadta. A kormány a módositványok elutasitásához kötötte megmaradását.

Velencze, márcz. 6. (Az «Egyetértés» távirata.) A «Capitalo» azt irja, hogy az olasz helyőrség *Masszuahban* igen válságos helyzetben van, mivel a felkelők a várost minden közlekedéstől elzárták s egy marhaszállitót szolgáival együtt meggyilkoltak.

Páris, márcz. 6. Határozottan megczáfolják azt a hirt, mintha *Toulonban* a *kolera* ujra föllépett volna.

London, márcz. 6. (Az «Egyetértés» távirata.) A «Daily News» konstatálja, hogy *Bismarck* Herbert gróf azért utazott Londonba, hogy Németország és Anglia közt barátságosabb viszonyt teremtsen.

Páris, márcz. 6. (Az «Egyetértés» távirata.) Pol. Corr. A rizsnek mint hadi dugárunak kezelésében oly irányu könnyitéseket fognak tenni, hogy a rizst nem jelentik ki zsákmánynak, hanem csak lefoglalják vagy kényszeradás alá vetik.

Shangai, márcz. 6. A Havas-ügynökség jelentése szerint, az angol kormány a franczia kormánynak ama kivánságát, hogy a rizs hadi dugárunak tekintessék, megtagadta.

Páris, márcz. 6. Kairóból érkezett távirat szerint a *Szuakimba* rendelt angol szállitóhajók, melyek a szuezi kikötőben horgonyoznak, parancsot kaptak, hogy halasszák el indulásukat.

Páris, márcz. 6. Mint a «Temps»-nak *Sanghaiból* mai kelettel táviratozzák *Courbet* tengernagy visszatért a King-Po folyó torkolatától. A Yan-Cse-Kiang torkolatánál franczia hajók czirkálnak.

Páris, márcz. 6. (Az «Egyetértés» távirata.) A «Journal des Débats» *Bismarck* Herbert gróf Londonban való tartózkodásáról irva, megjegyzi, hogy a kiegyezés létre jöhet, csak az a kérdés, hogy kinek a költségén. Itt átalában az a hir van elterjedve, hogy *Bismarck* Herbert gróf a német császár határozott kivánságára utazott Londonba.

London, márcz. 6. (Az «Egyetértés» távirata.) Hirszerint *Bismarck* Herbert gróf a német császár határozott óhajára utazott Londonba. Vilmos császár egész életében azon volt, hogy a surlódások minél gyorsabban enyésztessenek el. Reménylik, hogy Bismarck gróf és Granville lord találkozása a kellő eredményt meghozza. Granville legközelebb nyilatkozni fog e tárgyról a felsőházban.

London, márcz. 5. (Az «Egyetértés» távirata.) Az *orosz-afghan határkérdésben* jóllehet még semmi válasz nem érkezett az orosz kormánytól, a lapok a békés elintézés reményét hangsulyozzák. A *Standard* jelenti, hogy *Staal* orosz nagykövet tegnap *Gladstone*-nel hosszasabban értekezett és biztositotta kormánya békés érzelmeiről. Az orosz parancsnokok utasitást kaptak, hogy ne nyomuljanak tovább. Kimberley beszéde Péterváron rossz benyomást keltett ugyan, a kormány mindazáltal reményli, hogy a határjelzési viszály rövid idő alatt békés uton meg lesz oldva.

London, márcz. 6. (Az «Egyetértés» távirata.) *Staal* orosz nagykövet hosszasan értekezett ma Gladstone miniszterelnökkel s bemutatta Giersnek egy táviratát, melyben kijelenti az orosz külügyminiszter, hogy Akrabad, Zulfika és Sariyuz végállomások megszállásával nem akar elébevágni Oroszország a vegyes bizottság határozatának. Az orosz csapatoknak Puli-Khatunból való előnyomulását már juliusban elrendelték, mikor a bizottság megalakitására nézve egyezségre jutottak Angliával az oroszok. Penjdeht és Sariyuzt januárban szállották meg az oroszok s az afghánok akkor visszavonultak, Giers nem ragaszkodik Oroszország kétségbevont jogaihoz, de addig nem akarja visszaszólitani a csapatokat, mig a vegyes bizottság jelentést nem tesz a határkérdés ügyében. E távirat határozottan békés hangu. A kabinet hétfőn fog tanácskozni a helyzet felől. Granville — hir szerint — azt fogja javasolni, hogy az oroszok Puli-Khatunba, az afghánok pedig ugyanekkor Marusakba vonuljanak vissza, amig függőben lesz a határkérdés.

London, márcz. 6. (Az «Egyetértés» távirata.) Pol. Corr. Mindama pozicziókat az afghán határon, melyeket Lessax az angol kabinetnek javaslatba hozott s ez visszautasitott, Penjdeh kivételével, melynek megszállását határozottan az angol kabinet tartotta fönn magának, tényleg az oroszok tartják megszállva. Nem igen lehet tehát hinni, hogy a határbizottság müködésének sikeres eredménye legyen. Ily körülmények közt a lord Dufferin, az indiai alkirály és az afghanisztáni emir találkozásának, mely állitólag e hó végén India határán történik, különös fontosságot lehet tulajdonitani.

London, márcz. 6. (Az «Egyetértés» távirata.) Itt azt hiszik, hogy az angol-orosz konfliktus békés megoldást nyer. *Staal* orosz nagykövet biztositotta Gladstonet, hogy az orosz kormány már is lépéseket tett, s még többet is tenne a végett, hogy az afghán határon összeütközésre ne kerüljön a dolog.

London, márcz. 6. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) A kormány uj sürgönyöket vár Szent-Pétervárról. Oroszország New-Yorkban három gőzösnek utépitését rendelte meg; a gőzösök hadiczélokra fognak szolgálni. «A Daily News» azt irja, hogy Anglia viszonya Oroszországhoz nem épen feszült, de minden nap feszültté válhatik és az országot nagy válságnak teheti ki.

London, márcz. 6. A Reuter-ügynökségnek San-Paolo-de-Loandából február 14-ről azt jelentik, hogy a portugálok megszállották Kabendát.

Belgrád, márcz. 6. (Az «Egyetértés» távirata.) *Szófiából* jelentik, hogy a bolgár kormány visszautasitotta a *Bregova-kérdésre* vonatkozó szerb javaslatokat s nem fogadta el azt az ajánlatot sem, hogy ez ügy elintézésére meghatalmazottat küldjön Belgrádba. A szerb menekültek politikai és anti-dinasztikus izgatásokkal fenyegetőznek s kijelentik, hogy ezek az agitácziók a legutóbbi fölkelés óta meg sem szüntek a Timok-területen. A menekültek sokat ártanak a két ország kereskedelmének is.

Belgrád, márcz. 6. Szerbiának királysággá kiáltásának évfordulója alkalmából ma a székesegyházban nagy mise volt, melyre *Milán* király, *Natália* királyné és a főrangu tisztviselők jelentek meg. Mise után fogadtatás volt az udvarnál.

Czetinye, márcz. 6. (Az «Egyetértés» távirata.) A magyar trónörököspár fogadására serényen folynak az előkészületek; a programm szerint a többi közt hadiszemlék, diszebédek és hegyitüzek is lesznek. A *Glas Zrnagorza* kijelenti, hogy a fogadás a fényt illetőleg több, de a szivélyességet tekintve, semmi kivánni valót sem fog nélkülözni. *János* főherczeg, a ki Montenegrót megismerni óhajtja, s néhány napig itt fog időzni egy időben érkezik Czetinyébe.

Konstantinápoly, márcz. 6. (Az «Egyetértés» távirata.) Az a hir, hogy Hasszan Fehmi pasa legközelebb visszatér Londonból, alaptalannak bizonyult. Hasszan Fehmit utasitották, hogy ujabb intézkedésig maradjon Londonban, s tekintettel arra, hogy az angol kabinet eddigi nyilatkozatai igen homályosak, határozottabb nyilatkozatokat igyekezzék kieszközölni.

Konstantinápoly, márcz. 6. (Az «Egyetértés» távirata.) Pol. Corr.: A porta az ökuménia patriárkának az üszkübi és ochridai bolgár püspökök kinevezésére vonatkozólag tett előterjesztésére azzal a kérdéssel felelt, hogy nem lehetne-e a kérdést kölcsönös engedékenység által mindkét vallási testületre nézve kedvező módon megoldani.

Alexandria, márcz. 6. (Az «Egyetértés» távirata.) A masszauahi olasz helyőrség válságos helyzetben van, mert a lázadók megakadályozzák élelmiszereknek a városba való szállitását.

KÖZGAZDASÁG.

Konstantinápoly, márcz. 6. (Az «Egyetértés» távirata.) Pol. Corr. *A keleti vasuti csatlakozások* épitését tényleg megkezdték. *Berger* a párisi csoport képviselője e hó 3-án visszatért Párisba. Általános az a meggyőződés, hogy a csatlakozó vasutakat a kitüzött időben kiépitik. Hirlik, hogy a keleti vasutak forgalmi társasága a vasuti kérdést illetőleg ugy a portával, mint a csoporttal szemben békülékenynek mutatkozik.

Páris, márcz. 6. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) *Boulevard-forgalom.* 8 ó. 50 percz. 3 százalékos franczia járadék 82.—, 4 1/2 százalékos franczia járadék 109.82, olasz járadék 97.60, ottomán bank 614.37, török dohány-részvény —.—. Szilárd.

ORSZÁGOS KIÁLLITÁS.

= **Olcsó közös elszállásolás.** A fővárosi tanács határozata folytán a kiállitás tartama alatt több iskolaépület olcsó lakás gyanánt lesz berendezve. A *kiállitási lakások olcsó használatára* csak az van jogositva, ki arra a szabályszerü dij (35 kr) lefizetése mellett utalványt nyer. Az utalvány tulajdonos az utalványán megjelölt teremben, egy szalmamatraczczal, lepedővel, két párnával, takaróval felszerelt és függönnyel elkülönitett vaságynak, továbbá széknek, felső polcznak, ruhafogasnak, mosdó- és ivókészletnek és törülköző használatára van jogositva. Minden épületben *külön női termek* állanak rendelkezésre. Ruha és lábbeli tisztitásért külön 5 kr dij fizetendő. Podgyász és értéktárgyak szelvény mellett a vállalat felelősségére a ruhatárban tétetnek el. A termek és ágynemüek tisztántartása a fővárosi hatóság és orvosi felügyelet alatt áll. Egyes ágyak vagy külön termek 8—12 személyre *már előre rendelhetők* a fővárosi központi lakás irodában, IV. ker. kötő-utcza, honnan a megfelelő összeg beküldése után a kivánt napokra szóló utalvány posta utján megküldetik. Ily rendelményhez egy 5 kros postabélyeg csatolandó. *Egyletek, társulatok és tömeges látogatók részére előleges bejelentésnél ezer ágy áll rendelkezésre.*

= **Mütárgyak előbirálata.** Az 1885. évi budapesti országos kiállitásra bejelentett mütárgyak előbirálata és felvételére nézve az országos bizottság a következő szabályt állapitotta meg: 1. §. Az előbirálatot a képzőmüvészeti kiállitás rendezésével megbizott bizottság gyakorolja. 2. §. A birálathoz, valamint határozathozatalra nézve az elnökkel, illetve az általa kijelölendő helyettessel együtt 7 tag jelenléte szükséges. 3. §. A bizottság a hozzá utasitott bejelentéseket jegyzékbe veszi, hogy azokat a következő szempontokból megbirálja, vajjon: 1. azok kiállitásba bocsáthatók-e? 2. vajjon magyar honpolgár által készittettek-e? 4. §. A bizottság a kiállitás helyiségét előleges bejelentés nélkül bármikor megtekintheti. 5. §. A bizottság határozatai jegyzőkönyvbe veendők és a mennyiben a bejelentett tárgy visszautasitásának esete forog fenn, ezen körülmény a bejelentővel közlendő. 6. §. Ha valamely mütárgy a végrehajtó bizottság által nem találtatik elfogadhatónak, az a kiállitó költségén küldetik vissza; ha azonban az előbirálat alkalmával bebocsáthatónak véleményeztetik, de helyszüke miatt utólag ki nem állittatnék, akkor az országos bizottság fedezi a visszaszállitási költségeket. 7. §. A jelen szabályzat kihirdetésekor azonnal érvénybe lép.

= **A kiállitás tanulmányozása.** A temesvári kereskedelmi és iparkamara iparosztályának indokolt javaslatára a kamara elhatározta, hogy a legközelebb megnyitandó országos kiállitás *tanulmányozására*, nevezetesen a kamarai kerület nagy és kis iparának az ország egyéb részeihez viszonyitott előállitási képessége tekintetében — az annak idején teendő beható és kimeritő jelentéstétel mellett *Strasser* Albert kamarai titkárt ama további megbizással kiküldeni, hogy a kamarai kerület kiállitóinak már a kiállitási tárgyak felállitása és berendezése alkalmával szóval és tettel segédkezet nyujtson, és a kiállitók érdekeit a kiállitott tárgyak felülbirálása alkalmával legjobb tehetségéhez képest képviselje. Gotthilf Ede kamarai tag inditványára határoztatott, továbbá hogy Weinberger I. levelező tag az erdő- és bányaügyi kiállitásról jelentés tételre felkéressék.

= **Előkiállitás Kalocsán.** A kalocsai kiállitók előlegesen kiállitották az országos általános kiállitásra készült tárgyaikat. — Az előkiállitást *Majorossi* János praelatus és apátkanonok nyitotta meg alkalmi beszéddel, melyben a hazai kiállitások történetét vázolja. A kiállitást a kaszinó helyiségeiben diszes közönség tekintette meg. Ki voltak állitva a kalocsai érsek uradalmának terményei és gazdasági fényképei, a házi- és fegyenczipar, kalapos-, szijjártó-, kocsigyártmányok, kékfestő czikkek, vásznak, mezőgazdasági czikkek, késmüvek, női kézimunkák, könyvkötészeti munkák, agyagipar, szabóipari czikkek; ezenkivül meg kell jegyezni, hogy a kalocsai összes tanintézetek, a leányiskola, a legényegylet s a népviselet, kertészet, gazdaság, méhészet és gyümölcstermelés körébe eső tárgyak, részint már külön bekivántattak, részint pedig az időszaki kiállitásokra csak később fognak beküldetni.

= **Tengerészetünk az országos kiállitáson** szintén szépen lesz képviselve. A m. kir. tengerészeti hatóság Fiuméből kiállitja a fiumei kikötő plastikai ábráját és tárházakat, uszómüveket, világitó tornyok mintáit s berendezését, áruminta gyüjteményt, a bevitel és kivitelre vonatkozó statisztikai adatokat, hajók mintáit, hajófelszerelési tárgyakat, tengerészeti müszereket, az Adria különböző halainak preparatumait, halászati eszközöket s módokat, tengerészeti egészségügyi czikkeket, terveket, térképeket stb. A fiumei cs. és kir. hadi tengerészeti akadémia a «Ferdinand Max» pánczélos fregát gépének mintáját, a «Custozza» kazemáthajó, a «Radetzky» fregát, az «Ausztria» Lloyd-gőzös, torpedósajka és egy uszó hajómedencze mintáját beállitott monitorral együtt állitja ki. A Whitehead torpedogyár részéről haltorpedó és inditó készülék lesz kiállitva, s ezenkivül több fiumei magánkiállitó is részt vesz a kiállitásban.

Az időleges állattárlatok jury-szabályzata.

(Megállapittatott az országos bizottság legutóbbi ülésén.)

1. §. A jury áll hazai 202 rendes és 76 póttagból, a külföldi jury-tagok száma a külföldről kiállitott állatszámtól függ.

2. §. A jury az egyes állattárlatok szerint következő csoportokra oszlik: Baromfi-kiállitás 10 rendes és 4 póttaggal. Méhek kiállitása 6 rendes és 2 póttaggal. Ebek 8 rendes és 4 póttaggal. Tenyész-juhok 24 rendes és 10 póttaggal. Hizott juhok 16 rendes és 6 póttaggal. Hizott szarvasmarhák 20 rendes és 6 póttaggal. Tenyész-szarvasmarha 30 rendes és 10 póttaggal. Tenyész-sertések 16 rendes és 6 póttaggal. Hizott sertések (általános kiállitás) 12 rendes és 4 póttaggal. Hizott sertések (mintakiállitás) 12 rendes és 4 póttaggal. Ló-kiállitás 48 rendes és 20 póttaggal.

3. §. Külföldről érkező állatok következő számban jogositják fel az illető állam kormányát juror kinevezésére, és pedig: 8 db lóra 1 külföldi juror, 10 darab szarvasmarhára 1 juror, 4 csoport tenyész-juhra (24 db) 1 juror, 3 csoport tenyész-sertésre (24 db) 1 juror, 24 darab hizott sertésre 1 juror, 10 törzs-baromfira 1 juror, 20 kaptár méhre 1 juror, 5 ebre 1 juror.

4. §. Ha valamely országból bejelentett állatok az előbbi 3. §-ban kijelölt számot nem érnék el, vagy az illető kormány a meghatározott időre jury-tagot nem nevez ki, esetleg a kinevezett jury-tag meg nem jelenik, jogában áll a kiállitási elnöknek, hogy amaz országból egy jury-tagot az illető csoportba kinevezzen.

5. §. A jury összeállitása a következő módon történik: Jury-tagot választ: *A baromfiak megbirálására.* Az országos gazdasági egyesület 3 rendes, 1 póttagot. Az erdélyi gazdasági egyesület 2 rendes, 1 póttagot. *A méhek megbirálására.* Az országos méhészeti egylet 3 rendes, 1 póttagot. *Az ebek megbirálására.* A vadászati véd-egylet 2 rendes, 1 póttagot. A vizsla verseny-egylet 2 rendes, 1 póttagot. *A tenyészjuhok megbirálására.* Az orsz. gazdasági egyesület 8 rendes, 3 póttagot. Az erdélyi gazdasági egyesület 4 rendes, 2 póttagot. *Hizott juhok megbirálására.* Az orsz. gazdasági egyesület 5 rendes, 2 póttagot. Az erdélyi gazdasági egylet 3 rendes, 1 póttagot. *Hizott szarvasmarhák megbirálására.* Az orsz. gazdasági egyesület 3 rendes, 1 póttagot. A szesztermelők egyesülete 3 rendes, 1 póttagot. Az erdélyi gazdasági egyesület 2 rendes, 1 póttagot. Az iparegyesület 2 rendes tagot. *Tenyész-szarvasmarhák megbirálására.* Az országos gazdasági egyesület 10 rendes, 4 póttagot. Az erdélyi gazdasági egyesület 5 rendes, 1 póttagot. *Tenyészsertések megbirálására.* Az országos gazdasági egyesület 5 rendes, 2 póttagot. Az erdélyi gazdasági egyesület 3 rendes, 1 póttagot. *Hizott sertések megbirálására. Az általános* kiállitásban: Az országos gazdasági egyesület 2 rendes, 1 póttagot. Az erdélyi gazdasági egyesület 2 rendes tagot. A kőbányai sertés-kereskedelmi csarnok 2 rendes, 1 póttagot. A *minta* kiállitásban: A kőbányai sertés-keresk. csarnok 3 rend., 1 póttagot. Az országos gazdasági egyesület 2 rendes, 1 póttagot. Az erdélyi gazdasági egyesület 1 rendes tagot. *A lovak megbirálására:* Az országos gazdasági egyesület 6 rendes, 2 póttagot. Az országos lóvaregylet 6 rendes, 2 póttagot. Az erdélyi gazdasági egyesület 2 rendes, 1 póttagot. A lótenyésztési bizottmányok 10 rendes, 5 póttagot. A jury-tagok másik felét az országos bizottság elnöke nevezi ki.

6. §. Az összes csoport-juryk élén egy elnök áll, ki egyuttal az állatkiállitásokat rendező bizottság elnöke; a jury-csoportok elnökeit, előadóit és jegyzőit müködésük kezdetén a jury-csoportok választják. E választás olyformán fog eszközöltetni, hogy az egyes csoportok jurorjai müködésük megkezdése előtt közvetlenül Budapesten összegyülnek és a választást megejtik. A választógyülések vezetését az összjury elnöke teljesiti, az ideiglenes jegyzőt a kiállitási elnökség nevezi ki.

7. §. A választott, valamint a kinevezett jury-tagok az országos bizottság elnöke által kitüzendő határidőn belül a jury-tiszt elfogadása vagy el nem fogadása iránt nyilatkozni tartoznak. Ama jury-tagok, a kik tagadólag vagy általában nem válaszolnak, tagsági állásukat elvesztik s helyökbe az országos bizottság elnöke által első sorban a póttagok neveztetnek ki rendes tagokká. Ha a póttagok sorából a rendes tagok száma ki nem telnék, a hiányzó rendes, ugy nemkülönben uj póttagokat hasonlókép az orsz. bizottság elnöke nevezi ki.

8. §. Minden egyes csoport-jury megalakulván, megállapitja a birálati eljárást és ügyrendjét.

9. §. A jury-tagság tiszteletbeli hivatal. Egy és ugyanazon tag lehet azonban több csoportban rendes- vagy póttag.

10. §. A póttagok a jurynak minden tanácskozmányában részt vehetnek; szavazásra azonban csak akkor vannak feljogositva, ha megfelelő számu rendes tag nincs jelen a tanácskozmányon. Több jelen levő póttag között a szavazásra jogosultnak nevét az elnök által megejtendő sorshuzás határozza meg.

11. §. A csoport-jury, tanácskozásaira más csoportnak tagjait, sőt szakértőket is meghivhat; ezek azonban szavazati jogot nem gyakorolhatnak. A szakértők az illető jury-csoport egyik tagjának javaslata folytán ugyanott általános szótöbbséggel választatnak meg. Ha a jury-tagok vagy a szakértők egy állatcsoportban mint kiállitók szerepelnek, kitüntetésben vagy dijaztatásban amaz esetben nem részesülhetnek, ha az állatcsoport oly osztályában teljesitenek biráló vagy szakértő szolgálatot, melyben nekik is vannak kiállitott és birálandó állataik. Ily osztály van: A lovak csoportjában 5, a tenyész szarvasmarhák csoportjában 6, a tenyészjuhok csoportjában 5, a hizott szarvasmarhák csoportjában 6, a hizott juhok csoportjában 4, a tenyész-sertések csoportjában 6. Ez osztályok a következők: I. *Lovaknál:* 1. telivér (tenyésztésre alkalmas) lovak, 2. hátas lovak, 3. hámos lovak, 4. igás lovak, 5. málhás lovak és ponnyk. — II. *Tenyész-szarvasmarháknál:* 1. hazai és vele rokon fajták, 2. hegyi fajták, 3. láp fajták, 4. könnyen hizó fajták, 5. egyebek, 6. tenyész-bivalyok. III. *Tenyész-juhoknál:* 1. merinos, 2. angol husjuhok, 3. raczkák, 4. egyéb fajták, 5. keresztezések. IV. *Hizott szarvasmarháknál:* 1. gyári hizlalásu magyar erdélyi fajta, 2. gazdasági hizlalásu magyar erdélyi fajta, 3. gyári hizlalásu nyugoti fajta, 4. gazdasági hizlalásu nyugoti fajta, 5. gyári hizlalásu bivalyok, 6. gazdasági bivalyok. V. *Tenyészsertéseknél:* 1. hazai kondor sertések 2. külföldi kondor sertések, 3. hazai husosabb tenyészetek, 4. nagyfülüek, 5. angol tenyészetek, 6. keresztezések. VI. *Hizott juhoknál:* 1. merinosok, 2. franczia és más fésüsjuhok, 3. raczkák és raczkavért tartalmazó juhok, 4. angol hus-juhok és azok keresztezései. Akinek a hizott sertések mintakiállitásában sertés falkája van, az ott sem juror, sem szakértő nem lehet. Kik a hizott sertések általános kiállitásában mint kiállitók szerepelnek, ha mint jury-tagok itt tényleg müködnek, kiállitott falkáik után kitüntetésben vagy dijazásban nem részesülhetnek; a szakértői teendők végzése azonban ez osztályban az ezt teljesitő kiállitó falkáját a versenyből nem zárja ki. A baromfiak, ebek és méhek csoportjára vonatkozólag a csoport-jury saját ügyrendjében fogja a szükséges osztályokat meghatározni. Azon jury-tagok és szakértők állatai, kik kiállitmányaikkal a versenyből kizáratnak, következő szavakkal jelezhetők: «Versenyen kivül — jury-tag által kiállitva», vagy «versenyen kivül — a jury-szakértő által kiállitva». Oly jury-tagok és szakértők, kik tényleg müködtek, az országos bizottság részéről külön elismerő okiratban részesithetők.

12. §. Azon csoportokban, melyekben a jury sikeres müködése előkészitő munkálatokat szükségel, ennek teljesitésére a jury-elnök a csoport-jury tagjaiból és a csoport-biztosokból bizottságot nevez ki, mely bizottság a szükséges munkálatokat végzi, ennek eredményét a csoport-jurynek annak a megalakulása után bejelenti. A csoport-jury akkor alakulhat meg, ha az összes rendes- és póttagok kellőleg meg lettek hiva és a rendes tagok fele a gyülésen megjelen, vagy ezen szám a póttagokból kiegészittetett. A csoport-jury határozatai általános szótöbbséggel hozatnak; egyenlően eloszló szavazatok esetében azon határozat vagy javaslat tekintetik elfogadottnak, melyhez a csoport-elnök hozzájárul.

13. §. Minden csoport-jury a kiállitott állatokat a kiállitók részéről benyujtott nyilatkozatok, okmányok, nyomtatványok alapján a kiállitási iroda által készitendő birálati iv, továbbá az előkészitő bizottság munkálata alapján veszi vizsgálat alá, teljesiti a birálatot és a kitüntetés vagy dijazás tekintetében határoz. A határozatok a birálati iven az elnök és előadó aláirásával indokolva közlendők. A csoport-jury plenuma által hozott határozatok ellen fölszólamlásnak nincs helye.

14. §. *A megitélhető kitüntetések a következők:* 1. nagy diszoklevél, 2. nagy bronzérmek, 3. közremüködők érmei, 4. dijak.

15. §. A megitélhető dijak a következőkben mutattatnak ki: I. *Baromfi-kiállitás* (1885. máj. 5-től 10-ig). 1. Tiszteletdij a kiállitáson vásárolt mübecsü tárgy 300 frank, 2. pénzdij 200 frank, 3. pénzdij 150 frank, 4. pénzdij 100 frank, 5. pénzdij 80 frank, 6. pénzdij 60 frank, 7. pénzdij 50 frank, 8. pénzdij 40 frank, 9. pénzdij 20 frk. összesen 1000 frank. II. *Méhek kiállitása* (1885. évi augusztus 20-ától 30-ig). 1. pénzdij 300 frank, 2. pénzdij 200 frank, 3. pénzdij 100 frank. ez utóbbi két 50 frankos dijra szétosztható. Összesen 600 frank. III. *Eb-kiállitás* (1885. évi május 5-től 10-ig). 1. Tiszteletdij a kiállitáson vásárolt mübecsü tárgy 400 frank. 1. pénzdij 300 frk, 2. pénzdij 200 frk, 3. pénzdij 100 frk, összesen 1000 frank. IV. *Tenyészjuhok kiállitása* (1885. május 20-tól 30-ig). a) Merinosok. Hazai merinosok 1. dij 400 frank. Hazai merinosok 2. dij 200 frk. Külföldi merinosok 1. dij 400 frk. Külföldi merinosok 2. dij 200 frk. Fésüs gyapjas merinosok. Merinos juHegüek 1. dij 400 frk. 2. dij 200 frk. b) Angol husjuhok. 1. dij 400 frank, 2. dij 300 frank, 3. dij 200 frank, c) raczkákra: 1. dij 400 frank, 2. dij 200 frank, d) egyéb fajták és keresztezésekre: 1. dij 300 frank, 2. dij 200 frank, 3. dij 200 frank, összesen 4000 frank. V. és VI. *Hizott szarvasmarhák és juhok kiállitása.* (1885. évi május 17-től 24-ig), a) hizott szarvasmarhák: 1. tiszteletdij 1000 frk, 2. tiszteletdij 800 frk, 3. tiszteletdij 500 frk, 4. tiszteletdij 400 frk, 5. tiszteletdij 300 frk értékü mübecsü tárgy. 1. pénzdij 400 frk. 2. pénzdij 300 frk. 3. pénzdij 200 frk. 4. pénzdij 100 frk. b) Hizott juhok: 1. dij hizott ürükre 1000 frk. 2. dij hizott juhokra 600 frk. 3. dij hizott juhokra 400 frk. Összesen 6000 frk. VIII. *A nemzetközi tenyész-szarvasmarha kiállitásnál* (1885. év szeptember 1-től 10-ig). a) A legszebb (legalább 2 bikából és 12 tehénből álló) gulya kiállitásáért a kiállitáson vásárolt mübecsü tiszteletdij 2000 frk; a legszebb (legtöbb bika, tehén és borjuból álló) gyüjteményes kiállitásért a kiállitáson vásárolt mübecsü tiszteletdij 1000 frank. b) Hazai fehér fajtákra: 1. pénzdij 500 frk., 2. pénzdij 300 frk., 3. pénzdij 200 frk., a hazaival rokon idegen fajtákra pl. szerb, román stb. 1. pénzdij 500 frk., 2. pénzdij 300 frk. c) Hegyi fajtákra: svájczi vagy onnan származó pirostarkákra 1. pénzdij 1000 frk., 2. pénzdij 500 frk., borzderesekre 1. pénzdij 1000 frk., borzderesekre 2. pénzdij 500 frk., pinzgauiakra 1. pénzdij 600

frk., pénzdijakra 2. pénzdij 400 frk. d) Lápmarhákra: 1. pénzdij 500 frk., 2. pénzdij 300 frk. e) Könnyen hizókra, Angol-, Franczia- és Németországból származókra: 1. pénzdij 500 frk., 2. pénzdij 300 frk., 3. pénzdij 200 frk. f) Egyéb fajtákra: 1. pénzdij 500 frk., 2. pénzdij 300 frk. Összesen 11,400 frank. VIII. és IX. *Tenyész és hizó sertések kiállitása* Kőbányán (1885. évi szeptember hó 1-től 18-ig). a) Tenyész-sertésekre; 1. tiszteletdij a kiállitáson vásárolt műbecsü tárgy 600 frk., 2. tiszteletdij 400 frk. Hazai tenyésztésekre 1. pénzdij 400 frk., 2. pénzdij 300 frk., 3. pénzdij 200 frk., 4. pénzdij 100 frk. Külföldi tenyésztésekre; 1. pénzdij 500 frk., 2. pénzdij 300 frk., 3. pénzdij 200 frk. A második és harmadik dij csekély számu jelentkezés esetén a hazai tenyészeteknek adandó dijakra fordítható. b) Hizott sertések minta kiállitásában tiszteletdij a kiállitáson vásárolva: 1-ső 1200 frk., 2-ik 1000 frk., 3-ik 800 frk., 1. pénzdij 400 frk., 2. pénzdij 300 frk., 3. pénzdij 200 frk., 4. pénzdij 100 frk. Összesen 7000 frk. X. *A nemzetközi lókiállitásnál* (1885. é. október 5-től 10-ig.) a) Három a kiállitáson vásárolt műbecsü tiszteletdij a három legbecsesebb kollektiv kiállitásra, és pedig: 1. tiszteletdij 2000 frk., 2. tiszteletdij 1000 frk., 3. tiszteletdij 600 frk. b) Angol (tenyésztésre alkalmas) telivérre: 1. pénzdij 1500 frk., 2. pénzdij 1000 frk., 3. pénzdij 500 frk. Arabs tiszta vérre: 1. pénzdij 600 frk., 2. pénzdij 400 frk. c) Nagy (félvér) hátaslovakra: 1. pénzdij 1500 frk., 2. pénzdij 1000 frk. Középnagy és kis hátaslovakra: 1. pénzdij 1000 frk., 2. pénzdij 800 frk., 3. pénzdij 700 frk., 4. pénzdij 600 frk., 5. pénzdij 500 frk., 6. pénzdij 400 frk. d) Nagy hámoslovakra: 1. pénzdij 1500 frk. 2. pénzdij 1000 frk. 3. pénzdij 500 frk. Közép és kis hámoslovakra: 1. pénzdij 1000 frk, 2. pénzdij 800 frk, 3. pénzdij 700 frk, 4. pénzdij 600 frk, 5. pénzdij 500 frk, 6. pénzdij 400 frk. e) Nóriai igáslovakra: 1. pénzdij 1000 frk. 2. pénzdij 600 frk, 3. pénzdij 400 frk. Egyéb igásokra: 1. pénzdij 1000 frk, 2. pénzdij 600 frk, 3. pénzdij 400 frk. Összesen 26,000 frk.

16. §. Az összes állattárlatokon 30 nagy *diszoklevél* osztható ki, és pedig: A baromfi-kiállitáson 2. A méhek kiállitásán 1. Az ebek kiállitásán 2. A tenyészjuhok kiállitásán 3. A hizott szarvasmarhák kiállitásán 1. A hizott juhok kiállitásán 1. A tenyész szarvasmarhák kiállitásán 6. A tenyész-sertések kiállitásán 3. A hizott sertések általános kiállitásán 2. A hizott sertések mintakiállitásán 2. A lókiállitáson 7.

17. §. A diszoklevelek csak nagyobb kihatással biró tenyészetnek adhatók és az oklevélben ez, valamint a tenyésztő kiállitó főérdeme kiemelendők lesznek. Tiszteletdij-, valamint pénzdijakban csak abszolut becsü állatok kiállitói részesithetők.

18. §. A kiadandó nagy *bronz-érmek* száma korlátlan. Az érem egyik oldalán — a kiállitó neve, lakása és «az érdem jeléül» szavak foglaltatnak. Az érmek és dijak mellett oklevelek adatnak ki, melyeken a kiállitó főérdemeit kiemelő jelmondatok, például: kitünő tenyésztés, kitünő hizlalás — alkalmazandók. A jelmondatokat és egyéb, az oklevélbe fölveendő érdemek rövid körülirását a jury határozza meg.

19. §. Közreműködők érmei és az ezekhez tartozó oklevelek kiadhatók oly egyéneknek, kik a tenyésztést vagy hizlalást vezették, illetőleg az állat gondozásánál nagyobb érdemeket szereztek.

20. §. Kitüntetésben és dijakban nem részesülhetnek: a) mindazok, kik a 11. §. szerint versenyen kivülieknek nyilvánittattak; b) azok a kiállitók, kik a megbirálttatásról és esetleges kitüntetésről — azon állattárlatok megkezdése előtt, melyekben állatjaik szerepelnek, legkésőbben 4 héttel önként az országos bizottsághoz intézett irásbeli nyilatkozatban, lemondottak és kiknek kiállitmányai ennek alapján «versenyről lemondott» felirással jeleztetnek. Azon állatok, melyekre nézve ideje korán ily bejelentés nem tétetett, a birálat alól ki nem vonhatók. c) Az állami intézetek és vállalatok. Ezekben a tenyésztést vezetők, felügyelők és a tenyésztés körül foglalkozók, közreműködők érmével és oklevéllel sem jutalmazhatók.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

Az árufelvétel és kiadás a dunaparti teherpályaudvaron. A budapesti kereskedelmi közönség kivánatára a magy. kir. államvasutak igazgatósága elrendelte, hogy ez évi márczius hó 15-től kezdve Budapest-Józsefváros és a dunaparti teherpályaudvar állomás raktáraiban az áru felvétel és kiadás hétköznapokon a déli órák alatt is szakadatlanul, ünnep- és vasárnapokon pedig az áru felvétel reggeli 8 órától délelőtt 11 óráig, az árukiadás pedig reggel 8 órától délelőtt 11½ óráig eszközöltessék.

Mezőgazdasági vasut. Gróf Károlyi Tibor, mint az A. és V. irja, a mácsai birtokához tartozó Ábrányipusztán keskeny vágányu mezőgazdasági vasutat szándékozik épiteni Dietrich berlini czég rendszere után. A vasut sinei felszedhetők és áthelyezhetők. A gróf már miniszteri engedélyt is kapott az épitésre.

Khinai hadi kölcsön. A londoni Hong-Kong and Shanghai Banking testület aláirási felhivást közöl, mely szerint ott aláirás nyittatik 1.205,000 font sterling hétszázalékos khinai kölcsönre, mely aláirás e hó 7-ig tart. A kölcsönt tiz év alatt évenkint Londonban tartandó huzásokkal al pari törlesztik. A kölcsönt a khinai császár január 7-én és február 4-én kelt rendeletével jóváhagyta, a törlesztés, valamint a kamatok a kantoni, shanghai, feochovi, ningpói, amoyi és venehovi szerződési kikötők vámbevételeivel vannak biztositva. A 100 font sterlingre szóló czimletek kibocsátási árfolyama 98 százalék.

A m. kir. államvasutak összes vonalainak bevételei

az 1885. év 8-ik hetében.

Idő	Szállított mennyiség: Utasok (száma)	Áruk (tonna)	Revételek: 1885-ben	az 1884. év hasonló időszakában	Többlet + kevesebbet — 1885-ben 1884-hez képest
			o. é. frtokban (adópótlék nélkül)		
1885 febr. hó 19-től február hó 25-ig	88760	144360	597070	463084	+ 133986
1885. jan. hó 1-től február hó 18-ig	593700	943220	3.620130	3.340856	+ 279274
Összesen	682460	1087580	4.217200	3.803940	+ 413260

Helyreigazitás. Az «Országgyülési Értesitő», melyből a győri küldöttségről lapunk mult számában foglalt tudósitást vettük, a következő helyreigazitást közli: «A győri küldöttségről közlött tudósitásunkba tévedésből azt a tollhiba csuszott be, hogy a tisztelgések után tartott társas-ebéden a miniszterek is jelen voltak. E tévedést oda igazitjuk helyre, hogy az ebéden csak a küldöttség tagjai voltak jelen, és hogy számos felköszöntő mondatott miniszterekre, Radó főispánra és mindazokra, kik ez ügyben közreműködtek.»

IPARÜGYEK.

— **A szikvizgyárosokat** már korábban utasitotta a főkapitányság, hogy a belügyminiszterium 1884. évi márczius 17-én kelt rendelete értelmében csakis *saját czégükkel ellátott szyfonokban* szabad a szikvizgyárosoknak szikvizet tölteni és elárusitani. Minthogy e rendeletből kifolyólag a kerületi kapitányságok számos gyárosnál több százra menő szyfonokat koboztak el, sőt pénzbüntetést is szabtak ki, a hatósági rendeletnek érvényt szerzendő és számos visszaélés megszüntetése czéljából a szikvizgyárosok ipartársulata elhatározta, hogy tagjait arra kötelezi, hogy az elárusitóknak csakis a gyáros czégnyomatával ellátott szyfonokat szabad szállitaniok és viszont a fogyasztóknál elcserélt és más gyárosok czégnyomatával ellátott szyfonokat ezentul az elárusitóktól vissza fogadniok nem szabad.

KERESKEDELEM ÉS TŐZSDE

Hetiszemle az értéktőzsdéről.

— márczius 6.

A tőzsdék eddig kedvezően fejlődtek, egyrészt mert a pénzbőség páratlan volt, másrészt mert általán hitték az európai békét. A héten megváltozott a helyzet. Ujabban többet foglalkoznak a politikai helyzettel mint a mennyi a pénzpiaczra nézve előnyös volna a és a német-angol és angol-orosz viszonyok tárgyalása pénzügyi körökben már idegességet kelt. Különösen a londoni tőzsde van nagyon lehangolva, és az angol consolok 98-nál mélyebbre estek; ez oly alacsony árfolyam, melylyel már évek óta nem birtak. De a berlini tőzsde is aggodalommal kiséri a politikát és jelentékeny alacsonyabb árfolyamokat jegyez. A mi tőzsdénk ugyancsak szerény helyet foglal el nemzetközi piaczok lánczolatában és a hausse, mely az európai tőzsdéken oly nagy hullámokat vert, alig ért ide; de minden kedvezőtlen fordulat rögtön áthat ide és hatásnkat nálunk épp ugy érezzük, mintha bennünket érne a baj. Az üzérkedés megijedt és sietett hausse-kötelezettségei alul szabadulni, minek következtében azután nemcsak a két hitelrészvény, hanem a járadékok árfolyamai is csökkentek. Igaz ugyan, hogy az angol consolok rendkivüli árcsökkenése annál is inkább meglepő, mert Londonban épp oly abnormisan sok a pénz, mint a többi európai piaczokon, de nálunk azért mégis korai a félelem, legföljebb elővigyázat van helyén.

A többi értékpapirok közül még a közlekedési vállalatok részvényeinek csökkenése érdemel figyelmet, mig egyéb értékeknél csak a szelvények indokolják az árfolyammozgalmat.

Feltünőbb jelensége a tőzsdeüzletnek a vöröskereszt egylet sorsjegyeinek rendkivüli áremelkedése. E sorsjegyek még nagyon rövid ideje vannak forgalomban és a 6 frt 50 krnyi kibocsátási árak már annyira emelkedtek, hogy a 10 frtot is tullépték. E mozgalom bizonyitja, hogy a nagy közönség mily különös előszeretettel van az ily kisebb sorsjegyek iránt.

A nevezetesebb értékek árfolyam-változását a következő táblázat mutatja:

	Febr. 27.	Márcz. 6.	Különbözet
Államadósság:			
Magyar aranyjáradék	98.45	98.60	+ .15
» papirjáradék	93.95	93.80	— —.15
Magyar vasuti kölcsön	147.—	147.—	—.—
» nyeremény-kölcsön	118.50	119.—	+ —.50
Tiszai és szegedi kölcsön	118.75	119.—	+ —.25
Bankrészvények:			
Magyar ált. hitelbank	315.25	310.75	— 4.50
» jelzálog-hitelbank	111.25	109.25	— 2.—
» leszámitoló és pénzváltóbank	86.—	85.3/8	— —.5/8
Osztrák hitelintézet	305.20	302.70	— 2.50
Osztrák-magyar bank	865.—	865.—	—.—
I. magyar iparbank	155.50	154.—	— 1.50
Pesti magyar kereskedelmi bank	620.—	617.—	— 3.—
Biztositó társaságok:			
Bécsi biztositó társaság	238.—	238.—	—.—
I. magyar általános biztositó társaság	3575.—	3560.—	— 15.—
Foncière, pesti biztositó	81.—	82.50	+ 1.50
Pannonia viszontbiztositó	—.—	—.—	—.—
Gőzmalmok:			
Konkordia-malom	600.—	595.—	— 5.—
I-ső budapesti malom	1350.—	1350.—	— —.—
Erzsébet-malom	261.—	260.—	— 1.—
Henger-malom	620.—	645.—	+ 25.—
Lujza malom	312.—	288.—	— 24.—
Molnárok és sütők malma	450.—	457.—	+ 7.—
Pannonia-malom	1100.—	1140.—	+ 36.—
Viktória-malom	350.—	345.—	— 5.—
Közlekedési vállalatok:			
Adria-magyar tengeri hajózási	80.—	80.—	—.—
Alföld-fiumei vasut	188.75	187.75	— 1.—
Déli vasut	142.—	138.—	— 4.—
Észak-keleti vasut	177.—	176.50	— —.50
Erdélyi vasut	187.50	187.50	—.—
Kassa-oderbergi vasut	152.50	152.—	— —.50
Magyar-nyugati vasut	181.—	181.—	—.—
Osztrák-magyar államvasut	307.50	306.—	— 1.50
Tiszavidéki vasut	250.—	250.—	—.—
Dunagőzhajózási társulat	527.—	527.—	—.—
Pest közúti vaspálya	630.—	625.—	— 5.—
Takarékpénztárak:			
Országos központi takarékpénztár	443.—	442.—	— 1.—
I. hazai takarékpénztár	5750.—	5750.—	—.—
Egyesült fővárosi takarékpénztár	438.—	438.—	—.—
Különféle vállalatok:			
Alagut	149.—	149.—	—.—
Franklin-könyvnyomda	204.—	204.—	—.—
Ganz és társ. vasönt. és gépgyár	980.—	975.—	— 5.—
Gschwindt-féle szeszgyár	456.—	456.—	—.—
Athenaeum	590.—	590.—	—.—
Pesti könyvnyomda	1100.—	1100.—	—.—
Drasche kőszénbánya és téglagyár	283.50	280.—	— 3.50
Rimamurány-salgótarjáni vasmű	102.50	103.—	+ —.50
Salgótarjáni kőszénbánya	135.—	136.—	+ 1.—
Schlick-féle vasöntöde	262.—	258.—	— 4.—
Első magyar serfőződe	878.—	865.—	— 13.—
Kőbányai sertéshizlaló	260.—	255.—	— 5.—
Ujlaki téglagyár	189.—	189.—	—.—
Kőbányai gőzteglagyár	267.—	270.—	+ 3.—
Török birod. dohány egyedár. társ.	123.—	120.—	— 3.—
Pénznemek és váltók:			
Cs. kir. vert arany	5.79	5.79	—.—
20 frankos arany	9.77	9.77	—.—
Váltó német piaczra	60.50	60.45	— —.05
» Párisra	48.95	48.95	—.—
» Londonra	124.30	124.20	— —.10

** **Első magyar általános biztositó társaság.** E társaság választmánya az előterjesztett mérleg alapján mai ülésében elhatározta, hogy az e hó 14-én megtartandó évi közgyülésen minden egész részvény után 220 frtnyi osztalék kiosztását fogja inditványozni.

A társaság különféle tartalékai — a megelőző évvel szemben 1261463 frt 70 krral emelkedtek, és pedig:

	1883. frt krról	1884. frt krra
A nyeremény-tartalék:	1501952 23	1661031 32
A teljesen tehermentes tüz- és szállitmánybiztositási dijtartalék, mely 72.26%-át teszi az évi készpénz dijbevételnek, a 98,512 frt 84 krnyi csekélyebb dijbevétel daczára	17805637 69	1813480 65
A csaknem kizárólagosan záloglevelekből és elsőbbségi kötvényekből álló értékpapiroknak árfolyamkülönbözeti tartaléka:	341789 03	455542 16
Az életbiztositási dijtartalék:	9274114 61	10182026 41
A nyeremény jogosultsággal biztositott felek biztossági alapja:	193754 20	210754 03
A kiházasitási biztositások nyereménytartaléka	253136 83	266075 07
A tisztviselők nyugdijalapja	417428 90	435273 55
Összesen	13762739 49	15024203 19

Az összes biztositási ágak készpénz-dijbevétele 1884. évben 8.184,000 frtra rugott.

** **A magyar jelzálog-hitelbank** mérlegét alább közöljük. E mérleg szerint 1884-ben a tiszta nyereség az 1883. évihez képest jelentékeny emelkedést mutat fel. Az üzlet folytonos fejlődése folytán a jutalék és kamatok czimén oly tetemes (172.000 frtnyi) jövedelem-szaporulat éretett el, hogy daczára annak, hogy az adó 34.000 frttal volt nagyobb és a realizált értékpapir-nyereség 28.000 frttal volt kisebb, ugy hogy e tételek a tiszta bevételt 62.000 frt erejéig csökkentették, a tiszta nyereség mégis 104.000 frttal emelkedett az 1883. évihez képest. Megjegyzendő, hogy a bank tárczájában, valamint a záloglevél-biztositó alapban foglalt összes értékpapirok is (járadék- és elsőbbségi kötvények stb.) a beszerzési árakon vannak fölvéve, melyek a mult évi deczember 31-iki árfolyamoknál tetemesen alacsonyabbak. Az intézet saját záloglevelei pedig csakis az önköltségi áron, mely az árfolyamhoz képest hasonlólag tetemesen kisebb, lettek a mérlegbe beállitva. A 4%-os nyeremény-kötvények szyndikátusából eredő nyereség, miután az még lebonyolitva nincsen, e mérlegben nem foglaltatik. Az elért tiszta nyereség lehetővé teszi, hogy a tartalék-alap az alapszabályszerüleg legmagasb javadalmazással (46.000 frt) láttassék el és hogy az aranyban 5½%-ot tevő osztaléknak (a mostani árfolyam mellett mintegy 6 frt 75 kr papirban) beállitása után 35.626 frt 36 kr vitessék át uj számlára. A jelzálogos és kommunális kölcsönök állománya a lefolyt év végén 32 millió frtra emelkedett.

Az üzlet mérlege 1884. deczember 31-én igy zárult: *Vagyon*: A záloglevelek külön biztositó alapjának értékpapirjai 1518146·25, pénztár számla 90969·50, váltók és kölcsönvények 92689·23, pénzintézeteknél kamatozásra elhelyezett pénzek 917450·25, lombard előlegek értékpapirokra 1263241·78, értékpapirok számlája (különféle értékpapirok 801343·56, 4 százalékos nyereménykötvények 27930, együtt 829273·56, záloglevél készlet számla saját záloglevél készlet 5864645, ház-számla, ház az Akadémia-utczában 10. sz. alatt 293778·39, ház a Váczi-utczában «Nemzeti szálloda» 500,000, együtt 793778·39, ingatlanok számlája árveréseken megvett ingatlanok 74469·24, annuitások számlája 179857·48, részletetésünk a 4 százalékos nyeremény-kötvények szyndikátusában a visszatérült 50 százalék levonása után 646406·40, folyó számlák egyenlege 609149·25, jelzálog számla jelzálogos kölcsönök záloglevelekben 48751935 frt értékü jelzálogok által fedezve 18618617·52, községi kölcsön számla községi kölcsönök 12679504·15, leltárszámla 15300, kölcsönvevők biztositó alapjának értékpapirjai jelzálogos kölcsönök után 195172, községi kölcsönök után 37289·20, együtt 232461·20, nyugdijalap értékpapirjai 9825, átmeneti számlák 114730·70, összesen 44550514·90 forint. — Teher: Részvénytőke: 100,000 darab részvény á 200 forint aranyban 500 frank 20,000,000 forint aranyban vagyis 50.000,000 frank. Erre befizettetett: 9.700,000 forint aranyban = 97.000 db részvény á 100 frt, 600,000 frt aranyban = 3000 db részvény á 200 frt, 10.300,000 frt aranyban. Ebből fordittatott: a záloglevelek külön biztositó alapja részére 1.500.000, hozzászámitva a fenmaradó 8.800,000 együtt 10.300,000, agió számla a részvénytőke után befolyt aranyagió 1.670,326·29, tartalékalap 46,905·58, külön arany árfolyam tartalékalap 4179·45, nyugdijalap 10,383·15, kölcsönvevők biztositó alapja jelzálogos kölcsönök után 195,315·40, községi kölcsönök után 40,341·66, 235,657·06, kibocsátott záloglevelek összes kibocsátás 22.426,400, le zálogleveleken teljesitett visszafizetések és kisorsolások 3.289,100, 19.137,300, kibocsátott 4%-os nyeremény kötvények első kibocsátás 10.000,000, le törlesztések 20,000, 9.980,000, jelzálogos és községi kölcsönök után anticzipált részletek 312.721·76, jelzálogos és községi kölcsönökből visszatartott összegek és egyéb hitelezők 1.585,354 frt 55 kr, beváltandó záloglevél- és nyereménykötvény szelvények 281,000·47, kisorsolt záloglevelek forgalma 91,150, kisorsolt nyereménykötvények forgalma 200, fel nem vett részvény osztalékok 5098·46, átmeneti számlák 99,698, nyereségek egyenlege 790,540·13, összesen 44,550,514·90.

Nyereségek és veszteségek számlája. Tartozik: Fizetések számlája az igazgatók, tisztviselők és szolgák fizetései és lakbér illetményei 93,243·18, költségek számlája a bankhelyiségeinek bérlete, uti költségek, nyomtatványok, hirdetések, bélyeg- és postai kiadások stb. 31,222·85, a felügyelő bizottság illetménye 1884-re és párisi illetékek 104,990·52, leltár számla 25% leirovás 20,454 frt 47 kr értékből 5154·47, házköltségek számlája 2527·62, tartalék az igazgatóságnak 1884-re biztositott jutalék kiegészitésére 3700, nyereségek egyenlege 790,540.13, összesen 1.036,216 forint 87 kr. — Követel 1883-ról áthozott nyereség 7287·63, jutalékok a jelzálog- és községi kölcsönüzletből és nyereségek az év folyamában eladott zálogleveleken és nyereménykötvényeken 326049·54, kamatjövedelmek: záloglevél folyószámla, előleg és egyéb kamatok 530561·51, adómentes kamatok 115233·72, házbérek az akadémia-utczai ház és a nemzeti szálloda után 45076·22. 690871·45, realizált nyereség értékpapirokon 12008·25, — összesen 1036216·87.

** **A rozsbevitel Németországba.** Minthogy a német kormány a legtöbb kedvezményt biztositó szerződés miatt, mely Ausztria-Magyarország és Németország közt fennáll a rozsvámot nem emelheti fel ugy, mint a buzáét és más czikkekét és amint kétségen kivül felemelni szeretné, más módot talált ki, hogy rozsbevitelünket megnehezitse, illetőleg megakadályozza. Elrendelte ugyanis, hogy minden rozsszállitmánynál, melyet a német határon bevinni akarnak, annak származását mutassák ki, s e tekintetben annyira mennek, hogy sem hatóságaink, sem pedig a működő konzulok igazolványait nem tekintik elégségeseknek, teljesen érvényeseknek, hanem egészen a német hatóságok tetszésére és belátására bizzák, eldönteni, hogy az illető árut átbocsássák-e a határon vagy sem. Minthogy a német hatóságok eljárása Ausztria-Magyarország Németország felé irányuló rozskivitelét egészen megsemmisitheti, Bécsben az ottani gabona és lisztőzsdén erős mozgalom indult meg a visszás helyzet megszüntetése végett, melynek következményeképp *Mauthner* Miksa a gabona- és lisztőzsde alelnöke, képviselő és társai ma a következő interpellácziót intézték az osztrák kereskedelmi miniszterhez:

Van-e tudomása a kereskedelmi miniszter ő excellencziájának arról, hogy a Bécsben székelő német főkonzuli hivatal a rozsra vonatkozó származási bizonyitványok kiállitásánál, mely az Ausztria-Magyarország és Németország közt fennálló legtöbb kedvezményt biztositó szerződés értelmében 1 márka mérsékelt vámon vihető be Németországba akadályokat támaszt, melyek a legtöbb kedvezményt biztositó szerződésben termelőinknek és kereskedőinknek biztositott előnyöket illuzóriussá teszik?

Van-e a kereskedelmi miniszter urnak különösen tudomása arról, hogy a német konzuli hivatal vonakodik oly rozsra származási bizonyitványokat kiállitani, mely a határzári törvény kihirdetése előtt a bécsi városi és más közraktárakba nagy mennyiségben beraktároztatott, még akkor is, ha ezt osztrák-magyar állomásokról hozták az emlitett közraktárakba? hogy, ámbár a kiviteli vasutak közt fennálló kartellek irányszabást meg nem engednek, tehát az exporteur nem is tudhatja, hogy melyik határon át fog áruja a vasuton menni, ama szállitóktól, kik a határzári törvény kihirdetése után osztrák-magyar rozst a termelő helyekről közvetlenül Németországba akarnak szállitani, azt kivánja, hogy a nekik ismeretlen kilépő állomásokat megnevezzék, mert különben a származási bizonyitvány kiállitását vagy kereken megtagadja, vagy csak oly fenntartás mellett állit ki, hogy a német vámhatóságok a határvámhivatalok alternativ megjelölését is helybenhagyják? hogy a bécsi gabnakereskedőknek a Morvaország, Szilézia és Magyarországból oly czélból való rozshozatalt, hogy azt továbbszállitsák németországi megbizóiknak, az által tételik lehetetlenné, hogy a bécsi német főkonzuli hivatal magát nem tartja felhatalmazottnak arra, hogy a morvaországi, sziléziai és magyarországi hatóságok által kiállitott igazolványok alapján, melyekben bizonyitják, hogy az illető termény azokban az országokban termett, származási bizonyitványokat állitson ki, még akkor sem, ha az eredetet a budapesti vagy brünni konzulok megerősitik, ha az illető rozsot a továbbszállitás előtt beraktározzák, mert az illető utasitások szerint a rozsot, ha a kedvezményes vámra igényt tart, megszakitás nélkül kell egy szállitó eszközön a határig szállitani? hogy ugyan igy áll a dolog a szerbiai, romániai és bolgár rozsnál is s ez által megtörténhetik az, hogy a termény a határon gyül össze, anélkül, hogy Németországba bevitetnék.

Van-e tudomása a kereskedelmi miniszter urnak, hogy az utóbb emlitett intézkedés által a Magyarország, Szerbia és Bulgáriából Bécsen át vizen való rozskivitel, mely legtöbb kedvezményt élvező országokkal a bécsi gabonakereskedelem nagymérvü átmeneti rozsüzletet folytat, a mérsékelt vám igénybevételével majdnem lehetetlenné válik, mivel mindez országokból a Dunán Bécsig leginkább nagy hajók járnak, Bécstől kezdve pedig kisebb hajókat vesznek igénybe, és hogy ha az átrakodás, melyet a szállitó vállalat rendesen a szállitó fél hozzájárulása nélkül végez, meg nem engedtetik, az ily átmeneti üzlet általában lehetetlenné válik?

Van-e tudomása a kereskedelmi miniszter urnak, hogy mindezeknél fogva Magyarország, Szerbia, Románia és Bulgária ama részeiből, melyek a Németországba való szállitásnál a vizi utra vannak utalva, rozsot oda nem szállithatnak, mert ezt az utat egészen elzárják előlük s hogy ebben az esetben Magyarország, Szerbia, Románia és Bulgáriának Németországba szánt rozskészleteinek legnagyobb részét nálunk belföldi czélokra kell kinálni, s hogy az idegen terménynek ez által bekövetkező tömeges kinálata következtében mezőgazdaságunk nagy hátrányára a gabonaáraknak még alább kell szállniok?

Ha van a kereskedelmi miniszter urnak tudomása ezekről, mit szándékozik tenni, hogy e kalamitást elhárítsa, termelésünket és gabonaüzletünket a fenyegető veszély ellen megvédje és az osztrák-magyar gabonakivitelnek amaz előnyöket biztositsa, melyekre az Ausztria-Magyarország és Németország közt fennálló kereskedelmi szerződés alapján igényt tarthat?

** **Bolgár nemzeti bank.** Szófiai hirek szerint a bolgár kormány a bolgár nemzeti bank számára a szobranje által készitett uj szervezési terv alapján ez év második negyedének kezdetén 3,500.000 frankot fog aranyban a banknak az államkincstárból kölcsönözni, mi által a bank összes forgalmi tőkéje hat millió frankra emeltetik. E kölcsön felvétele után a bank 12 millió frank erejéig papirpénzt fog kibocsátani, s azonkivül kincstári jegyeket is bocsát ki, melyek beváltása azonban csak fakultativ módon fog történni. Záloglevelek kibocsátásáról még nem gondoskodott a bank.

BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTEKTOZSDE.

— Márczius 6. —

Gabonatőzsde.

A *buza*-üzlet ma határozottan szilárdabb irányt követett. A kinálat mérsékelt volt, a vételkedv kedvező és mintegy 10,000 mm. adatott el mmázsánkint átlag 5—10 krral magasabb árakon. — Egyéb gabonaneműekben gyenge volt a forgalom és irány és árak teljesen változatlanok. — Eladatott:

Buza: *Tiszavidéki* 300 mm. 78.7 k. 8.80 frt, 1600 mm. 78 k. 8.80 frt, 1200 mm. 78 k. 8.80 frt, 400 mm. 77.5 k. 8.75 frt, 100 mm. 77.5 k. 8.55 frt, sárga, 100 mmázsa 77.5 k. 8.60 frt sárga, 100 mm. 76.6 k. és 100 mm. 76.4 k. 8.67½ frt, 300 mm. 76 k. 8.50 frt, 200 mm. 76.2 k. 8.20 frt pótlékos, 100 mm. 75 k. 8 frt pótlékos, mind három hóra. *Pestvidéki* 300 mm. 77.5 k. 8.37½ frt sárga, 200 mm. 76 k. 8.20 frt sárga, 200 mm. 75.5 k. 8.25 frt, mind három hóra. *Felső-tiszavidéki* 2000 mm. 77.8 k. 8.50 frt, három hóra. *Fejérmegyei* 500 mm. 74 k. 8.20 frt, három hóra. *Bácsmegyei* 300 mm. 72.5 k. 7.70 frt, három hóra. *Északmagyarországi* 100 mm. 77 k. 8.25 frt, 250 mm. 75.7 k. 8.15 frt, mindkettő három hóra. **Arpa** 300 mm. 6.65 frt, 100 mm. 7 frt, 200 mm. 7.60 frt, mind készpénzen. **Tengeri** 300 mm. 5.55 frt, 200 mm. 5.52½ frt, mindkettő készpénzen.

Mai hivatalos effektiv árak:

			frttól	frtig
Buza	uj, bánsági	75—80 kg	—.—	—.—
—	» tiszavidéki	75—80 kg	7.95	8.65
—	» pestvidéki	75—80 kg	7.85	8.55
—	» fehérmegyei	75—80 kg	7.85	8.55
—	» bácskai	75—80 kg	—.—	—.—
—	» északmagyarországi	75—80 kg	7.70	8.30
Rozs	uj	70—72 kg	7.20	7.50
Árpa	» takarmány	60—62 kg	6.70	7.—
—	» égetni való	62—64 kg	7.20	8.10
—	» sörfőzdei	64—66 kg	8.35	9.60
Zab	»	39—41 kg	6.75	7.—
Tengeri	» bánsági	75 kg	5.60	5.70
—	másnemü	73 kg	5.50	5.65
—		— kg	—.—	—.—
Köles		— kg	5.80	6.25
Repcze	uj, káposzta	— kg	—.—	—.—
—	» bánsági	— kg	—.—	—.—

Határidőüzlet gyenge fogalom mellett szilárd irányban nyilt meg. — Köttetett:

Délelőtt.

Szokványbuza tavaszra mintegy 10,000 mm. 8.15 és 8.16 forinton.

Szokványbuza őszre 1000 mm. 8.68 frton.

Tengeri május—juniusra 2000 mm. 5.72 frton.

Déli tőzsde.

A déli tőzsde csendes irány mellett majd üzlettelen volt; köttetett csakis:

Tengeri május—juniusra 1000 métermázsa 5.73 frt.

Déli 1 órakor hivatalosan zárulnak:

Szokványbuza tavaszra	frt	8.15 —	8.17—
Szokványbuza őszre	»	8.67 —	8.69—
Tengeri május—juniusra	»	5.71 —	5.73—
Szokványzab tavaszra	»	6.74 —	6.76—

Délutáni forgalom.

A délutáni forgalom gyenge volt; az irány alacsonyabb berlini jelentésekre ellanyhult. — Köttetett:

Szokványbuza tavaszra mintegy 10,000 mm. 8.16, 8.14 és 8.13 forinton.

Szokványbuza őszre 1000 mm. 8.64 frton.

Tengeri május—juniusra mintegy 10,000 mm. 5.72, 5.71 és 5.70 frton.

Tengeri julius—augusztusra 2000 mm. 5.94 frton.

Szokványzab tavaszra 2000 mm. 6.76 frt.

Esti 6 órakor zárulnak:

Szokványbuza tavaszra	frt	8.13 —	8.14—
Szokványbuza őszre	»	8.63 —	8.64—
Tengeri május—juniusra	»	5.70 —	5.71—
Szokványzab tavaszra	»	6.75 —	6.76—
Káposztarepcze augusztus—szeptemberre	»	12.3/4 —	12.7/8—

Terménytőzsde.

Terményekben mérsékelt volt a forgalom.

Szilva tartott, *bosznia*i zsákáru 90 darabos 9½ forinton, 100 darabos 8½ frton, 105 darabos 7¼ frton köttetett 56 kilókint.

Szilvaiz, *bánsági* 16 frton adatott el.

Szesz csendes: szesz 26.50—27.—, szesz-élesztő 30.—30.50 frton.

Értéktőzsde.

A politikai események még mindig nyugtalanitják a spekulácziót, mely nyugtalanság az árfolyamok folytonos ingadozásában pregnáns kifejezést nyer, daczára annak, hogy ma mégis valamivel mérsékeltebb volt a hullámzás mint az utolsó napokban. Az utótőzsdén barátságosabb hangulat uralkodott, de az esti tőzsdén alacsony külföldi jegyzések ismét bágyadtságot okoztak.

Előtőzsde.

Az előtőzsdén mérsékelten ingadoztak az árfolyamok. Osztrák hitelrészvény 302.40—303.40 közt ingadozván, maradt 302.90 pénz, magy. hitelbank 311-től 311.50-ig, magyar aranyjáradék 98.60-tól 98.72½-ig, magy. papirjáradék 93.92½-től 93.95 ig köttetett.

11 óra 30 perczkor zárul: Osztrák hitelrészvény 302.90—303, magyar aranyjáradék 98.67½—98.70,

Déli tőzsde.

A déli tőzsde ki nem elégitő berlini jelentések miatt lanyhán nyilt meg, de később a Standardnak egy czikke következtében megszilárdult. Osztrák hitelrészvény 301.80-tól 302.70-ig köttetvén, maradt 302.70 pénz, magyar hitelbank 310.25-től 311-ig vétetett és maradt 310.75 pénz, pesti magyar kereskedelmi bank 617-en, magyar jelzáloghitelbank 109.75-től 109.50-ig, magyar leszámitoló és pézváltóbank 85⅞-on, budapesti bankegyesület 103-on köttetett. Befektetési értékek közül eladattak: magyar aranyjáradék 98.47½-től 98.65-ig, magy. papirjáradék 93.70-től 93.80-ig, magyar vöröskeresztsorsjegy 10.25-ön. Más értékek közül köttetett: Foncier pesti biztositó társulat 82.50-en, pesti közuti vasuti 5½%-os kötvények 101-en. Valuták és váltók változatlanok.

1 óra 30 perczkor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 302.70—302.80, magyar hitelbank 310.75—311, magyar aranyjáradék 98.60—98.65, magyar papirjáradék 93.80—93.85.

Praemiumüzlet: Osztrák hitelrészvény holnapra 2.50—3 frt; nyolcz napra 8—8.50 forint, egy hóra 15—16 forint.

Utótőzsde.

Az utótőzsdén szilárdabb irány mellett osztrák hitelrészvény 303-tól 304-ig, magyar hitelbank 311.75-ön, magyar aranyjáradék 98.62½-től 98.77½-ig, magyar papirjáradék 93.85-től 94-ig köttetett.

3 órakor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 303.50—303.60, magyar aranyjáradék 98.75—98.77½, magyar papirjáradék 93.95—94.

Esti tőzsde.

Gyengébb irány mellett az esti tőzsdén osztrák hitelrészvény 303.20-tól 302-ig, magyar hitelbank 311-től 310.25-ig, magyar aranyjáradék 98.65-től 98.50-ig, magyar papirjáradék 93.90-től 93.80-ig vétetett.

6 órakor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 302.60—302.70, magyar hitelbank 310.50—310.75, magyar aranyjáradék 98.57½—98.60, magyar papirjáradék 93.85 93.87½.

Felszámitolási árfolyamok.

Magy. 4% aranyjárad.	—.—	Osztrák hitelintézet	303.—
» 5% papirjáradék	—.—	Angol-osztrák bank	—.—
» általános hitelb.	311.—	Állami vasut	—.—
» pénzv.éslesz.bank	—.—	Déli vasut	—.—
Tiszai és szegedi kölcsön	—.—	Török birod. dohány	—.—
Magy. jelzálogbank	—.—	Rima-Murányi	—.—

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest-Kőbányán.

Kőbánya, márczius 6. Az üzlet változatlan. Magyar urasági, öreg, nehéz 43—44 forint, fiatal nehéz 46—47 forint, fiatal, közép 45—46 forint, könnyü 44—45 forint. — Szedett nehéz 44—45 forint, közép 43—44 forint, könnyü ——— forint. Romániai átmeneti, bakonyi nehéz 46—47 forint, átmeneti közép —.— frt. átmeneti könnyü —.— forint, eredeti nehéz —.— frt, átmeneti közép —.— frt. — Szerbiai nehez 44—45 forint, közép 44—45 forint, könnyü 43—44 frt. Hizó 1 éves élősulyban 4% 33—36, hizó két éves élősulyban 4% 32—36 frt. 1 éves hizó a vasutról nazsalva ———. Az árak hizlalt sertéseknél páronkint 45 kilos és 4 százalékos levonással kilogrammonkint értendők. Makkos sertés, élősulyban (4%-os levonással) ——— frt. Romániai és szerbiai sertések, melyek mint átmenetelick adattak t. vevőn s páronkint 3 aranyban vám fejében megtérittetnek.

BECSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Előtőzsde.

Bécs, márcz. 6. (Az «Egyetértés» távirata.) A legujabb londoni hirek következtében az üzérkedés nyugodtabban fogja fel a helyzetet és a mai előtőzsdén szilárd magatartásban nyilt meg a forgalom a főbb játékértékek jelentékenyen javult árfolyamaival. A hangulat azonban csakhamar ismét elgyengült, mert Londonból az oroszangol viszályra vonatkozólag a miniszter tartózkodásáról tesznek jelentést. Az üzérkedés erre beszüntette operáczióit, az üzlet pangott és az árfolyamok lassankint ismét csökkentek. Valuták lanyhábbak. Az elhelyezés olcsó és könnyü volt.

11 órakor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 302.90, *magyar hitelbank* 312, angol-osztrák bank 108.75, osztrák-magyar államvasut 306.25, Károly Lajos-vasut 268.50, májusi járadék 83.05, *magyar aranyjáradék* 98.65, husz frankos arany 9.79½.

Déli tőzsde.

A déli tőzsde igen lanyha irányban és csökkenő árfolyamokkal nyilt meg. — Jegyeznek: Osztrák hitelrészvény 301.90, *magyar hitelbank* 310.50, angol-osztrák bank 108.50, uniobank 74.75, osztrák tartományi bank 103.90, bankegyesület 106.50, osztrák-magyar államvasut 306, déli vasut 138.25, Károly Lajos-vasut 268.50, elbavölgyi vasut 179.50, tramway 214.50, májusi járadék 83.52, *magyar aranyjáradék* 98.45, *magyar papirjáradék* 93.80, husz frankos arany 9.79½.

A jobb berlini árfolyamok következtében a csökkenő ármozgalom nem haladt előbbre, hanem némi javulás állott be és az üzlet élénkült. Váltók és valuták kissé szilárdabbak.

2 órakor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 303.40, angol-osztrák bank 108.75, uniobank 75.30, bankegyesület 107.50, *magyar hitelbank* 312.—, osztrák-magyar államvasut 306.—, Károly Lajos-vasut 269, dunagőzhajózási részv. 526, Lloyd-részvény 569, északnyugati vasut 174.25, elbavölgyi vasut 180.—, tramway 214.75, déli vasut 138.75, májusi járadék 83.50, osztrák aranyjáradék 108.65, *magyar aranyjáradék* 98.80, 1864-iki sorsjegy 172.50, bécsi községi sorsjegy 125.25, husz frankos arany 9.79½, német birodalmi márka 60.45. Tartott.

Bécs, márcz. 6. *(Magyar értékek hivatalos zárlata.)* Magy. földtehermentesitési kötvények 103.25, Erdélyi földtehermentesitési kötvények 102.50, 5½% magyar földh. int. záloglevél 103.—. Erdélyi vasut 187.75. Magyar keleti vasut 109.25. Magyar ny. k. sorsjegy 119.25. Szőlődézsmaváltsági kötvények —.—, 6% aranyjáradék —.—, Tiszavölgyi sorsjegy 119.—. Magyar 4%-os aranyjáradék 98.82. Magyar vasut kölcsön 147.40. Magyar hitelbank 311.75. Alföldi vasut 188.—. Magyar északkeleti vasut 176.25. Keleti vasuti elsőbbség 99.—. Tiszav. vasut-részvény 250.50. Magy. lesz. és váltób. részv. 86.—, Kassa-oderbergi vasut 152.25. Magyar papirjáradék 94.—. Dohány-részvények —.— Leszámitolóbank —.—

Bécs, márcz. 6. *(Osztrák értékek hivatalos zárlata.)* Osztrák hitelrészvény 303.40 Déli vasut 138.80, 4%-os aranyjáradék 108.65, Váltó Londonra 124.25, Károly-Lajos vasut 269.—, 1864-es sorsj. 171.50. 1860-as sorsjegy 138.75, török sorsj. 23.—. Angol-osztrák bank részv. 108.60, 4.2%-os ezüstjáradék 84.10, osztr. államv. 306.25, 20 frankos 9.79½ 4.2%-os papirjáradék részv. 83.50, osztr. hitelsorsjegy 179.—, osztr.-magyar bankrészv. 868, cs. k. arany 5.78, német bankváltók 60.40, elbavölgyi vasut részv. 180.—, Wiener Bankverein részv. 107.30. Dunagőzhajózási társ. részvény 526. Szilárdul.

Esti tőzsde.

Bécs, márcz. 6. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) Az esti tőzsde lanyha külföldi jelentésekre kissé bágyadt irányban nyilt meg, különösen osztrák hitelrészvényben és magyar aranyjáradékban. Egyéb értékekben, különösen a sorompón, pangott az üzlet. — Jegyeznek: Osztr. hitelrészvény 303.40—301.80, *magyar hitelbank* 312—311. angol-osztrák bank 108, bankegyesület 107.30—107, osztrák tartományi bank 104.20—104, osztrák földhitelintézet 237.75, tramway 215, osztrák-magyar államvasut 305.90—306.40, Károly-Lajos vasut 269—269.25, elbavölgyi vasut 180—179.90, lemberg-czernovitzi vasut 225, északi vasut 2475, *rima-murány-salgótarjáni vasmü* 103.50, bécsi épitőtársaság 82.50, májusi járadék 83.50½—83.52, osztrák ezüstjáradék 84.10, osztrák aranyjáradék 108.75—108.80, *magyar aranyjáradék* 98.70—98.45.

5 óra 30 perczkor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 302.20, *magyar hitelbank* 311.25, unio-bank 74.75, bankegyesület 107.20, osztrák tartományi bank 104, tramway 214.50, osztrák-magyar államvasut 306.30, déli vasut 138.75, elbavölgyi vasut 179.75, májusi járadék 83.50, *magyar aranyjáradék* 98.57, husz frankos arany 9.79½, német birodalmi márka 60.45—60.47.

Zárlat után jegyez: Osztrák hitelrészvény 302.10 után 302.50, *magyar aranyjáradék* 98.55 után 98.65.

Az **esti magánforgalomban** marad osztrák hitelrészvény 303.30 után 303.20, *magyar aranyjáradék* 98.77½ után 98.75.

Prolongáczió és praemiumüzlet a bécsi értéktőzsdén.

Bécs, márcz. 6. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) A mai **prolongáczió**, mely három napra (márczius 10, 11 és 12) terjedt, a következő reporttételek mellett folyt le: Osztrák hitelrészvény simán —15 kr report (2½—3⅛%), *magyar hitelbank* simán —25 kr report (3⅛—4¼%), osztrák tartományi bank 5 kr deport — 5 kr report (3⅞—5⅛%) osztrák-magyar államvasut 30—60 kr deport (1⅛—½%), déli vasut 10—20 kr deport (5⅞—4⅞%), török dohányrészvény 5 kr report —25 kr deport (4⅝—1⅛%), májusi járadék 5—15 kr deport (4½—3⅝%), *magyar aranyjáradék* 5—10 kr deport (3⅝—4¼%.)

Praemiumüzlet: A dijtételek alig változtak. Osztrák hitelrészvény holnapra 3—3½ forint, egy hétre 7¼—8 frt, egy hónapra 15—15½ forint, három hónapra 25½—26½ forint; osztrák-magyar államvasut egy hónapra 8—9 frt, Károly-Lajos vasut egy hónapra 8—9 frt, déli vasut egy hóra 7—7½ frt, *magyar aranyjáradék* egy hónapra 2½—3 százalék, három hónapra 3¾—4¼ százalék.

Magánkamatláb: Első helyi váltóra 3—3⅜ százalék, távolabbi látra és telepitett váltóra 3¾—4 százalék.

BÉCSI GABONATŐZSDE.

Bécs, márcz. 6. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) Daczára a magasabb newyorki árfolyamoknak, a buza iránya itt csak tartott és a tegnapi árfolyamok, melyek eleintén kissé elgyengültek, ismét javulva zárulnak. *Zab* iránya ellenben igen szilárd volt. — Köttetett: *Buza* tavaszra 8.51—8.54 frt, őszre 8.88 frton. *Rozs* tavaszra 7.15—7.16 frton, *zab* tavaszra 7.35—7.37, *tengeri* május—juniusra 6.18—6.20 forinton. Ezeken kivül jegyeznek még: *Rozs* őszre 7.54—7.57, *zab* őszre 6.83—6.85 frton.

Szesz ára ma nyomottabb. Kész gabonaáru 27 és 27.25 frton adatott el és zárul 27.25 frton, mint pénz és áru.

Délután lanyha berlini jelentésekre *buza* tavaszra 8.51 frtig gyengült, de fedezési vásárlásokra csakhamar ismét 8.53 frtig javult; *zab* tavaszra szilárd és 7.37—7.38 frton többszörösen köttetett. *Rozs* tavaszra és *buza* őszre üzlettelen volt. *Tengeri* május—juniusra 6.19 frt. Őszi határidők rozsban és zabban lanyhábbak. *Rozs* őszre 7.51, *zab* őszre 6.80 frton hasztalanul kináltattak. — Végül zárulnak: *Buza* tavaszra 8.52—8.53, őszre 8.86—8.88, *rozs* tavaszra 7.15—7.17, *zab* tavaszra 7.38 pénz, *tengeri* május—juniusra 6.18—6.20 frt.

Kész áru üzlettelen és tartott, silányabb buzahatáridők lanyhábbak. Eladatott egy rakomány *buza* 72 k. 7.75 frt három hóra Győr.

KÜLFÖLDI ARUTOZSDÉK.

Külföldi árutőzsdék zárlata.

Gabonaszállitási dij waggonrakományokban 100 kilónkint értendő. Beviteli vám Németországba 100 kilo buzáért, rozsért és zabért 1 márka, árpáért, tengeriért s hüvelyesért 1 márka, lisztert 3 márka, malátáért 1.20 márka. Beviteli vám a Svájczba 100 kilo gabonáért 0·30 frank, malátáért 0.60 frank, lisztért 1 frank. A leszámitási árfolyam a német piaczokra 100 márka vista 60 forint 45 kr. Párisra 100 frk vista 48 frt 85 kr.

Márczius hó 6		Árfolyam	Budapesti egyenleg	Különbözet utolsó zári ár-hoz képest osztr. értékben
PARIS.				
Buza	folyó hóra	21.75	10.62	+ 0.06
—	áprilisra	22.—	10.74	— 0.02
—	május-juniusra	22.50	10.99	+ 0.04
—	májustól 4 hóra	22.75	11.11	+ 0.16
Liszt	folyó hóra	47.50	14.59	+ 0.05
—	áprilisra	47.80	14.68	+ 0.14
—	május-juniusra	48.50	14.93	+ 0.17
—	májustól 4 hóra	49.—	15.08	+ 0.17
Olaj	folyó hóra	64.—	31.26	— 0.16
—	áprilisra	64.50	31.51	— 0.03
—	májustól 4 hóra	65.50	31.99	— 0.03
—	utolsó 4 hóra	66.75	32.60	+ 0.10
Szesz	folyó hóra	46.75	24.89	— 0.16
—	áprilisra	47.—	25.02	— 0.16
—	májustól 4 hóra	47.25	25.15	— 0.16
—	utolsó 4 hóra	47.50	25.28	— 0.03
Szállitási dij:	Budapestről	8.27	4.03	
—	» Bécsből	7.87	3.83	
BERLIN.				
Buza	április-májusra	166.25	10.05	— 0.03
—	julius-augusztusra	174.25	10.58	—.—
Rozs	április-májusra	147.25	8.72	— 0.26
—	julius-augusztusra	149.75	9.05	— 0.06
Zab	április-májusra	144.—	8.70	—.—
—	május-juniusra	144.—	8.70	— 0.02
Olaj	április-májusra	50.10	30.29	— 0.42
—	szept.-okt.-re	52.70	31.86	— 0.30
Szesz	április-májusra	43.60	26.36	— 0.12
—	julius-augusztusra	45.70	27.63	— 0.12
Szállitási dij:	Budapestről	3.93	2.30	
—	» Bécsből	3.24	1.90	
STETTIN.				
Buza	április-májusra	166.—	10.03	—.—
—	junius-juliusra	171.50	10.37	—.—
—	szeptember-októberre	179.—	10.82	+ 0.03
Rozs	április-májusra	144.50	8.74	—.—
—	junius-juliusra	146.50	8.86	—.—
—	szeptember-októberre	149.—	9.—	—.—
Olaj	április-májusra	49.50	29.92	—.—
—	szeptember-októberre	52.—	31.43	+ 1.20
Szesz	helyben	41.60	25.15	— 0.12
—	április-majusra	43.—	25.99	— 0.19
—	junius-juliusra	44.50	26.90	— 0.06
—	augusztus-szeptemberre	45.60	27.57	— 0.21
Repcze		—.—	—.—	—.—
Szállitási dij:	Budapestről	4.81	2.90	
—	Bécsből	3.62	2.10	
KÖLN:				
Buza	márcziusra	17.50	10.58	+ 0.06
—	májusra	17.80	10.76	—.—
Rozs	márcziusra	14.60	8.83	—.—
—	májusra	14.80	8.95	— 0.06
Olaj	kész szállitásra	27.80	33.61	— 0.24
—	májusra	27.20	32.88	— 0.37
Szállitási dij:	Budapestről	5.95	3.59	
BOROSZLÓ.				
Buza		16.30	9.85	—.—
Zab		14.30	8.66	—.—
Olaj		41.60	25.15	— 0.12
Rozs		14.—	8.46	—.—
Repcze		24.20	14.62	—.—
Tengeri		14.50	8.77	—.—
Szállitási dij:	Budapestről	2.95	1.71	

Berlin, márcz. 6. *Buza* nyugodt, *olaj* és *szesz* lanyha, *rozs* és *zab* tartva.

Páris, márcz. 6. *Buza* szilárd, *liszt* emelkedik, *olaj* és *szesz* szilárd.

Newyork, márcz. 5. (Kabelsürgöny.) Gyapot New Yorkban 11⅜, Neworleansban 10½. — Petroleum fin 70° Abel Test Newyorkban márcziusra 7⅞. — Philadelphiában márcziusra 7⅝ — Nyers petroleum 7. — United pipe line certificates 79½. — Liszt 3.25 — Piros őszi buza helyben 89¾ cent (= 8.17 frt), márcziusra 89⅞ cent (=8.19 frt), áprilisra 90⅞ cent (=8.28 frt), májusra 92⅝ cent (= 8.43 frt). 100 kilonkint. Tengeri 52. — Czukor (Fair rafining Muscovados) 4.72½. Rio kávé 8.60 — Zsir (Wilcox jegyü) 7.60 (Fairbank jegyü) 7.50. Gabona fuvardij imperial-quarterenkint Észak-Amerikából az angol kikötőkbe és az ezekkel egy magasságon fekvő kontinentális kikötőkbe 2½ (= 0.69 frt 100 kilonkint.) Napi felhozatal gyapotból 10000 bál.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDÉK.

Külföldi értéktőzsdék zárlata

Az árfolyamok az illető helyi szokványok szerint készpénzben, medióra vagy ultimóra értendők, e szerint a mellékelt paritás is készpénzre vagy medióra illetőleg ultimóra értendő. A készpénz-árfolyamok K-val, a medióra M-mel, az ultimora U-val vannak megjelölve. Magától értetődik, hogy afenti átszámitásokhoz még a transakczió-költségek, továbbá a medió- és ultimó-árfolyamok után még mindenkori budapesti prolongáczió-tételek is számitásba veendők. A *-gal jelölt értékeknek budapesti tőzsdén nem jegyeztetnek. Átszámitási árfolyam 100 márka vista = 60 frt 45 kr. 100 frk vista = 48 85 kr.

Márczius hó 6.		Árfolyam	Budapesti egyenleg	Különbözet az utolsó zárlathoz képest osztr. é
PARIS.				
*Francia 3%-os járadék		81.82	—.—	—.—
" 4½%-os "		109.65	—.—	—.—
Osztrák-magyar államvasut	M	630.—	305.66	— 1.22
Osztrák déli vasut	M	301.—	138.56	—.—
*Osztrák földhitel-részv.-társaság		—.—	—.—	—.—
*Franczia törleszthető járadék		83.27	—.—	—.—
Osztrák 4%-os aranyjáradék	M	—.—	—.—	—.—
Magyar vasuti kölcsön	U	—.—	—.—	—.—
Magyar jelzáloghitelbank	K	—.—	—.—	—.—
Bécsi unióbank	K	—.—	—.—	—.—
Magyar aranyjáradék	U	81.50	98.53	— 0.43
Magyar 5%-os papirjáradék	U	—.—	—.—	—.—
Magy. leszám. és pénzv.-bank	K	—.—	—.—	—.—
Magyar országos bank	K	—.—	—.—	—.—
BERLIN				
Osztrák 4⅕%-os papirjáradék	K	69.10	83.63	—.—
" 5%-os "	K	81.80	99 90	+ 0.16
" 4%-os ezüstjáradék	K	69.30	83 91	— 0.24
" 4%-os aranyjáradék	K	89.90	109.03	+ 0.60
Magyar aranyjáradék	U	81.60	98 86	— 0.17
" 5%-os papirjáradék	U	77.80	94.42	+ 0.06
" keleti vasuti kötvények	K	—.—	—.—	—.—
Keleti 5%-os v. elsőbbs. kötv.	K	101.90	123.39	+ 0.12
Osztrák hitelrészvény	U	515.—	313.24	— 0.60
Magyar hitelbank	U	—.—	—.—	—.—
Osztrák-magyar államvasut	U	507.—	306.41	—.—
Osztrák déli vasut	U	230.—	138.77	—.—
Károly-Lajos vasut	U	111.50	269.40	— 0.60
Kassa-oderbergi vasut	K	62.80	152.14	— 0.96
*Román vasuti részv.		—.—	—.—	—.—
Orosz bankjegy		215.90	129.30	+ 0.06
Váltó bécsi piaczra		165.25	60.44	— 0.06
*Keleti kölcsön II. kib		64.90	—.—	—.—
Magyar jelzáloghitelbank	K	—.—	—.—	—.—
Magy. leszám. és pénzv.-bank	K	—.—	—.—	—.—
Magyar országos bank	K	—.—	—.—	—.—
FRANKFURT.				
Osztrák 4⅕%-os papirjáradék	K	68.93	83.42	+ 0.14
" 5%-os "	K	82.43	99.66	—.—
" 4⅕%-os ezüstjáradék	K	69.38	84.01	— 0.14
" 4%-os aranyjáradék	K	89.75	108.84	— 0.07
Magyar aranyjáradék	U	81.50	98.73	—.—
" 5%-os papirjáradék	U	77.75	94.36	— 0.15
Osztrák hitelrészvény	U	257.62	303.91	— 0.30
Osztrák-magyar bank	K	—.—	—.—	—.—
Osztrák-magyar államvasut	U	252.87	305.64	— 0.41
Károly-Lajos vasut	U	222.—	268.81	+ 0.15
Osztrák déli vasut	U	113.37	139.07	+ 0.14
Erzsébet osztrák nyugoti vasut	K	196.—	237.52	— 0.30
Magyar-gácsországi vasut	K	150.—	181.74	—.—
Tiszavidéki v. elsőbbs. kötv.	K	—.—	—.—	—.—
Váltó bécsi piaczra		165.15	60.47	— 0.03
4%-os földhitelint. záloglevél	K	—.—	—.—	—.—
Magy. leszám. és pénzv.-bank	K	—.—	—.—	—.—
Magyar hitelbank	U	—.—	—.—	—.—
Magyar jelzáloghitelbank	K	—.—	—.—	—.—
Magyar országos bank	K	—.—	—.—	—.—

Trieszt, márcz. 6. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) Zárlat szilárdabb. Váltó Londonra 124.15, olasz bankpiaczokra 48.70, husz frankos arany 9.78½, májusi járadék 83.60, *magyar aranyjáradék* 98.85, *magyar papirjáradék* 93.95, osztrák hitelrészvény 303.25, Lloyd-részvény 569, olasz járadék 96.50.

Berlin, márcz. 6. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) A «Standard» Bismarck Herbert gróf küldetéséről szóló czikke miatt a tőzsde kezdetén szilárd irány uralkodott, de csakhamar ellanyhult. Gotthard-vasut kolerahirek miatt hanyatló irányt követett; német birodalmi bank kedvező mérleghirekre emelkedett. Járadékok alacsonyabb árfolyamokkal indultak meg, de később emelkedtek. Zárlat felé ingadozott az irány s inkább szilárdnak maradt. Magánkamatláb 2⅜%.

Berlin, márcz. 6. (Tőzsdei jelentés.) Külföldi hirekre gyengült az irány. A Standard közleménye és a kolera kitörésének czáfolata kedvezőleg hatottak. Játékértékek meglehetősen tartvák. Vasuti és bankértékek árfolyamai inkább gyengültek. Bányaértékek szilárdak. Orosz értékek javultak. Kamatláb 2⅜%.

Frankfurt, márcz. 6. (Esti tőzsde.) Osztrák aranyjáradék 90⅛ *magyar aranyjáradék* 81.56, osztrák hitelrészvény 257¼, osztrák-magyar államvasut 253.37, osztrák déli vasut 113⅛. Csendes; aranyjáradékokban hausse.

Páris, márcz. 6. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) *1 óra 15 perczkor jegyeznek*: 4½%-os franczia járadék 109.65, osztrák-magyar államvasut 632.50, osztrák déli vasut 300.62, török consol 18.27, egyiptomi kölcsön 342.50, török sorsjegy 47.87, ottomán bankrészvény 613.75, Credit Foncier 1361. Szuez-részvény 2065, spanyol kölcsön 61.50, *magyar aranyjáradék* 81.47.

3 óra 40 perczkor zárulnak: 3%-os franczia járadék 81.82, 4½ százalékos franczia járadék 109.65, osztrák-magyar államvasut 630, osztrák déli vasut 301, franczia törleszthető járadék 83.27, *magyar aranyjáradék* 81.50, ottomán bankrészvény 609. Renyhe.

Páris, márcz. 6. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) Az *utótőzsdén* járadékok hausseiroztak. Miután a tegnapi marseillési kolerahirek koholmányoknak bizonyultak, általában szilárd irány uralkodott. *5 óra 40 perczkor jegyeznek*: 4½%-os franczia járadék 109.73, 3 százalékos franczia járadék 81.92, Tunisz Meridionale 708, váltó Londonra 493, Rio Tinto 310, Panama-részvény 493, orosz rubel 263.50.

London, márcz. 5. *Magyar aranyjáradék* 80, osztrák aranyjáradék 88.50, osztrák ezüstjáradék 68, angol consolok 97.13, váltó Bécsre 12.56½, ezüst 49. Csendes.

Newyork, márcz. 6. (Kabelsürgöny.) Váltó Berlinre 400 márka után (60 napi látra) 94⅝, váltó Londonra 4.83¼, négyszázalékos tőkésitett kölcsön 1877-ből 122⅛, Erie-vasut 13½, váltó Párisra 4.26⅞.

NAPIREND: Márczius 7-én.

Naptár: Szombat. — Róm. kath.: Aquil. Tamás egyh. — Prot. Feliczitás. — Görög-orosz: (febr. 23.) Polikárp. — Zsidó: (adar 20.) Sabbat Thiszo P. — Nap kél 6 ó. 30 p., nyug. 5 ó. 54 p. — Hold kél éjfélkor, nyug. 9 ó. 40 p. reggel.

Vallás- és közoktatásügyi miniszter fogad délben 12—1 óráig.

Horvát miniszter fogad d. e. 10-től d. u. 2.

A képviselőház ülése d. e. 10 órakor.

A spanyolországi földrengés által károsultak javára müködvelői előadás az iparoskörben.

A szabolcsmegyei kör közgyülése este 8 órakor az Aranysas szálló külön helyiségeben.

A budapesti polgári dalkör hangversenynyel egybekötött tánczestélye a vigadó éttermében.

Vörös-kereszt Erzsébet-kórház (Buda, déli pályaudvar közelében) megszemlélhető naponta délelőtt 10—11½ óra között.

Matejkó képe a müesarnokban (sugárut 81. szám) d. e. 9-től d. u. 4. Belépti dij 50 kr.

Egyetemi füvészkert az üllői-uton ünnepnapok kivételével naponként látható d. e. 8—12 és d. u. 2—4.

Muzeumi könyvtár d. e. 9 d. u. 1 óráig.

Akadémiai könyvtár d. u. 3—7.

Egyetemi könyvtár d. u. 4—8.

Állatkert nyitva egész nap.

Kivonat a hiv. lap márcz. 6-i számából.

Árverések a fővárosban. Neumann Mária 563 forintra becs. ingóságai márcz. 13 (Károly-laktanya). Hiesz Lipót 1700 frtra becs. ingóságai márczius 9 (Kőbánya, füzér-utcza 7391). Rosenfeld William 1461 frtra becs. ingóságai márcz. 6 (Béla-utcza 6).

Árverések a vidéken. Tukovits János 4214 forintra becs. ingatl. jun. 26 Lébeny (M.-Óvár). Osvári József 2381 forintra becs. ingóságai márcz. 12 Tarnaerken (Heves). Klein Móricz 997 forintra becs. ingatl. április 21 Monok (Szerencs). Jorga Kirilla 2596 forintra becs. ingatl. ápr. 18 Vojvodincz (Versecz). Sinek Károly 14,074 forintra becs. ingatl. május 29 Vágujhely. Dengel Charlotte 2500 frtra becs. ingatl. márcz. 31 Medgyes. Nagy-Barcsa község 3553 frtra becs. ingatl. junius 8 Nagy-Barcsa (Déva). Margan Mária 2959 forintra becs. ingatl. ápr. 11 Perkoszova (Detta). Fejes István 460 forintra becs. ingatl. ápr. 30 Bucsu (Beregszász). Bocsánczy Adolf 3800 forintra becs. ingatl. ápr. 8 Sz.-Somlyó. Matisz Mátyás 371 frtra becs. ingatl. márcz. 24 Török-Szákos (Temes). Czibor András 2733 forintra becs. ingóságai márcz. 23 Perbete.

Csődhirdetmények. Lázár Ágoston nagy-szőllősi lakos ellen, bej. ápr. 1. Csődbiztos: Bacskay Miklós tvszéki biró, tömeggondnok: Vankay János ügyvéd. Pollak S. és társa temesvári lakosok ellen, bej. április 4 Csődbiztos: Virter Antal tvszéki biró, tömeggondnok: dr. Reiner Géza ügyvéd. Berger Adolf temesvári lakos ellen, bej. ápr. 7. Csődbiztos: Virter Antal tvszéki biró, tömeggondnok: Joannoviciu György ügyvéd. Virovacz Sándor béllyei lakos ellen, bej. ápr. 3. Tömeggondnok: dr. Weisz Zsigmond ügyvéd. Ländler Ferencz gutai lakos ellen, bej. ápr. 30. Csődbiztos: Fenyvesi Arnold tvszéki biró, tömeggondnok: Vannay Ignácz ügyvéd. Bosnyakovits Péter ujvidéki lakos ellen, bej. ápr. 22. Csődbiztos: Alexich György tvszéki biró, tömeggondnok: dr. Kohn Károly ügyvéd. Haberfeld S. zágrábi lakos ellen, bej. febr. 10. Tömeggondnok: Zoricsics Antal ügyvéd.

Csődmegszüntetések. Puschbach József némedi, Gogolyák József lieblingi, Fohl Ádám mócsényi lakosok ellen.

Pályázatok. A nagykikindai kir. tvszéknél II-od oszt. irodatiszti, — a nagy-szebeni kir. jbiróságnál albirói, — a szepesváraljai kir. jbiróságnál telekkönyvvezetői és telekkönyvi irnoki, — a m. kir. erdőszámvevőségeknél több III-ad oszt. erdőszámtiszti állomásokra.

IDEGENEK NÉVSORA.

Páris szálloda.

Kárpáty F. Nagykároly
Henrich F. Wildenswerth
Schlesinger B. Arad
Schreiber M. Vásárhely
Horváth O. Arad
Klein M. Mezőberény
Neugebauer A. Rodoschatz
Steinfeld G. Bukarest
Diamant F. Bukarest
Pláger J. Szentes
Weiszberger E. Szeghal
Stern S. Bécs
Schlesinger J. Bécs

Tigris szálloda.

Remenyák M. Köpecz
Stulbach J. Hátszeg
Fried A. Károlyváros
Bachrach L. Bezdán
Loschitz L. Bezdán
Klein M. Bezdán
Klein V. R.-Miletics
Bauer A. Félegyháza

Vadászkürt szálloda.

Stekovits J. Belovár
Bezerédy J. Győr
Szalacsy G. Győr
Enessey K. Enese
Chorinszky gr. Szemeréd
Josipovits J. örgr. Oszgoricza
Palugyay G. Szegzárd

Aranysas szálloda.

Bródy D. S.-Szentpéter
Csáky I. gr. Kolozsvár
Mészáros J. Kisujszállás
Coponyi M. Brassó
Szepesy L. Temesvár
Kovács B. Kolozsvár
Czamer R. Gyöngyös

Budapest szálloda.

Bécsi utcza.
Joakimovits P. Belgrád
Wiesse J. Esztergom
Miskey G. Tata
Kis M. Kócs
Pistel M. Kolozsvár
Petrovits P. Kusevácz

Európa szálloda.

Freund S. T.-Abád
Ditz A. Pancsova
Leindörfer S. Zólyom
Lepage A. Páris
Wendoff G. Newyork
Schneider L. Hamburg
Blau Zs. Bécs

Erzsébet szálloda.

Huber J. Nagyszombat
Varga M. Jászberény
Farkas A. Szatmár
Kager V. Beska
Balinger T. Nagykanizsa
Zsoldos T. Szentes
Neumann J. Kassa
Pintér M. Szigetvár

Fehér hattyu szálloda.

Pick K. Miskolcz
Weiss A. Apostag
Schirf D. Debreczen
Singer J. Vásárhely
Zeisler G. Vásárhely
Adler F. Győr
Lustig M. Debreczen
Dörfler J. Nagykároly
Lázár V. Eger
Reidler J. Zarándfalva
Löwenstein T. Miskolcz
Ürményi J. N.-Szentmiklós
Weitzenfeld L. Szabadka

Holzwarth-Frohner száll

Spiegl E. Bécs
Erras H. Bécs
Harhammer A. Bécs
Herzfelder H. Bécs
Klostermann K. Orsova
Horn M. Esztergom
Groszmann A. Komárom
Goldschmidt A. Selmecz
Muciu H. Nagyszeben
Dús K. Temesvár
Lindner A. Brassó
Mathys S. Görcz

Hungária szálloda.

Dr. Schindler Marienbad
Halbrohr M. Szabadka
Kent G. L. Páris
Hoff A. Bécs
Guttmann J. Belgrád
Pulheria M. Makó
Blazsovszky L. Premisl
Dr. Regen E. Bécs
Dr. Kürthy S. Bécs
Mandl J. M.-Sziget
Köchlin G. J. Páris
Sturma J. Bécs
Bergmann V. Bécs
Bauer A. Igló

Kann Gy. Elbersfeld
Halmágyi Gy. Vásárhely
Augustin J. Köln

Fehérló szálloda.

Schwenker M. München
Hódosy K. Kalocsa
Erdey J. Szabolcs
Felix M. Sződ
Géher Gy. R.-Almás
Felber M. Grácz
Notti A. Zila
Klein J. Zila
Frankl L. Nagyvárad
Grosz M. H.-Szoboszló
Wertheimer S. Maglód
Poller J. Feldbach
Mészáros F. R.-Keresztur
Rencsner F. Lemberg
Rosenfeld E. Gyöngyös
Grünwald J. N.-Sárd
Breuer M. Bécs
Holfeld I. Pozsony
Schönner A. Veszprém

London szálloda.

Davidovszky J. Moszkva
Jaska M. Pozsony
Smolszky G. Bécs
Viskow V. Bécs
Regensdorfer E. Bécs
Borlak J. Bécs
John A. Bécs
Grünbaum L. Temesvár

Marchall-szálloda az „Angol királynő“-hez

Odescalchy L. hg. Bécs
Pejacsevich G. gr. Szalabér
Boldy F. grné Erdély
Lázár E. Marosvásárhely
Beniczky G. T.-Földvár
Bernáth A. Kolozsvár
Ernusz A. Moracz
Dr. Schleiffer J. Baden
Dragics A. Willan
Posselt F. Reichenberg
Kirnbauer J. Bécs
Ziwny I. Bécs
Ronsberger F. Bécs
Prager J. Bécs
Pick A. Bécs
Mariotti L. Lucano
Seculits J. Mitrovicza
Akumovits G. Belgrád
Hochwald B. Brünn
Gocevacs I. Valjevo
Taussig S. Pécs
Littauer J. Lidcse

Magyar király szálloda

Münz J. Nagykanizsa
Löbl Gy. Troppau
Kuh T. Szarvas
Käs S. Bécs
Kramer D. Károlyváros
Max H. Károlyváros
Wamoscher O. Koposiva
Chormatz J. Bécs
Glück J. Bécs
Löwy O. Brünn
Siebenlist S. Pozsony

Nemzeti szalloda.

Karácsonyi P. Zsolna
Glück A. Alvincz
Fürst Gy. Pécs
Schittinger A. Szeged
Pachmann L. Szenicze
Klötzl M. Hamburg
Stein S. Offenbach
Fröhlich A. Bécs
Mittweg H. Báttaszék
Lövi J. Pécs
Deutsch H. Pécs
Münz S. Pécs
König K. Pécs
Zirner Zs. Pécs

Pannonia szálloda.

Dr. Horváth M. Szabadka
Boros E. Szarvas
Szontágh P. Murany
Galgóczy J. Losoncz
Fehér J. Nagyvárad
Freund M. Trencsén
Molnár J. Rimaszombat
Glas A. Szatócs
Kovács A. Somolya
Pazar A. Somolya
Dr. Kovács Gyula
Kiss K. Kaba
Horváth K. Kaba
Kobay M. Arad
Szluha J. Szentiván
Kohlberg F. Halle
Bernstein A. Eger
Morgenstern J. Eger
Kohn A. Debreczen
Pick J. Szécsén
Breuer J. Endrőd
Lindner E. Bécs
Sonnenschein Dömsöd

Elhaltak Budapesten 1885. márcz. 5.

Koller Gy. Zs. 70 é. özv. II. k. Zsigmond-u. 8. tüdőlob.
Kroma K. 44 é. cseléd II. k. fő-ut 43. tüdőgümő.
Wafler N. 15 é. asztalos VII. k. dob-u. 42. agygyula.
Dluhy T. 52 é. napsz. VII. k. kertész-u. 17. rögtöni halál.
Tertinger E. 2 é. napsz. leánya VII. k. Murányi-u. 3. tüdővész.
Kubelka G. I. 4 é. raktárnok neje VI. k. rózsa-u. 152. kimerülés.
Rinkovszky L. 56 é. napsz. VI. k. sziv-u. 58. aggkór.
Neuer R. J. 75 é. VII. k. akáczfa-u. 58. aggkór.
Brand I. 3 é. ékszerműves fia VII. k. Wesselényi-u. 7. agykérlob.
Nemeskay N. T. 76 é. özv. II. k. fő-u. 43. tüdőgümő.
Szilágyi A. 9 é. hivt. fia II. k. Csalogány-u. 32. tüdőlob.
Haider M. 89 é. munkás VIII. k. Hunyady-u. 38. tüdővész.
Liebisch A. 65 é. munkásnő VIII. k. kender-u. 16. tüdőlob.
Háry L. 38 é. kovács IX. k. viola-u. 23. tüdővész.
Richter K. 54 é. özv. VII. k. dob-u. 23. szivbaj.
Juhász M. 2 é. napsz. leánya III. k. vörösvári-u. 132. tüdőgümő.
Rothbart I. 44 é. bolti szolga VI. Deák-tér 6. rögtöni halál.
Paulovics B. A. 32 é. rakt. neje IX. k. bokréta-u. 26. vállóláz.
Tamás B. 32 é. aszt. neje VIII. k. prater-u. 15. önmérgezés.
Pozsár J. 44 é. napsz. VII. k. kerepesi-ut 92. tüdővész.
Neubauer A. 27 é. napsz. IX. k. soroksári-u. 16. tüdővész.
Zunet I. 28 é. napsz. V. k. váczi-ut 62. tüdővész.
Hack J. 7 é. felügyelő fia X. k. roncsoló toroklob.
Benedek A. 35 é. kovács X. k. tüdővész.

NYILT-TÉR.

Tekintetes Friedrich János

gyógyszerész urnak

Malaczkán (Pozsonymegye).

Kérek azonnal 6 dobozt *labdacsaiból* küldeni. Az isten ezen jó hatásu gyógytalálmányért áldja meg. Bécs, 1882. aug. 22. **Helyettessy Lajos**, plébános.

Ezen *labdacsok* tekercse 1.05 krért **Pataky Károly** *gyógyszerésznél Budapesten* Széchenyi-sétatér az Ujépületnek átellenében kapható. 180

Nátha, köhögés és rekedtség ellen tudvalvőleg Voss W. gyógyszerész hurutpilulái a legbiztosabb és leggyorsabban ható szer. Kapható Budapesten Török József gyógyszerésznél király-utcza 7. és Magyarország minden nagyobb gyógyszertárában. 358

Legjobb üditő-ital. Hatásos gyomorbaj ellen. Kohitsi-savanyuviz 785

„Tempelforrás“

az 1885. évi friss töltés megérkezett s szétküldését megkezdette a főraktár:

HOFFMANN JÓZSEF

Budapesten, Akadémia-utcza.

SZINHÁZAK ÉS MULATSÁGOK.

NEMZETI SZINHAZ.

LVII. bérletszünet.

Budapest, márczius 7-én.

Szigligeti születésnapjának előestéjén:

A TRÓNKERESŐ.

A gróf Karácsonyi-alapitványból 400 arany pályadijjal jutalmazott tragédia 5 felv. Irta Szigligeti.

Személyek:

Boleszló — Egressy
Borics — Nagy I.
Judit — Jászay M.
Bodomér — Szacsvay
Rózsa — Szacsvayné
VII. Lajos — Mihályfi
Predszlava — Felekiné
Magyaro. nádora — Bercsényi
Tordai — Pintér
Sámson — Körösmezei
Csanád — Mészáros
Folkus — Latabár
Tims — Horváth
1-ső lengyel főur — Tóth
2-ik " " — Faludi
3-ik " " — Mátrai
Magyar harczos — Császár
Kun szolgaló — Rajnai G.
Pater Seraphinus — Komáromi
Charitas — Békéssy I.
Angelica — Alszegi I.
Apácza — Czanyuga E.

Kezdete 7 órakor.

Holnap, márczius 8-án.

Buborékok.

M. KIR. OPERAHAZ.

Páholy b. 73. — Havi b. 3.

Budapest, márczius 7-én.

Wiltné assz., cs. k. udvari és kamara-énekesnő utolsó fölléptéul: — és

Perotti Gy. ur vendégjátékául:

Hunyadi László.

Eredeti opera 4 szakaszban. Szöveget irta Egressy Béni; zenéjét szerzette Erkel Ferencz.

Személyek:

V. László — Pauli
Czillei Ulrik — Köszeghy
Hunyadi L. — Perotti Gy.
Hunyadi M. — Stoll G.
Gara, nádor — Ney
Mária — Maleczkyné
Erzsébet — Wiltné
Rozgonyi — Tallián
Hölgy — Képes V.
Nemes — Pongrácz

Kezdete 7 órakor.

Holnap, márczius 8-án.

Turolla E. k. a. és Perotti Gy. ur vendégjátékául:

Az álarczos bál.

NÉPSZINHAZ.

Budapest, márczius 7-én.

Az ördög pilulái első főpróbája miatt **nem lesz előadás.**

Holnap, márczius 8-án.

Nőemancipáczió.

Eredeti énekes bohózat 3 felv. Irta Szigeti József. Zenéjét szerzette Serly Lajos.

Személyek:

Bátori Mihály — Horváth
Gerőfi János — Tóth
Flóra — Pálmai Ilka
Özv. Zarándiné — Párténjiné
Árpád — Vidor
Kaczér Tamás — Tihanyi
Kleininger — Solymosi
Verebes — Ujvári
Csonka — Szilágyi
Dengelegi k. a. — Klárné
Judit — Béni I.
Lidi — Vidorné
Gyuri — Szabó
Boriska — Ori B.
Szakácsné — Szőcs K.
Kulcsárné — Izsóné
Vadász — Imrei
Inas — Magyari

Kezdete 7 órakor.

VÁR-SZINHAZ.

Budapest, márczius 7-én.

Angot asszony leánya.

Operette 3 felvonásban.

Kezdete 7 órakor.

NÉMET SZINHAZ

Budapest, márczius 7-én.

Pfingsten in Florenz.

Operette 5 felvonásban.

Kezdete 7 órakor.

Orpheum

Uj! Uj! Uj! Steidler József énekes komikus! Uj! Uj! Uj! **Let fréres Bonola** 3 szoros rektornász, továbbá **Frie család** fellépése, különösen figyelemre méltó **Patti** Frie által adatik elő. **O Meer** torna család fellépése és az afrikai erdei ördög Jougleur és Huzionistak, továbbá az **első budapesti népénekesek** 4 nő és 4 férfi, a bécsi duettisták Schmutz és Katzer, a kitüntetett atlétikus **Ch. Ernest Edelweiss** növek tyroli énekesnők és az énekesnő **Ernest Luiza** asszony. 706

IDŐJÁRÁS márcz. 6. regg. 7 órakor.

Az időjelző-intézet távirati jelentése.

Állomások	Légnyomás mm 700	Szél iránya és ereje 1—12	A hőmérséklet Celsius-fokban	Csapadék mm	Felhőzet
Arad	54.8	DK 4	+ 8.7	6	●
Beszterczo	54.4	NY 1	+ 3.0	7	●
Beszterczebánya	—	◎	+ 1.8	13	∞
Budapest	51.8	◎	+ 3.5	—	●
Csáktornya	49.7	D 1	+ 10.6	—	●
Debreczen	51.8	DNY 1	+ 6.4	2	●
Eger	—	NY 1	+ 4.5	4	●
Eszék	—	—	—	—	—
Fiume	55.9	DNY 3	+ 10.7	8	●
Késmárk	—	—	—	—	—
Keszthely	51.1	D 3	+ 10.2	—	◑
Kolozsvár	55.4	K 2	+ 3.2	—	≡
Magyar-Óvár	48.3	◎	+ 5.7	1	○
Mármaros-Sziget	54.2	◎	+ 3.0	1	●
Nagy-Enyed	55.7	DNY 1	+ 6.5	n	●
Nagy-Szeben	55.2	DK 2	+ 5.4	—	●
Nagyvárad	54.5	D 7	+ 8.9	7	●
Orsova	57.5	◎	+ 3.4	1	●
Pancsova	53.4	K 1	+ 4.2	—	●
Selmeczbánya	53.0	DNY 4	+ 2.4	11	≡
Sopron	—	—	—	—	—
Szatmár-Németi	52.4	D 3	+ 5.8	6	●
Szeged	52.8	D 1	+ 9.7	1	●
Sepsi-Szt-György	61.5	◎	+ 2.1	✳1	≡
Szolnok	52.0	◎	+ 8.2	2	●
Temesvár	55.9	D 3	+ 9.0	6	●
Trencsén	48.9	DK 1	+ 6.0	6	●
Ungvár	52.1	EK 2	+ 4.6	9	●
Zágráb	52.1	DNY 4	+ 10.9	—	◑
Bécs	48.5	E 1	+ 4.4	2	≡
Bregenz	48.3	K 3	+ 7.4	6	●
Lesina	—	—	—	—	—
Pola	54.8	DK 5	+ 11.6	—	●
Prága	47.5	K 1	+ 3.6	2	●

Jelek magyarázata ◎ — szélcsend; ○ — tiszta, derült; ◔ — ¼ felhős; ◑ ½ felhős; ◕ — ¾ felhős; ● — borult; ● — esős; △ — jég; ≡ — köd; ✳ — hóeső; ∞ — gőz; ☇ — zivatar, villám.

Áttekintése a mai időjárásnak.

Európában: A depresszió (744—746) Észak-Németországból kiterjed a kontinens nagy részére (760—761). Az idő Közép-Európában borus, esős, nagyobbodó hőmérséklettel.

Hazánkban: Délies, helyenkint erősb szelek mellett, a hőmérséklet nagyobb, a légnyomás mindenütt kisebb lett. Az idő meleg, mindenütt fagyponton felül; többnyire borus, esős; kevés havazás helyenkint az erdélyi részekben volt.

Kilátás a jövő időre.

Hazánkban: Helyenkint viharosig erős szelek mellett többnyire borus időt várhatni csapadékkal.

VIZÁLLÁS 1885. márcz. 6.

Névszerint	Méter 0 fölött	Méter 0 alatt	Változik	Névszerint	Méter 0 fölött	Méter 0 alatt	Változik
Duna				**Tisza**			
Pozsony	1.68	—	apadó	M.-Sziget	0.55	—	változtl.
Komárom	1.63	—	apadó	Beregszász	—	—	—
Budapest	1.87	—	apadó	Sárospatak	—	—	—
Mohács	2.80	—	apadó	Szatmár	—	—	—
Vukovár	—	—	—	Tokaj	1.04	—	apadó
Ujvidék	3.27	—	apadó	Szolnok	1.89	—	apadó
Pancsova	2.46	—	apadó	Szeged	2.48	—	apadó
Orsova	3.00	—	apadó	**Körös**			
				B.-Gyula	0.18	—	áradó
Dráva				**Maros**			
Barcs	0.68	—	apadó	Arad	—	0.77	áradó
Eszék	1.49	—	apadó				
Száva				**Béga**			
Mitrovicza	3.69	—	apadó	Temesvár	0.15	—	áradó

Felelős szerkesztő: **Csávolszky Lajos.**

Kiadótulajdonos: PALLAS irod. és nyomdai részv.-társaság

A budapesti áru- és értéktőzsde hivatalos árjegyzései márczius 6.

Faj	Irányzat	75 kg frttól	75 kg frtig	76 kg frttól	76 kg frtig	77 kg frttól	77 kg frtig	78 kg frttól	78 kg frtig	79 kg frttól	79 kg frtig	80 kg frttól	80 kg frtig	kg frttól	kg frtig	kg frttól	kg frtig
bánsági buza ó	bágyadt	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	— —	— —	— —	— —
tiszavidéki "	"	7.95	8.15	8.10	8.25	8.30	8.35	8.30	8.45	8.40	8.55	8.50	8.65	— —	— —	— —	— —
pestvidéki "	"	7.85	8.05	8.—	8.15	8.10	8.25	8.20	8.35	8.30	8.45	8.40	8.55	— —	— —	— —	— —
fehérmegyei "	"	7.85	8.05	8.—	8.15	8.10	8.25	8.20	8.35	8.30	8.45	8.40	8.55	— —	— —	— —	— —
bácskai "	"	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	— —	— —	— —	— —
m. északv. "	"	7.70	7.80	7.85	7.90	7.95	8.—	8.05	8.10	8.15	8.20	8.25	8.30	— —	— —	— —	— —

(Minőségi súly hektoliterenkint; 100 kilogrammnak ára.)

Gabona	O vagy uj	Faj	Irányzat	Minőségi súly hektoliterenkint	100 kg ára -tól frt	kr.	-ig frt	kr.
rozs	ó	—	szilárd	70—72	7	20	7	50
árpa	ó	takarmány	"	60—62	6	70	7	—
"	ó	égetni való	"	62—64	7	20	8	10
"	ó	sörfőzdei	"	64—66	8	35	9	60
zab	ó	—	" send.	39—41	6	75	7	—
tengeri	uj	bánsági	szilárd	75	5	60	5	70
"	"	másnemű	szilárd	73	5	50	5	55
"	"	—	"	—	—	—	—	—
köles	ó	—	"	nélkül	5	80	6	25
káposzta-repcze	uj	—	"	—	—	—	—	—
bánsági repcze	"	—	"	—	—	—	—	—

Szokvány gabona, határidőre:

Gabona	Irányzat	Határidő	pénz frt	pénz kr.	áru frt	áru kr.
buza	csendes	tavaszra	8	15	8	17
"	"	őszre	8	67	8	69
tengeri	csendes	máj.—jun.	5	71	5	73
zab	csendes	tavaszra	6	74	6	76
"	"	őszre	—	—	—	—
repcze káposzta	"	aug—szeptemb.	—	—	—	—

ÉRTÉKPAPIROK

ÁLLAMADÓSSÁG.

Értékpapirok		Utolsó árkelet pénz	áru
Magyar királyi aranyjáradék adómentes 100, 500, 1000	4%	98.60	98.90
Magyar királyi aranyjáradék adómentes 10,000	4%	—.—	—.—
Magyar papirjáradék adómentes	5%	93.80	94.10
Magyar vasuti kölcsön à 120 frt o. ért. (300 frank)	5%	147.—	147.50
Magyar vasuti kölcsön 120 frt egyes darabokban	5%	147.25	148.—
Gömöri államvasuti záloglevelek	5%	—.—	—.—
Magyar 1869. keleti vasut állam-kötv. (elsőbbs.) adóm.	5%	99.—	99.50
Magyar 1873. keleti vasut arany v. ezüstb. (elsőbbs.) adóm.	5%	121.60	122.50
Magyar 1876. keleti vasut állam-kötvény aranyban	5%	108.75	109.75
Magyar királyi nyeremény-kölcsön 100 frt		119.—	119.50
Magyar királyi nyeremény-kölcsön 50 frt		118.50	119.—
Tiszai és szegedi kölcsön	4%	119.—	119.50
1871-iki magyar állam-kölcsön-kötvény font sterlingben	5%	—.—	—.—
1873-iki magyar állam-kölcsön-kötvény font sterlingben	5%	—.—	—.—
Magyar földtehermentesitési kötvények	5%	102.50	103.50
Magyar földtehermentesitési kötvények 1867. záradékkal	5%	102.25	103.25
Magyar földtehermentesitési kötvények temesi	5%	102.25	103.25
Magyar földtehermentesitési kötvények 1867. záradékkal	5%	102.25	102.75
Magyar földtehermentesitési kötvények horvátorsz. gi.	5%	101.50	102.50
Magyar földtehermentesitési kötvények erdélyi	5%	102.—	103.—
Magyar országos jelzálog urbéri váltság kötvény (100 frt)	5%	95.75	96.75
Királyi horv.-szlavon jelzálog földváltsági kötvény (100 frt)	5%	—.—	—.—
Szőlődézsmaváltsági kötvény (100 frt)	5%	98.75	99.25
Magyar királyi kamatozó kincstári utalvány 6 hóra (100 frt)		—.—	—.—
Egyesitett államadósság papirban május—nov.	4⅖%	83.50	83.80
Egyesitett államadósság papirban febr.—aug.	4⅖%	83.50	83.80
Egyesitett államadósság ezüst kamat január—julius	4⅖%	84.—	84.30
Egyesitett államadósság ezüst kamat április—október	4⅖%	84.—	84.30
Osztrák aranyjáradék adómentes	4%	108.25	108.75
Osztrák papirjáradék, adómentes	5%	99.—	99.50
Osztrák államadósság, kisorsolással 1854-iki à 250 frt p. p.	4%	129.—	130.—
Osztrák államadósság, kisorsolással 1860-iki à 500 frt o. é.	5%	138.75	139.25
Osztrák államadósság, kisorsolással 1860-iki à 100 frt o. é.	5%	141.50	142.50
Osztrák államadósság, kisorsolással 1864-iki à 100 frt o. é.		171.50	172.50
Osztrák államadósság, kisorsolással 1864-iki à 50 frt o. é.		171.50	172.50
Pest város kölcsöne 1870-ből adómentes	6%	106.50	107.—
Pest város kölcsöne 1871-ből adómentes	6%	108.—	108.50
Budapest főváros 1880-iki kölcsöne adómentes	5%	100.—	100.50
Szerbiai nyeremény-kölcsön 100 frank	3%	35.25	35.75
Bécs város nyerem. kölcsöne 1874-ből		125 50	126 50

Osztal. 1884-re	Értékpapirok		Utolsó árkelet pénz	áru
	a) Bankok.			
—.—	Angol-osztrák bank	120	—.—	—.—
8.—	Budapesti bankegyes.-részv.-társ.	100	103.—	103.50
—.—	Horvát leszámitoló bank	200	—.—	—.—
— —	Központi ipartársulati hitelintézet	80	25.—	28.—
—.—	Magyar Általános Hitelbank	200	310.75	311 25
— —	Magyar jelzálog-hitelbank	200	—.—	—.—
	Magy. jelzáloghitelb. II. kib. id. e.	100	109.25	109.75
	Magyar leszám. és pénzváltóbank	100	85⅝	86 —
	Magyar országos bank részv.-társ.	200	—.—	—.—
	Osztrák hitelintézet	160	302 70	302 90
42.30	Osztrák-magyar bank	600	865.—	867.—
11.50	I. magyar iparbank	150	154.—	155.—
	Pesti magyar kereskedelmi bank	500	617.—	619.—
	Sziszeki hitelbank	100	—.—	—.—
	«Unio» bank	100	—.—	—.—
	b) Biztositó társulatok.			
	Bécsi biztositó társaság	200	238.—	240.—
	Bécsi élet-ésjáradék-biztos. társ	200	—.—	205.—
	Első magyar ált. biztositó társ.	1000	3560.—	3580.—
	Fonciere pesti biztositó intézet	100	82.50	83.—
	Magyar-franczia biztos. társaság	200ar.	212.—	213.—
	Pannonia viszontbiztositó társ.	300	—.—	950.—
	c) Gőzmalmok.			
40.—	Concordia gőzmalom	500	595.—	600 —
—.—	Első budapesti	500	1350.—	1380.—
— —	Erzsébet malom	200	260.—	262 —
— —	Hengermalom	500	645 —	650.—
24.—	Lujza	160	288.—	290.—
—.—	Molnárok és sütők	210	457.—	462 —
50.—	Pannonia	1000	1040.—	1050.—
15—	Viktória	300	345.—	350.—
	d) Közlekedési vállalatok.			
	«Adria» m. tengeri hajózási részv.-t.	200	80.—	—.—
—.—	Alföld-fiumei	200	187.75	188.25
—.—	Arad-Csanádi vasut	100	—.—	—.—
— —	Arad-Körösvölgyi vasut	100	—.—	—.—
—	Barcs-Pakraczi vasut rész.-társas.	200	199.—	200.—
— —	Báttaszék-dombovári	200	184.—	185.—
— —	Déli vasut	200	138.—	139.—
— —	Észak-keleti vasut	200	176.50	177.50
— —	Erdélyi vasut	200	187.50	188.—
— —	Győr-sopron-ebenfurti vasut	200	—.—	—.—
— —	Kassa-oderbergi vasut	200	152.—	153.—
— —	Magyar-galicziai vasut	200	181.—	181.50
— —	M. nyug. v. (székesf.-győr-gráczi v.)	200	181.—	181.50
— —	Mármarosi sóvasut r.-t. elsőbbs. részv.		90.—	92.—
— —	Osztrák-magyar államvasut	200	306 —	306.50
— —	Pécs-barcsi vasut	200	—.—	—.—
•	Szamosvölgyi vasut t. elsőbs. r.	—	85.—	—.—
	Tiszavidéki vasut	200	250.—	251.—
	Osztrák dunagőzhajózási társaság	500	527.—	529.—
	Pesti közuti vaspálya	500	625.—	627.—
	Pesti közuti vaspálya élv. jegy.		430 —	432.

Osztal. 1884-re	Értékpapirok		Utolsó árkelet pénz	áru
	e) Takarékpénztárak.			
6.—	Budapest III. kerületi	50	76.—	78.—
28.—	Országos központi	300	442.—	444.—
350.—	Pesti első hazai	1000	5750.—	5800.—
28 —	Egyesült Budapest fővárosi	200	438.—	440.—
4.50	Magyar ált. takarékp. részv.-tár.	100	89.—	90.—
	f) Különféle vállalatok.			
10.—	Alagut	105	149.—	151.—
— —	Általános waggon-kölcsönzőtárs	80	86.50	87.50
— —	Első magyar üveggyár r. t.	500	—.—	500.—
—.—	Ész.-magyarorsz. e. kőszénb. r. t.	100	—.—	—.—
— —	Franklin-Társulat könyvnyomda	150	204 —	206.—
—.—	Ganz és társa vasöntöde s gépgy.	400	975.—	980.—
—.—	Gschwindt-féleszeszgyár	200	456.—	460.—
20.—	Gyapjumosó és biz. első magyar	200	250.—	255.—
30.—	Kereskedelmi testület épülete	210	600.—	—.—
—.—	Könyvnyomda «Athenaeum»	150	590.—	593.—
75 —	Pesti könyvny. részvény-társaság	500	1100.—	—.—
—.—	Kőszén- és téglagyár (Drasche) I. k.	200	280.—	281.—
—.—	Kőszénbánya- és téglagyár II. k.	200	257.—	258.—
8 —	Nemzeti. waggon-kölcsönző-r. t.	100	91.—	92.—
—.—	Pesti épitő-társaság	85	—.—	—.—
—.—	Rimamurány-salgótarjáni vasmü	100	103.—	103 50
—.—	Salgó-tarjáni kőszénbánya	100	136.—	137 —
—.—	Schlick-féle vasöntöde s gépgyár	200	258.—	260.—
—.—	Serfőzde első magyar	400	865.—	872.—
20.—	Serléshizlaló	200	255.—	260.—
— —	Spodium és csontliszt gyár	200	194.—	197.—
6.50	Szálloda részvény-társaság	80	116.—	116.50
— —	Tégla- és mészégető, ujlaki	200	189.—	190.—
—.—	Török bir. dohány-egyedárusági	250frk	120.—	121.—
—.—	Téglagyár, kőbányai	160	270.—	272.—
	ZÁLOGLEVELEK.			
	Magy. földhitelintézet papirérték	5½%	102.75	103.75
	Magy. földhitelintézet papirérték	5%	101.75	102.25
	Magy. földhitelintézet papirérték	4½%	96.—	96.60
	Magy. földhitelint. arany v. ezüst	5%	123.50	124.—
	Magyar jelzálogbank	5½%	101.25	102.—
	Magyar jelzálogbank	5%	98.50	99.—
	Kisbirtokosok orsz. földhitelint.	5½%	99.—	99.50
	Osztrák-magyar bank osztr. ért.	5%	102 85	103.15
	Osztrák-magyar bank osztr. ért.	4½%	101.85	102.15
	Osztrák-magyar bank osztr. ért.	4%	97.75	98.—
	Pestimagyar kereskedelmibank	6%	102.25	102.75
	Pestimagyar kereskedelmibank	5½%	101.50	102.—
	Pestimagyar kereskedelmibank	5%	99.—	99.50
	«Albina» takarék-éshitelintézet	6%	100.50	101.—
	Nagyszebeni földhitel-intézet	5½%	100.—	100.80
	Nagyszebeni földhitel-intézet	6%	101.50	102.50
	Bpesti közuti vasp. társ. részlet-kötv.		101.—	101.75
	Magy. jelz.-hit.-bank nyer. kölcs.	4%	100.—	100.50
	Pesti h. I. takarékp. e. k. kötv.	5%	99.25	99.75
	ELSŐBBSÉGEK			
	Alf.-fiumei v. II. v.-eszéki v. 120	5%	100.50	101.—

Értékpapirok			Utolsó árkel. pénz	áru
Alföld-fiumei vasut 1874. kib.	200	5%	100.—	100.50
Budapest-pécsi vasut		5%	99.50	100.—
Báttaszék-dombovár-zákányi v.	200	5%	99.75	100.25
Dunagőzhajózási társulat	100/200	5%	—.—	—.—
Dunagőzhajózási társaság	300	6%	—.—	—.—
Észak-keletivaspálya	300	5%	99.40	99.80
Észak-keletivaspálya (aranyban)	1000	5%	123.—	—.—
Észak-keletivaspálya (aranyban)	200	6%	130.25	—.—
Ész.-magyarorsz. e. kőszénb. r. t.	200	6%	—.—	—.—
Magyar-galicziai vaspálya	200	5%	100.—	100.50
Magy.-galicziai vaspálya II. kib.	200	5%	99.50	100.—
M. ny. v. (sz.-feh.-győr-gráczi v.)	200	5%	99.50	100.—
Magyar nyugativas 1874. kib.	2000/1000	5%	—.—	—.—
M. vas. elsőbbs. beruh. aranyb.	200	5%	121.—	122.—
I. erdélyi vaspálya	200	5%	99.50	100.25
Győr-sopron-ebenfurti vasut	200	6%	—.—	—.—
Kassa-oderbergi vasut, ezüstben	300	5%	100.50	101.—
Kassa-oderb. v. (eperjes-tarn. v.)	200	5%	100.—	—.—
Kassa-oderb. v. (osztrák vonal)	200	5%	102.50	—.—
Kassa-oderb. v. (magyar vonal)		5%	—.—	—.—
Osztrák-magyar államvasut		5%	—.—	—.—
O.-magy. államv. 1883. kib.	400/2000 m.	4%	—.—	—.—
Tiszavidéki vasut		5%	107 50	—.—
Budapesti lánczhid	100	6%	104.—	104.25
Lloyd- és tőzsde-épület	100	5%	97.25	97.75
MAGÁNSORSJEGYE				
Osztrák hitelintézet			179.—	180.—
Budavárosi sorsjegy			47.—	48.—
Keglevich sorsjegy			19.50	20.50
Magy. sz. korona orsz. vörös kereszt egyl.			10.—	10.50
Osztrák vörös kereszt-egylet			17.—	17 50
Pálffy sorsjegy			40.—	41.—
PÉNZNEMEK.				
Császári királyi arany (vert)			5.79	5.82
Császári királyi arany (kör.)			5.72	5.75
Osztrák-magyar 8 frtos arany			9.77	9.80
20 frankos arany			9.77	9.80
20 márka			12.10	12.12
Török aranylira			—.—	—.—
Osztrák- és magyar ezüst			—.—	—.—
Német birodalmi bankjegy 100 márkányi			60.45	60.60
Váltók árfolyama (látra).		Bank kamatláb		
Német bankpiaczok 100 márk		4%	60.45	60.60
Amsterdam 100 hollandi frtért		5%	102.50	102.80
Brüssel 100 frankért		4%	—.—	—.—
Páris 100 frankért		3%	48.95	49.—
Marseille 100 frankért		3%	—.—	—.—
Svájczi pénzpiaczok 100 frankért		2½%	48.75	48.85
Zürich 100 frankért		2½%	48.75	48.85
London 10 font sterlingért		4%	124.20	124.50
Szentpétervár 100 rubelért		6%	—.—	—.—
Olaszbankpiaczok 100 lire n aouvill.		%	—.—	—.—

Legfelsőbb **elismerés** Ő FELSÉGE

Dánia királya, hadsegéde által, Hoff János gyáros urnak tudomására hozatta, hogy ő **a malátakivonati-egészségi sört becsét igen magasra becsüli. «Én örömmel»**, igy hangzott a királyi nyilatkozat, «**tapasztaltam magamon és házam több tagjainál a Hoff-féle maláta-kivonat gyógyhatását.**»

HOFF JÁNOS urnak Európa legtöbb fejedelmeinek udvari szállitója Bécsben, Bräunerstrasse 8. sz.

T. Uram! Több évvel ezelőtt makacs köhögés inger ellen malátakivonati egészségi sörét használtam és pedig ez a malátakivonat oly faja volt, melyet egy kissé főztek és melegitettek, mig valami habot vert és a hab eltávolitása után melegen megittak. Ezen ital valóban csodát mivelt. Mután most sógorom egészen hasonló köhögésben szenved, tisztelettel kérek utánvét mellett 12 üveggel ezen malátakivonatból használati utasitással együtt „Széchenyi Jenő gróf Tarnóczán u. p. Barcs“ czimre küldeni. Kérésemet ismételve maradtam magamat ajánlva.

Vas-Vörösvár 1885. febr. 13.

Erdődy Gyula, gróf.

Árak: Maláta-kivonati egészségi sör, 1 palacz 60 kr., 11 pal. 6 frt, 28 palacz 15 frt, 58 palacz 30 frt. ½ kilo Maláta-csokoládé I. 2 frt 40 kr., ½ 1 frt 30 kr., ¼ kilo 70 kr. II. ½ kilo 1 frt 50 kr., ¼ kilo 90 kr., ⅛ kilo 50 kr. III. ½ kilo 1 frt, ¼ kilo 60 kr., ⅛ kilós 35 kr. Maláta-czukorkák 1 zacskó 60, 30 és 15 kr. Maláta-kiv. 1 üvegcse frt 1.12, kisebb 70 kr. Gyermektápliszt 1 frt. Egy egész maláta-fürdő 80 és 50 kr. Maláta-növény-szappan 80, 60, 40 és 30 kr. — Nagyobb megrendeléseknél árkedvezmény. A csomagolás a legolcsóbban számittatik. — **Az első valódi nyál-ka-oldó Hoff János-féle mell-maláta-czukorkák kék papirban vannak. Vételnél csak ilyenek kérendők.** 11 palaczkon felül **Budapestre** bérmentve házba szállittatik.

HOFF JÁNOS,

főküzlete Magyarország részére:

Budapest, zsibárus-utcza 7.

(A főposta átellenében.) 772

FÁK ÉS CSERJÉK

dus választékban kaphatók

WÉBER KÁROLY

780 mű- és kereskedelmi kertésznél,

Budapesten, fürdő-utcza 2. sz. (Dianafürdő épület.)

Árjegyzék 1885. évre kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.

MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK.

ad. 1. 7234/85. sz.

Hirdetmény.

A m. kir. államvasutak budapesti személypályaudvarán létesitendő olajgáz-gyár-épület előállitásához szükséges épitési munkákra nézve ezennel nyilvános ajánlati tárgyalás hirdettetik.

Ezen munkálatok összesen 11.444 frt 38 krral vannak előirányozva.

A tervek, a költség számitás, a szerződési tervezet és a munkák végrehajtásához kötött feltételek, valamint az ajánlati minta és a versenyfeltételek a m. k. államvasutak budapesti épitésvezetőségénél (Sugárut 39. sz. III. emelet) délelőtt 8-tól 12 óráig és délután 2 órától 6 óráig megtekinthetők.

Ezen munkák tárgyában teendő ajánlatok legkésőbb f. évi márczius hó 14-én déli 12 óráig bélyegzetten és lepecsételve következő felirattal ellátva nyujtandók be alulirott igazgatóságnál (Budapesten, VI. sugárut 87. sz. III. em. 25. ajtó.) «Ajánlat a m. kir. államvasutak budapesti személypályaudvarán létesitendő olajgáz-gyár-épület tárgyában.

Az ajánlatra nézve megállapitott 600 frtnyi bánatpénz a m. k. államvasutak központi főpénztáránál vagy készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas, de a napi árfolyamnak csak 90%-ával számitandó értékpapirokban legkésőbb f. évi márczius hó 14-én délelőtti 10 óráig teendő le.

Pósta utján beküldendő ajánlatok térti vevény mellett adandók fel.

Budapesten, 1885. márczius hó.

Az igazgatóság.

E rovatban minden szó egyszeri beiktatása 2 krba kerül, kiírásokért, melyek a hirdető félnek lakczimével el vannak átva, minden egyes közlés után 30 kr. bélyegdij is fizetendő.

KIS HIRDETESEK

Minden hirdetésre felvilágositást ad a kiadóhivatal. Levélbeli tudakozódásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges posta bélyeg beküldetik, és a hirdetés alatt álló kis szám közöltetik.

Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel a válaszra szükséges levélbélyeg beküldetik.

Jómódu fiatal úr ki vidékről jött, itt tartózkodása alatt megismerkedni óhajt egy fiatal csinos nővel tisztességes szándékból. Levelek «Ernő» czimmel a kiadóhivatalba kéretnek. 2059

Ki gátolna! Beteg vagyok mért hagytál el? Emma. 586

Fiatal, 1200 frt évi jövedelemmel rendelkező fővárosi tisztviselő, kinek már 5000 frt megtakaritott pénze van, ösmeretség hiányában ily uton óhajt magához illő életpárt keresni. Levelek «Hebe» czim alatt arczképpel a kiadóhivatalba. 2101

Egy kitünő állásu és nagy jövedelmü 26 éves r. kath. fiatal ember, ki egészen egyedül árván áll a világon, ismeretség hiányában ily uton keres magához illő életpárt. Levelek arczképpel «F. . a» alatt a lap kiadóhivatalába küldendők. 2100

Egy kitünő, jövedelmező vállalat tulajdonosa keres magához illő életpárt. Ajánlat «Vállalkozó» jelige alatt a kiadóhivatalba kéretik. 2109

Eladás.

Pékség eladó. esetleg bérbeadó. Hol? megmondja a kiadóhivatal. 532

Eladó olcsó butorok 1 hálószoba diófa, 1 ebédlőszoba tölgyfa, 1 fekete terembutor, 1 uri szoba, 1 szalon-készlet, ottoman, divan, szőnyegek, lámpák, tükrök, képek, ingaóra és többféle apróságok **olcsón eladandók ujvilág-utcza 1. sz. a., a hatvani-utcza szögletén I. em. 2. a.** 771

HÖLGYEK

pipereasztalán nélkülözhetlen a párisi dr. Lejosse-féle legfinomabb s legjobb hivatalosan megvizsgált teljesen ártalmatlan RAVISSANTE, mely az arczbőrt szépiti s felfrissiti. A leghiresebb orvosok is évek óta ajánlják. Eredeti üveg ára 1 frt 50 kr. és 2 frt 50 kr. Magyar használati utasitással. Kapható Török József ur gyógyszertárában s a legtöbb vidéki gyógyszertárakban. Központi főraktár Svarcz F. u. illatszertárában Budapesten, városháztér 9. 769

Ház eladó. 585

Lakház Fóthon több szoba s hozzátartozókkal, istállók, tágas udvarok, nagy kert, kitünő ivóvizzel olcsón eladó, vagy nyáron át is kiadandó. Czim a kiadóhivatalban. 565

300 hectoliter jó minőségü 1884-iki fehér asztali bor eladó. Czim a kiadóhivatalban. 2101

Czukrászüzlet vidéken olcsón eladó. Bővebbet a kiadóhivatal. 2070

Vétel.

Több ezer cserépszárító deszka kerestetik megvételre. Hol megmondja a kiadóhivatal. 2107

Kerestetik megvételre a sugár-út környékén egy ház 30,000—40,000 frt értékben. Ajánlatok «Sch. Gy. 10.» a kiadóhivatalba küldendő. 2018

Olcsó családi ház kerestetik — a sugárut valamely mellék-utczájában — megvételre. Szükséges, hogy 2 lakás legyen benne s legalább kis kertnek átalakitható udvar. — Ára 10—12000 forint lehet, mely azonban részletenként lenne lefizetendő. — Bővebbet a kiadóhivatal. 2033

Páskét vagy zsalus könnyü kocsi kerestetik megvételre. Bővebbet a kiadóhivatal. 2003

44 év óta fenálló vas- és füszerüzlet a legjobb forgalommal, főtőzsdével egy nagyobb vidéki városban eladó. Hol? megmondja a kiadóhival. 561

Megvételre kerestetik egy még nem nagyon használt ebédlő szoba berendezés, esetleg szőnyeg és függönyökkel együtt mérsékelt ár mellett. 2091

Alkalmazást keres

Egy 24 éves leány keres gazdasszonyi állást papi ház vagy más magánnyzonál. 582

Vinczellér-képezdét jó sikerrel végzett egyén, ki nagyobb borkereskedésben már működött, hasonló minőségben állást keres helyben vagy vidéken. Szives ajánlatok «Vinczellér» czim alatt a kiadóhivatalba intezendők. 2077

Egy teljesen meg-bizható jómódu ember alkalmazást keres mint házfelügyelő, vagy ehhez hasonló állásra ajánlkozik. Az illető biztositékot is képes letenni. Bővebb felvilágositást ad a kiadóhivatal. 2096

Állatorvosnöven-dék még délutáni üres idejére bárminemü tisztességes foglalkozást keres. Ajánlatok «Sch. J.» alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 2005

Délutáni foglalko-zást keres egy művelt, tehetséges fiatal ember, ki hosszabb idő óta egy helybeli könyv- és lapkiadóüzletben mint elsőrendü hivatalnok működik. Szives ajánlatokat «Délutáni foglalkozás» czim alatt az «Egyetértés» kiadóhivatala fogad el. 2086

Tisztességes és jól nevelt fiatal leány, ki nemrég árvaságra jutott, mint házikisasszony alkalmazást keres. Bővebb felvilágositást ad a kiadóhivatal. 2012

Fiatal nős hivatal-szolga ajánlkozik házmesternek, ki már ilyen minőségben alkalmazva volt. Bővebbet a kiadóhivatalban. 108

Gyermekkertésznő óhajtana lenni egy fiatal leány, ki már ily minőségben működött. Beszél magyarul és németül. Esetleg a házi teendők végzésében is segédkeznék. 2068

Egy fiatal intelli-gens külsejü uri hölgy ajánlkozik egy helybeli vagy vidéki családhoz mint bonne 2—3 gyermek mellé, vagy pedig társalkodónőnek. Az illető beszél francziául, németül és kitünően zongoráz. Bővebbet a kiadóhivatal. 2013

Magántitkári állást keres egy politika napilap belső munkatársa. Ajánlatok a kiadóhivatalhoz intézendők. 2039

Urasági főzőnő ajánlkozik kitünő bizonyitványokkal Szives megkeresést kér «Főzőnő 27» czimen a kiadóhivatalba. 559

Egy fiatal özvegy nő, kinek egy 6 éves fia van, mint házvezetőnő vagy kulcsárnő óhajt alkalmaztatni valamely magas ur házánál. Levelek «A. A.» czim. 2049

A fővároshoz közel levő helységben egy előkelő uri családhoz nevelő kerestetik, ki a franczia, német és angol nyelvekben előhaladottakat is oktatni képes és a zongorában, vagy hegedülésben kezdőket tanithat. Ajánlatok «Gr.» alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 2087

Házi kisasszonynak ajánlkozik egy csinos, fiatal, jó családból való művelt leány, mérsékelt fizetés, de jó bánásmód mellett. Bővebbet a kiadóhivatal. 2092

Jól nevelt fiatal leány, beszel németül és keveset magyarul, bármily üzletben, de főkép czukrászdában vagy dohánytőzsdében alkalmazást keres. Felvilágositást ad a kiadóhivatal. 2022

Egy képzett gazda-tiszt, ki 8 év óta egy nagy gazdaságban mint gyakornok működik, a gazdaság minden ágában jártas, mint önálló gazdatiszt óhajtana alkalmaztatni. Bővebbet a kiadóhivatal. 2095

Egy nagyobb 2 emeletes házban házmesteri minőségben, jelenleg is alkalmazott, gyermektelen házaspár f. é. május 1-re hasonló minőségben alkalmaztatni óhajt. Bővebbet a kiadóhivatal. 2040

Alkalmazást nyer

Kerestetik egy vi-déki nagyobb alföldi városba egy a vas és füszerárukban kitünően jártas segéd. Bővebbet a kiadóhivatal. 2012

Azonnal nyerhet alkalmazást egy nevelőnő, ki a magyar, német és franczia nyelvben jártas és jól zongorázik. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2106

Gazdasszony keres-tetik, ki e belterjes gazdasághoz kitünően ért. Intelligens külső és ha csak lehet cautio kivántatik. Bővebbet a kiadóhivatal. 2105

Néhány ezer forint-tal rendelkező csinos, fiatal művelt *hölgy*, egy a fővárosban több év óta legélénkebb helyen fennálló *üzlet átvétele által biztos jövőt* alapithat magának. A tőke minimuma 30% tiszta jövedelmet hoz. Bővebb felvilágositás *levélileg* adatik. *«G. H. I. 2098»* által. 2098

Irnoki állás betöl-tendő, kivántatik egyenlő gyakorlottság a magyar és német helyesirásban, sajátkezüleg irt ajánlatokat elfogad a szerkesztőség «D. Sz.» czim alatt. 589

Lakás és bérlet.

2—3 szobás lakás kerestetik novemberre valamely uj, tiszta házban. Bővebbet a kiadóhivatal. A lakás lehet bármely kerületben. 2063

Pta Gubacson 80 hold föld bérbeadandó. Bővebbet a kiadóhivatal. 2053

Külön bejárattal és előszobával biró a sugárutra néző 2 ablakos butorozott szoba azonnal kiadandó. 577

Az országos kiállí-tást látogatók figyelmébe. Külön bejáratu, kényelmesen butorozott utczai szoba hálófülkével egy, vagy két egyénnek napi dij mellett május elsejétől kiadandó. Előjegyezhetni már most. Czim a kiadóhivatalban. 541

Egy nyaraló ujpes-ten, szép kerttel, 3 szoba, konyha és veranda, továbbá 2 szoba, konyha, esetleg a kettő együtt május 1-ére kiadandó. Hol megtudható a kiadóban. 584

Képzelhető kényel-mes lakást, teljes ellátást s minden megkivánható szolgálat teljesitését ajánlja fiatal gyermektelen házaspár oly vagyonos öreg urnak vagy asszonyságnak, ki hajlandó lenne őket örökbe fogadni s róluk — elhalálozása után atyailag gondoskodni. Ajánlatokat «Örökbefogadás» czim alatt a kiadóhivatal közvetit. 2080

Tiszta csendes ura-sági házban egy utczai és egy udvari lakás május 1-től kiadó. Bővebbet a kiadóhivatal. 2108

Butorozott hónapos szoba 8 frtért azonnal kiadandó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 574

Különféle.

Minden rangu höl-gyek és urak 1000 forinttól felfelé jutányos kölcsönöket nyerhetnek. Bővebbet a kiadóhivatal. 571

SZIGETI LAJOS
szij- és nyereggyártó.

Üzleti helyiség: Budapest, VIII., Muzeum-körút 10. a nemz. muzeum mellett.

Képes árjegyzék kivánatra bérmentve küldetik.

103

A «Franklin-Társulat» kiadásában Budapesten megjelent és minden könyvárusnál kapható — az osztr. tartományok számára Szelinszki György cs. kir. egyet. könyvárusnál Bécsben I., Stephansplatz Nr. 6.

BARTÓK LAJOS
KÁRPÁTI EMLÉKEK
KÖLTEMÉNYEK
SPÁNYI BÉLA 17 EREDETI RAJZAIVAL.

Ára füzve 2 frt, diszkötésben 3 frt o. é.

Császár. kir. szabad.

EGYETEMES EMÉSZTŐPOR
dr. Göllistől.

Eddig még utol nem érelett hatására nézve az **emésztés és vértisztitás** terén, s a **test táplálása és erősitésére nézve.** Ez által naponkint kétszeri és sokáig folytatott használat mellett valódi gyógyszerré válik számos, még makacs betegségekben is, mint p. o. **emésztési gyengeség, mell-égés, a gyomor tulterhelése, a belek petyhüdtsége, ideggyengeség, mindennemü aranyeres bajok, görvély, sápadtság, sárgaságban, valamennyi idült bőrbaj, rák, időszakos főfájások, férges és köves betegségek, tulnyálkásodásban** stb. — **Ásványvizgyógymódnál** ugy az előtti, mint annak használata alatt, valamint utólagosan gyógyszerül is kitünő szolgálatott tesz.

Egy nagy doboz ára: **1** frt **26** kr. Egy kis doboz ára **84** kr.

Főraktár Budapesten **Török József** gyógyszerész úrnál.

A hamisitástól megóvatás czéljából figyelmeztettek mindenki, hogy **a valódi egyetemes emésztőpor dr. Göllis pecsétjével** van elzárva, s minden doboz a védbélyeggel s kivülről ily czimmel van ellátva: 485

K. k. concess. Univ.-Speisen-Pulver des Dr. Göllis in Wien. Főszállitó hely Bécsben, Stefansplatz 6. (Zwettlhof).

Biztos és jól jövedelmező tőke elhelyezésre ajánltatnak a

Kisbirtokosok Országos Földhitelintézetének
5½ %-os záloglevelei,

melyek a napi árfolyamon kaphatók:

az intézet pénztáránál	az I. m. iparbank pénztáránál
Károly-körut 10. sz. a. és	Deák Ferencz utcza 5. sz.

Vidéki megrendelések posta utján foganatosittatnak.

A forgalomban levő 4,687,400 frt n. é. záloglevél 14,535,131 forint becsértékü jelzáloggal van fedezve.

Jegyzet: A jelzett záloglevelek a közszolgálat minden terén, a közös hadseregnél és a honvédségnél óvadékul elfogadtatnak s árva és köz-pénzek elhelyezésére alkalmasak. 710

A Franklin-Társulat kiadásában Budapesten megjelent:

MAGYAR KERTÉSZKÖNYV.

A belterjes (intensiv) kertgazdászat foglalatja,

UTMUTATÓ KALAUZ

a konyhakertészet, gyümölcsészet, magtermelés, magnemesités, honositás és virágos kert haszonnali mivelésére.

A kertészet minden rendü ügybarátainak, legkivált pedig kisebb földbirtokosok használatára.

IRTA

FARKAS MIHALY.

(Számos a szöveg közzé nyomott metszetekkel.)

Ara füzve 2 frt o. é.

Szerző e művében éveken át gyüjtött tapasztalatainak, tekintettel hazánk társadalmi ugy mint éghajlati viszonyaira, legkivált a kisebb földbirtokos osztály jól fölfogott anyagi érdekeit tartotta szem előtt, s mint ilyen a honi kertészkedő közönség figyelmét méltán kiérdemli.

Asphalt elszigetelő lemezeket alapzatok, boltozatok, jégpinczék, vizmedenczék vizmentes befödésére **asphalt mastic compositiot** nedves falak befödésére

Kőfedélpép vagy fa-cement tetőfedeleket több évi kezesség mellett; **kőfedélpépeket** 10 □méteres tekercsekben: **fedéllakkot** feketét vagy vöröset, pépre, zsindelyre vagy bádogtetőre

ajánl

WEIL és FISCHER Budapesten, külső soroksári ut. *vegy. kátránytermékek, karbólsav, kőfedélpép és facementgyára.*

Minták, árjegyzékek és fontos képes utasitás a magánfedésre utasitások az elszigetelő lemezek alkalmazására és nedves falak befödésére ingyen és bérmentve. 782

TELEFON.

Edison rendszerü távbeszélő berendezését vidéken, magányosok, gyárak, gazdaságok, tüzőrségek számára elvállal a **Budapesti telefon hálozat**, Budapest, V. fürdő-utcza 10. sz. 122

BUTOROK

lámpák, szőnyegek, függönyök minden elfogadható áron, eladandók magas uraságoktól. Megtekinthetők reggeli 9 órától esti 6 óráig, *kereskedelmi akadémia épület, váczi-körut 23. I. em. I. lépcső.* 774

Pályázati hirdetmény.

A balassa-gyarmati takarékpénztár sziráki fióküzleténél 600 frt évi fizetés, 200 frt lakbér, vagy természetbeni lakás adása, a fizetésnek 5 évenként 10 száztólival való emelkedés és szabályszerü nyugdijaztatás iránti igénnyel és 1000 frt óvadék letételének, vagy biztositásának kötelezettségével, egy ideiglenességi próbaév fenntartása mellett

könyvelői állomás

rendszeresittetik. — Pályázni kivánók kérvényeiket, életkoruk, állapotuk, tanulmányaik, nyelvismereteik, üzletjártasságuk, eddigi alkalmazásuk és magaviseletük igazolványaival, valamint az ovadék iránti nyilatkozattal ellátott sajátkezüleg irott kérvényeiket az alulirott igazgatóhoz legkésőbb 1885. évi márczius hó 25-éig nyujtsák be; a megválasztott tartozik állomását egyelőre itt az anyaintézetnél 1885. évi april 1-jével elfoglalni.

B.-Gyarmaton, 1885. évi február 25-én.

A b.-gyarmati takarékpénztár igazgatósága:

Harmos Gábor,
igazgató.

769

632

HERTSKÓ GÁBOR

a magy kir. pénzverde által jelzett

arany-áruk és óra-gyára

BUDAPESTEN, Károly-körut, a katonai laktanya főkapuja mellett.

14 karátos hölgy-gyürü	frt 2.50-tól	feljebb.
14 karátos pecsét-gyürük	frt	4.50
Valódi gyémántgyürük	frt	7.50
14 karátos arany fülbevalók	frt	5.—
14 karátos gyémánt fülbevalók	frt	12.—
14 karátos arany melltük	frt	8.—
Fantázia-melltük	frt	6.—
14 kar. ar. lánczok ur- s hölgyeknek	frt	20.—
14 karátos arany-karpereczek	frt	20.—
Fantázia-karpereczek	frt	4.—
Uri- és hölgyi-készletek	frt	14.—

Órák:

Nickel henger-órák ... frt 5.—	Ezüst dupla horgony 1, min. frt 18.—
Nickel-horgony-órák ... frt 7.—	Ezüst lapos remontoir ... frt 12.—
Ezüst henger-órák ... frt 6.50	Ezüst dupla patent. remont. frt 16.—
Ezüst henger-órák kristályüveggel ... frt 8.50	Ezüst dupla horgony remont. frt 20.—
Ezüst henger pat. duplafed. frt 12.50	14 karátos arany hölgy-óra frt 18.—
Ezüst lapos horgony-órák frt 11.—	14 kar. ar. hölgy-óra dupla frt 26.—
Ezüst dupla horgony ... frt 14.—	14 kar. ar. hölgy remont. óra frt 25.—
	14 kar. ar. hölgy dupla remont. frt 30.—
	14 karátos arany uri óra frt 18.—
	14 karátos ar. dupla uri óra frt 25.—
	14 karátos uri remontoir frt 28.—
	14 karátos arany uri dupla remont. 40 frttól egész frt 180

A drágakövek valódiságáért irásbeli kezességgel szolgálok.

Kivánatra árjegyzékek bérmentve küldetnek. — Vidéki megrendelések csak utánvéttel pontosan teljesittetnek

---

A nekünk bemutatott számtalan megbizható hiteles köszönőirat folytán ezen intézet legmelegebben ajánlható. 349

Titkos betegségeket,

hugycsőfolyásokat és sebeket, az önfertőztetés utóbajait, az elgyengült férfierőt, magömléseket, a buja kórnak utókövetkezményeit, nőknél fehér folyást, bármennyire is idültek, valamint mindazon **női betegségeket**, melyeknek a **magtalanság** egyik főokozója, és **bőr betegségeket**, gyógyit **uj gyógymód** szerint biztos sikerrel, **gyorsan és alaposan**

Dr. GARAI ANTAL

orvos, sebész, szülész és szemész tudor, volt cs. k. oszt.-főorvos.

Lakás: Budapest, Terézváros gyár-utcza 7. I. em. bejárat a lépcsőről, a sugár-uttól jobbra a második ház.

Rendel: naponta 10 órától d. e., egész 4 óra délutánig, este 7 órától 8 óráig. Dijazott levelekre a legnagyobb figyelemmel válaszoltatik és gyógyszerekről is gondoskodva lesz.

Nőknek külön váróterem.

DEUTSCH GABOR
ZONGORA-TERME
BUDAPEST, SUGÁR-UT 29/31 SZ

a m. kir. operaház átellenében.

Főképviselősége és egyedüli elárusitó helye híres **bel- és külföldi gyáraknak szalonszárny** és **Picoló rövidszárny 155 cmtr.** hosszu, **Pianino,** (hiven **Steinwey** után). **Hamoniumok jelentékeny leszállitott árakon,** mérsékelt részletfizetések mellett **vidékre is**, régi zongorák cserébe vétetnek. Legnagyobb választék **kölcsönzongorák, Pianinok** és **Harmoniumokban** csak **5 frttól** följebb. Kizárólagos képviselősége az **Apollo Pianoforteg yárnak Drezdában.**

A hangszerekuek szives megtekintése ezennel kéretik.

Magyar olvasmány kedvelői számára, ajánlva! **Lauffer Tivadartól**

6. sz. Kölcsönkönyvtár

Budapesten, Belváros, hajóutcza 6 sz.

Angol olvasmány kedvelői számára. Német olvasmány kedvelői számára.

Minden uemzet irodalmának legjelesebb termékei 50 év óta rendszeresen összeteve. 104

Csak 3 frt

a legalkalmasabb

ünnepi ajándék

(Emlék elhunytaktól.)

246

Életnagyságu arczképek. Minden fénykép után foglaló 1 frt. Élethüség biztosittatik. A fénykép sértetlen marad.

BODASCHER SIEGFRIED

KITÜNTETETT MŰTERME

Bécs, II. grosse Pfarrgasse 6.

Én Csillag Anna

az óriás hajjal a nagyérdemü közönségnek tudomására hozom, hogy általam feltalált hajnövesztő pomádét, melynek 14 havi használata után **hajam 185 centiméter** hosszt ért el, a nagyérdemü közönség használatára bocsátom és kizárólag nálam kapható köcsögönként **50** krajczár, **1 forint,** és **2 forint.** Hajkenőcsöm orvosi tekintélyektől különös jó szer gyanánt lett elismerve haj és szakálnövesztésre, fejfájás, migraine, hajkihullás, korpaképződés és kopaszsza levés ellen, erősiti a hajgyökeret, előmozditja a haj- és szakállnövést és a legfin. toilette kenőcs.

ANNA CSILLAG.

Csillag és Társa

Budapest, VI. király-u. 26.

Csillag Anna kisasszony maga az elárusitónő.

A vidékre való szállitás csak a pénz előleges beküldése vagy utánvét mellett eszközöltetik. 780

Épen most jelent meg!

A „Pallas“ **irodalmi és nyomdai részvénytársulatnál** (Gránátos-utcza 6), és ugyanott, valamint minden könyvárusnál kapható:

A MAGYAR

ÖRÖKÖSÖDÉSI ELJÁRÁS

BIRÓSÁGOK ELŐTT.

Irta

RÓNASZÉKI TRUX HUGÓ.

HITES KÖZ- ÉS VÁLTÓ-ÜGYVÉD
BUDAPESTI KIR. ITÉLŐ-TÁBLAI PÓTBIRÓ.

Ara 1 forint 80 krajczár.

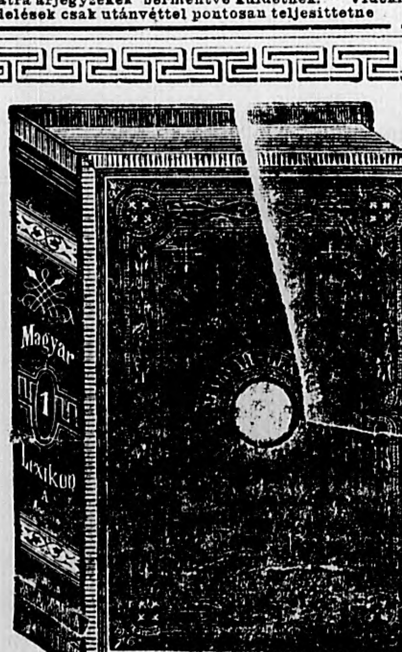

Figyelmeztetés.

A Magyar Lexikon

XVI. kötetével, illetőleg 160-ik füzetvel mult évi szeptember végén **teljesen** *megjelent.*

Azokat, a kik e mű köteteit vagy füzeteit részben már birják, tisztelettel felkérjük, sziveskedjenek annak kiegészitése iránt kiadóhivatalunknál akár közvetlenül, akár azon könyvárus utján, ki által a már is birt részeket megszerezték, annál bizonyosabban intézkedni, mivel ez évi **május 1-én** *a kötet, illetőleg a füzetenkénti árusitást megszüntetjük.*

Kapható füzetenként **30 kr.**; füzött kötetenként csinos boritékban **3 frt**; piros, barna vagy zöld szinü angolvászonkötésben **4 frt.**

Az egész mü füzve **48 frt**; diszkötésben **64 frt.**

PALLAS
irodalmi és nyomdai részvénytársulat,
gránátos-utcza 6. szám.

Tomor Karolina

felhivatik, hogy örökösödési ügyben czimét **Dr. PRIX GUSZTÁV ügyvédnél Bécsben, I. Schulerstrasse 8. sz. a.** jelentse be. 695

1600/1885.

Árverési hirdetmény.

Szolnok város tulajdonát képező városi és piaczi helypénz szedési jog 1885. évi márczius 19-én d. u. 3 órakor az ujvárosház tanácstermében 1885. évi május 1-től 1888. évi április 30-ig terjedő három évre nyilvános árverésen haszonbérbe adatik.

Kikiáltási ár 3000 frt évi haszonbér.

A feltételek a főjegyzői hivatalban megtekinthetők.

Szolnokon, 1885. márczius 1-én.

817 **Elek Dávid**, *polgármester.*

742

EGYETEMES ACZÉL EKÉKET,

4—8, 6—10, é 8—14 szántásra;

4 vasu magtakaró ekéket, boronákat és hengereket, sorvetőgépeket, szorvavetőgépeket

szállit mint különlegességet a gazdasági gépgyár

UMRATH ÉS TÁRSA
PRÁGA—BUBNÁBAN.

Árjegyzékek ingyen és bérmentve

MAGYARORSZÁGI FŐRAKTÁR:

BUDAPEST, váczi-körut 60. szám (saját házában.)

IGÉRVÉNYEK

Bécs városi sorsjegyekre á frt **2·50** és bélyeg		3.—
Főnyeremény **200,000** frt	Huzás április hó 1-én.	
Magyar dijsorsjegyekre egész **3** frt és bélyeg		3.50
„ „ fél **1** frt **75** kr és bélyeg		2.25
Főnyeremény **100,000** frt	Huzás április 15-én.	
784		
Földhitelsorsjegyekre á **1** frt és bélyeg . .		1.50
Főnyeremény **50,000** frt	Huzás április hó 15-én.	
784 Összesen . .		8.—

Mind a három egész darab együttvéve **7.25** bélyeggel együtt.

A MERCUR kiadóhivatalának
bank- és váltó-üzlete BUDAPESTEN

Dorottya-utcza 12. *Politzer S.* Dorottya-utcza 12.

A „Mercur“ lapnak előfizetési ára egy évre 2 frt o. é.

Kiállitása

10 teljes, igen finom butor és szobaberendezési

INTERIEUR-NEK

igen finom szőnyegekkel, olajfestmények elsőrangu művészektől, franczia tükör, bronz- és nippes tárgyakkal

Kiházasitási kelengyének különösen alkalmas megtekintésre kiállitva és egyenként is bámulandó olcsó árou adatnak el.

Koronaherczeg (uri) utcza 3. szám alatt, ajtó 55.

NB. Egy nagy halmaz szőnyeg és több szoba használt, de jó karban levő butor különös olcsón adatik el. 754

I. CS. KIR. SZAB.
DUNAGŐZHAJÓZÁSI-TÁRSASÁG.

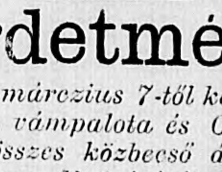

Hirdetmény.

Folyó évi márczius 7-től kezdve a helyi hajók a vámpalota és Ó-Buda között, — az összes közbecső állomásokat érintve, — reggeli 6 órától esti 7 óráig, óránként, az egész órákban közlekednek.

Budapesten, 1885. márczius 5-én.

A forgalmi igazgatóság.

FRANKLIN-TÁRSULAT KÖNYVNYOMDÁJA.